

Polski Bank
Komórek Macierzystych
FamiCord Group

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY POLSKIEGO BANKU KOMÓREK MACIERZYSTYCH ZA 2018 ROK

Sprawozdanie uwzględnia ujawnienia wymagane dla Sprawozdania Zarządu z działalności
Jednostki Dominującej

Warszawa, 5 kwietnia 2019 roku

List Prezesa Zarządu	3
Oświadczenia Zarządu	6
Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sprawozdań	6
Informacja Zarządu w sprawie firmy audytorskiej	6
Podpisy osób zarządzających	6
Podstawa publikacji	7
1 Organizacja Grupy Kapitałowej	7
1.1 Podstawowe informacje nt. działalności Grupy Kapitałowej PBKM	7
1.2 Opis Grupy Kapitałowej	7
1.3 Opis zmian w Grupie Kapitałowej	10
1.4 Zmiany zasad zarządzania Grupą Kapitałową	11
2 Opis działalności Grupy Kapitałowej	11
2.1 Opis podstawowych produktów i usług	11
2.2 Źródła przychodów	12
2.3 Rynki zaopatrzenia.....	13
2.4 Informacje o umowach znaczących dla działalności Grupy Kapitałowej.....	14
2.4.1 Umowy i transakcje z zakresu działalności handlowej	14
2.4.2 Umowy kredytowe i umowy pożyczki	14
2.4.3 Transakcje z jednostkami powiązanymi	16
2.4.4 Poręczenia i gwarancje	16
2.4.5 Inne umowy istotne, w tym umowy ubezpieczenia, współpracy lub kooperacji	16
2.5 Osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju	16
3 Przegląd sytuacji operacyjno-finansowej Grupy Kapitałowej	18
3.1 Wybrane pozycje z rachunku zysków i strat oraz dane o segmentach sprzedaży	18
3.2 Wybrane pozycje ze sprawozdania z sytuacji finansowej	22
3.3 Wybrane pozycje ze sprawozdania z rachunku przepływów pieniężnych.....	22
3.4 Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe	23
3.5 Zarządzenie zasobami finansowymi.....	23
3.6 Inwestycje.....	24
3.7 Informacje nt. dywidendy	25
3.8 Wykorzystanie środków z emisji papierów wartościowych	25
3.9 Istotne pozycje pozabilansowe	26
3.10 Prognozy wyników finansowych	26
4 Przegląd sytuacji operacyjno-finansowej Polskiego Banku Komórek Macierzystych S.A.	26
4.1 Wybrane pozycje z rachunku zysków i strat oraz dane o segmentach sprzedaży	26
4.2 Wybrane pozycje ze sprawozdania z sytuacji finansowej	26
4.3 Wybrane pozycje ze sprawozdania z rachunku przepływów pieniężnych.....	27
4.4 Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe	27
5 Perspektywy rozwoju Grupy Kapitałowej oraz ryzyka i zagrożenia.....	28

5.1	Strategia Grupy Kapitałowej	28
5.2	Perspektywy i czynniki rozwoju Grupy Kapitałowej	30
5.3	Ryzyko prowadzonej działalności	36
5.4	Ryzyko finansowe	45
6	Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego	47
6.1	Zbiór stosowanych zasad ładu korporacyjnego	47
6.2	Informacja na temat zasad od stosowania, których odstąpiono w 2018 r.	47
6.3	System kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych.....	49
6.4	Akcje i akcjonariat.....	50
6.4.1	Kapitał zakładowy oraz akcje własne	50
6.4.2	Struktura akcjonariatu.....	51
6.4.3	Wykaz akcji i udziałów podmiotów z Grupy Kapitałowej w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących.....	53
6.4.4	Uprawnienia do akcji Spółki.....	54
6.4.6	Ograniczenia związane z akcjami Spółki.....	55
6.4.7	Umowy zawarte pomiędzy akcjonariuszami i obligatariuszami.....	55
6.5	Specjalne uprawnienia kontrolne.....	55
6.6	Władze	56
6.6.1	Zarząd.....	56
6.6.2	Rada Nadzorcza.....	57
6.7	Sposób działania i zasadnicze uprawnienia walnego zgromadzenia oraz opis praw akcjonariuszy i sposób ich wykonywania	62
6.8	Polityka różnorodności w odniesieniu do organu zarządzającego i nadzorującego	64
6.9	Opis zasad zmiany statutu.....	64
7	Pozostałe informacje.....	64
7.1	Postępowania przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.....	64
7.2	Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych	64
7.3	Zagadnienia dotyczące środowiska naturalnego	64
7.4	Informacja o zatrudnieniu.....	65
7.5	Informacje o wszelkich zobowiązaniach wynikających z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych osób zarządzających, nadzorujących albo byłych członków organów administrujących oraz o zobowiązaniach zaciągniętych w związku z tymi emeryturami, ze wskazaniem kwoty ogółem dla każdej kategorii organu.	65
7.6	Informacje na temat działalności sponsoringowej	65

List Prezesa Zarządu

Szanowni Państwo, Drodzy Akcjonariusze,

Zanim zaczniecie dokładnie analizować raport roczny Grupy PBKM za 2018 rok, zatrzymajcie się na chwilę w tym miejscu. W krótkim podsumowaniu zebrałem dla Was najważniejsze wydarzenia z ubiegłego roku.

Choć 2018 rok zapamiętamy jako trudny i „kryzysowy” dla rynku kapitałowego oraz Giełdy w Polsce, to - zważywszy na okoliczności - uważam go za udany dla Grupy PBKM. Mamy powody do zadowolenia.

Mieliśmy odwagę w momencie bardzo słabych nastrojów na giełdach światowych i w Polsce wyjść z emisją akcji i uplasowaliśmy ją z sukcesem, pozyskując w grudniu ok. 53 mln złotych na kolejne akwizycje.

Pozyskaliśmy nowych, ważnych inwestorów zagranicznych i obecnie ponad 20 proc. akcji spółki należy do międzynarodowych funduszy.

Naprawdę ciężko pracowaliśmy nad transakcjami przejęć, ale było warto. Przeprowadziliśmy największe pod względem wartości w historii PBKM przejęcie portugalskiej spółki Stemlab, kupiliśmy nowoczesne laboratorium w Szwajcarii, a ostatnio nasza Grupa powiększyła się o spółkę w Hiszpanii i Szwajcarii.

Rozwój przez akwizycje skokowo zwiększył skalę naszego biznesu i przyspieszył realizację celu bankowania 200 tys. próbek do 2020 roku, który postawiliśmy w strategii ogłoszonej podczas IPO. Realizacja celu nastąpiła znacznie szybciej ze względu na wspomnianą akwizycję grupy Stemlab. Poza wymienionymi przejęciami w Portugalii i Hiszpanii, PBKM kupił również spółkę Biocell Lugano (obecnie Famicord Suisse), dzięki której uzyskał dostęp do autoryzowanego laboratorium na terenie Szwajcarii. Na koniec 2018 roku w laboratoriach Grupy przechowywanych było blisko 290 tys. próbek krwi pępowinowej i tkanek oraz 383 tys. wszystkich próbek biologicznych.

Uznaliśmy, że jesteśmy teraz w dobrym momencie do rewizji naszych celów, dlatego niedawno ogłosiliśmy rozpoczęcie procesu przeglądu opcji strategicznych. Mamy określone potrzeby kapitałowe związane z dalszym rozwojem Grupy, które będą wymagać nowych źródeł finansowania, a ich dostępność wyłącznie poprzez GPW jest obciążona niepewnością.

Wreszcie – zdobyliśmy prestiżową nagrodę przyznawaną przez federację giełd europejskich i Komisję Europejską, wygrywając w kategorii „Star of Innovation”. Jesteśmy jedną z kilku firm z Polski, które dotychczas zostały wyróżnione w tym konkursie. Muszę przyznać, że miałem osobistą satysfakcję odbierając w towarzystwie Prezesa GPW statuetkę w Brukseli, pozostawiając „pobite w polu” dziesiątki bardzo ciekawych firm z wielu europejskich krajów.

Te sukcesy nie byłyby możliwe bez zaangażowania pracowników i współpracowników Grupy PBKM, dlatego w tym miejscu chciałem podziękować całemu zespołowi, akcjonariuszom i doradcom, ponieważ bez Waszego udziału nawet najlepszy zarząd nie mógłby sam tego dokonać.

Zapamiętam ubiegły rok, ponieważ po raz pierwszy Grupa PBKM - działająca na rynku międzynarodowym pod marką FamiCord, znalazła się na 5 pozycji w zestawieniu 10 największych banków komórek macierzystych na świecie pod względem liczby przechowywanych próbek materiałów biologicznych. Ponadto osiągnęliśmy pozycję największego i jednego z najszybciej rosnących dużych banków komórek macierzystych w Europie z około 30 proc. udziałem w rynku, uwzględniając przejęcia w Portugalii i Hiszpanii.

To nie wszystko. Dla porządku przypomnę, że Grupa PBKM to nie tylko bank komórek. Działamy także w nowych, innowacyjnych obszarach: leczeniu i wytwarzaniu produktów ATMP-HE i ATIMP na bazie komórek mezenchymalnych (MSC), pozyskiwanych z różnych tkanek oraz prowadzimy własne badania nad lekami na bazie komórek macierzystych.

Wytwarzanie produktów ATMP (ang. Advanced Therapy Medicinal Products) na bazie komórek macierzystych oraz ich wykorzystanie w eksperymentalnych terapiach komórkowych jest obecnie uznawane za jeden z najważniejszych kierunków rozwoju medycyny. Produkty lecznicze ATMP znajdują zastosowanie w przypadku

wielu groźnych chorób, przede wszystkim w neurologii, hematologii i okulistyce. Działalność PBKM w tym obszarze była w minionym roku bardzo intensywna, czego efektem jest wzrost przychodów z tego źródła. Przychody z usług wytwarzania produktów ATMP oraz terapii z ich wykorzystaniem wyniosły w 2018 r. 12,8 mln zł, co oznacza wzrost o prawie 13,4 proc. rok do roku.

W całym 2018 roku przybyło 373 nowych pacjentów w Polsce leczonych w terapiach eksperymentalnych z wykorzystaniem materiału ATMP wytworzonego przez PBKM. Natomiast wszystkich pacjentów, którzy dotychczas byli leczeni jest już, na dzień publikacji tego sprawozdania, ponad 1100.

W 2018 roku kontynuowaliśmy współpracę z partnerem z Europy Zachodniej- szwedzką spółką biotechnologiczną NextCell Pharma AB, której przedmiotem jest wytworzenie przez PBKM produktów ATIMP na potrzeby badań klinicznych nowego leku na cukrzycę, która pozostaje jedną z najczęściej występujących na całym świecie chorób. NextCell Pharma rozpoczęła badania kliniczne nowego leku (ProTrans©) pod koniec 2017 roku, kontynuując je w roku 2018 potwierdzając bezpieczeństwo stosowania na niewielkiej grupie pacjentów.

PBKM zainwestował również kwotę kilkuset tysięcy dolarów w spółkę Dystrogen Therapeutics, z którą zawarł ramową umowę o współpracy badawczo-rozwojowej. Dystrogen kontrolowany przez światowej sławy prof. Marię Siemionow (przeprowadziła pierwszy w USA przeszczep twarzy) i jej syna – Krisa Siemionowa posiada wyłączną licencję na unikalną technologię tworzenia chimer komórkowych, które mogą znaleźć zastosowanie w leczeniu dystrofii mięśniowych w szczególności dystrofii mięśniowej Duchenne’a. Przeprowadzone dotychczas próby przedkliniczne na zwierzętach dały interesujące rezultaty. PBKM ma już przychody z umowy z Dystrogen i liczy, że stanie się partnerem produkcyjnym wytwarzającym lek do terapii eksperymentalnych, które mają rozpocząć się w Polsce jeszcze w 2019 r.

Analizujemy również inne projekty o charakterze biotechnologicznym, co do których chcemy podjąć decyzje o zaangażowaniu jeszcze w pierwszej połowie tego roku.

Innym przykładem naszej rozwijanej aktywności jest szersze dostarczanie do ośrodków medycznych preparatów szpiku lub mobilizowanej krwi obwodowej pozyskanych od polskich dawców, we współpracy z należącą do Medicover kliniką Damiana oraz DKMS. Mamy już w tym obszarze wiele ciekawych doświadczeń – w latach 2016-2018 PBKM przygotował preparaty dla ponad 996 pacjentów z około 40 państw na całym świecie.

Zgromadzony przez PBKM potencjał z doświadczeń z terapii ATMP wykorzystujemy do zaprojektowania badań klinicznych, które docelowo mogą ułatwić opracowanie leków czy terapii opartych o komórki macierzyste. Widzimy w tym nowym obszarze duży potencjał i bardzo ciekawe perspektywy dla Grupy PBKM.

Obecnie prowadzimy samodzielne badania nad opracowaniem produktu leczniczego terapii zaawansowanej opartego na komórkach mezenchymalnych z galarety Whartona w leczeniu stwardnienia zanikowego bocznego (ALS). Projekt jest realizowany przy dofinansowaniu przez NCBiR w wysokości ok. 50%. Spodziewamy się, że dzięki zgromadzonym już przez PBKM danym w ramach działalności spółki zależnej - Instytutu Terapii Komórkowych, mamy szansę na znaczące przyspieszenie harmonogramu prób klinicznych. W ramach projektu zostanie przeprowadzona próba kliniczna na grupie około 100 pacjentów. Liczymy na jej zakończenie w ciągu 5 lat. W ramach projektu zostali już wyłonieni istotni podwykonawcy m.in. firma CRO, Polska Akademia Nauk - odpowiedzialna za część przedkliniczną oraz Szpital Kliniczny WUM, który będzie pierwszym ośrodkiem gdzie będą leczeni pacjenci. Pierwsze podania są planowane jeszcze w tym roku.

Ponadto Grupa PBKM jest częścią trzech projektach konsorcjalnych, współfinansowanych przez NCBiR, w ramach których prowadzone będą badania kliniczne z wykorzystaniem produktów ATMP. Są to projekty: ABC Therapy (zastosowanie komórek macierzystych m.in. w dermatologii i medycynie estetycznej), BIOOPA (stworzenie opatrunku wykorzystującego komórki MSC z galarety Whartona) oraz CIRCULATE (regeneracja uszkodzeń niedokrwienych układu sercowo-naczyniowego). W ramach tych projektów do dnia sporządzenia raportu wykonano ponad 400 podań produktów ATIMP pacjentom w pięciu rozpoczętych próbach klinicznych.

Chciałbym również wspomnieć o kontynuowaniu pilotażowej umowy z amerykańską firmą PlumCare, która rozszerza nasze usługi o sekwencjonowanie eksomu DNA. W ramach tej współpracy została wprowadzona przez PBKM na rynek europejski pierwsza tego typu usługa badania DNA i połączonego z nim doradztwa genetycznego w modelu abonamentowym.

W 2018 roku Grupa PBKM osiągnęła 161,6 mln zł skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży, co oznacza wzrost o 9 proc. w porównaniu do 2017 roku. Wynik EBITDA wyniósł 50,2 mln zł, a zysk netto, przypadający akcjonariuszom dominującym, wyniósł 34,7 mln zł. Skorygowany o zdarzenia jednorazowe wynik porównywalny EBITDA wyniósł 41,7 mln zł, a skorygowany wynik netto 26,2 mln zł .

Grupa PBKM – działająca na rynku międzynarodowym pod marką Famicord – ma za sobą udany rok, który ma odzwierciedlenie we wzroście porównywalnych wyników finansowych i operacyjnych naszej podstawowej działalności – rodzinnego bankowania krwi pępowinowej i tkanek oraz w rozwoju obszaru produkcji leków na bazie komórek macierzystych do terapii eksperymentalnych. Dla akcjonariuszy spółki, do których sam się zaliczam, był to rok zmienności cen akcji i kapitalizacji spółki PBKM wywołanej niezależnymi od spółki wydarzeniami na rynku kapitałowym oraz na GPW. Korzystając z tymczasowego spadku ceny akcji zdecydowałem się na ich dokupienie, podobnie jak inni członkowie kierownictwa oraz pracownicy grupy.

Podobnie jak w poprzednich latach, jestem przekonany, że nasze działania w podstawowym obszarze biznesowym, jakim jest bankowanie krwi pępowinowej lub tkanek w połączeniu z wykorzystaniem potencjału z terapii eksperymentalnych i badań nad nowymi lekami prowadzonymi przez PBKM, będą prowadziły do dalszego wzrostu wyników spółki, zwiększając jednocześnie jej wartość dla akcjonariuszy. Tym z Państwa, którzy zaliczają się do tego grona, w imieniu Zarządu PBKM S.A. pragnę podziękować za okazane zaufanie oraz wsparcie realizowanych przez nas działań.

Z poważaniem,

Jakub Baran

Prezes Zarządu

Oświadczenia Zarządu

Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sprawozdań

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą, sprawozdania finansowe, odpowiednio Jednostki Dominującej i Grupy Kapitałowej PBKM za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2018 roku i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy PBKM i Grupy Kapitałowej PBKM. Niniejsze sprawozdanie Zarządu zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć, ryzyk i zagrożeń oraz sytuacji Jednostki Dominującej oraz Grupy Kapitałowej PBKM.

Informacja Zarządu w sprawie firmy audytorskiej

Na podstawie oświadczenia Rady Nadzorczej PBKM o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego sprawozdania finansowego zgodnie z przepisami, w tym dotyczącymi wyboru i procedury wyboru firmy audytorskiej, Zarząd PBKM informuje, że:

- a) firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie spełniali warunki do sporządzenia bezstronnych i niezależnych sprawozdań z badania rocznych sprawozdań finansowych (odpowiednio jednostkowego oraz skonsolidowanego) zgodnie z obowiązującymi przepisami, standardami wykonywania zawodu i zasadami etyki zawodowej,
- b) są przestrzegane obowiązujące przepisy związane z rotacją firmy audytorskiej i kluczowego biegłego rewidenta oraz obowiązkowymi okresami karencji,
- c) PBKM posiada politykę w zakresie wyboru firmy audytorskiej oraz politykę w zakresie świadczenia na rzecz PBKM emitenta przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci dodatkowych usług niebędących badaniem, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską.

Podpisy osób zarządzających

Jakub Julian Baran

Prezes Zarządu

Tomasz Baran

Członek Zarządu

Marcin Radziszewski

Członek Zarządu

Warszawa, 5 kwietnia 2019 roku

Podstawa publikacji

Niniejsze sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Polski Bank Komórek Macierzystych (Grupa Kapitałowa PBKM, Grupa, Grupa PBKM) oraz Polskiego Banku Komórek Macierzystych S.A. (Spółka, Emitent, PBKM, PBKM S.A.) zostało sporządzone zgodnie z §70 i 71 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych [...] (Rozporządzenie).

Zgodnie z §71 ust. 8 Rozporządzenia Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Polski Bank Komórek Macierzystych za 2018 rok oraz Sprawozdanie Zarządu z działalności PBKM S.A. za 2018 rok zostały sporządzone w formie jednego dokumentu i tym samym niniejsze sprawozdanie zawiera ujawnienia wymagane w odniesieniu do Sprawozdania z działalności Emitenta.

Sprawozdania finansowe odpowiednio Grupy oraz Jednostki Dominującej za rok obrotowy 2018 sporządzone zostały zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską („MSSF”). MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMS”).

1 Organizacja Grupy Kapitałowej

1.1 Podstawowe informacje nt. działalności Grupy Kapitałowej PBKM

Polski Bank Komórek Macierzystych S.A. prowadzi działalność w zakresie sprzedaży usług polegających na bankowaniu komórek macierzystych wyizolowanych z krwi pępowinowej i innych tkanek popłodowych. PBKM jest największym rodzinnym bankiem komórek macierzystych w Polsce.

Dążąc do budowy swojego wizerunku, jako organizacji międzynarodowej, od 2010 roku spółki należące do Grupy konsekwentnie wdrażają posługiwanie się wspólną marką – FamiCord (FamiCord Group). Od 2015 roku wszystkie większe banki z Grupy PBKM (poza zakupioną we wrześniu 2018 r. grupą Stemlab) posługują się marką FamiCord Group w swoich logotypach. Ze względu jednak na siłę marek lokalnych, w większości przypadków nie stanowi ona członu formalnej nazwy rejestrowej (firmy), a jedynie jest dodawana jako element graficzny przy logotypach poszczególnych spółek z Grupy PBKM oraz używana w celach marketingowych.

Grupa Kapitałowa Polski Bank Komórek Macierzystych funkcjonując pod wspólną marką FamiCord Group tworzy międzynarodową grupę banków komórek macierzystych pozyskiwanych głównie z krwi pępowinowej i innych tkanek popłodowych. Na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia zaangażowanie kapitałowe PBKM w zakresie ekspansji zagranicznej objęło podmioty działające na rynkach rumuńskim, łotewskim, hiszpańskim, węgierskim, włoskim, szwajcarskim, portugalskim oraz tureckim. Usługi Grupy dostępne są poprzez partnerów także m.in. w Serbii i krajach bałkańskich, Szwecji, Danii, Ukrainie, Egipcie oraz w Wielkiej Brytanii. W ramach współpracy zagranicznej, na podstawie umów partnerskich, Grupa współpracuje ze specjalistycznymi laboratoriami m.in. w Niemczech, Stanach Zjednoczonych oraz Szwajcarii.

1.2 Opis Grupy Kapitałowej

PBKМ jest jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej Polski Bank Komórek Macierzystych. W skład Grupy na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania wchodzi Emitent oraz 19 podmiotów, z których czternaście prowadzi bank komórek i tkanek, dwie usługi diagnostyczne, jedna tzw. szpital jednego dnia i jedna działalność usługową na rzecz pozostałych spółek z Grupy. Jedna spółka nie rozpoczęła jeszcze prowadzenia działalności operacyjnej.

Na datę publikacji sprawozdania w skład Grupy wchodzi Spółka, 13 podmiotów bezpośrednio zależnych oraz 6 podmiotów zależnych pośrednio.

Nazwa podmiotu	Przedmiot działalności	Udział w kapitale zakładowym/ogólnej liczbie głosów
SIA Cilmes Sunu Banka (Ryga, Łotwa)	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	bezpośrednio 100%
Krio Intezet Zrt. (Budapeszt, Węgry)	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	bezpośrednio 97,52%
Biogenis S.R.L. (Bukareszt, Rumunia)	spółka prowadząca bank tkanek i komórek	bezpośrednio 100%
Sevibe Cells S.L. (Barcelona, Hiszpania)	spółka prowadząca bank tkanek i komórek	bezpośrednio 57,52%*
Famicord Italia S.R.L. (Mediolan, Włochy)	spółka prowadząca bank tkanek i komórek	bezpośrednio 100%
Yaşam Bankasi (Ankara, Turcja)	spółka prowadząca bank tkanek i komórek	bezpośrednio - 85,0% kapitału zakładowego
Diagnostyka Bank Komórek Macierzystych Sp. z o.o. (Kraków, Polska)	spółka prowadząca bank tkanek i komórek	bezpośrednio 100%
Cryoprofil S.A. (Warszawa, Polska)	spółka odpowiadająca za zakupy dla Grupy	bezpośrednio 100% minus jedna akcja
Stemlab Diagnostic S.R.L. (Galati, Rumunia)	spółka prowadząca laboratorium diagnostyczne	łącznie 100% w tym: - bezpośrednio 99% - pośrednio (przez Cryoprofil) 1%
Instytut Terapii Komórkowych S.A. (Olsztyn, Polska)	spółka prowadząca tzw. szpital jednego dnia	bezpośrednio - 50,0% kapitału zakładowego - 53,5% ogólnej liczby głosów
Famicord AG (Zurych, Szwajcaria)	spółka prowadząca działalność w zakresie preparatyki i przechowywania materiału biologicznego	bezpośrednio 100%
Krionet Kft (Budapeszt, Węgry)	spółka aktualnie nieprowadząca działalności operacyjnej	bezpośrednio 100%
Famicord Suisse SA (Lugano, Szwajcaria)	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	pośrednio 100% (przez Famicord AG)
Stemlab, S.A. (Cantanhede, Portugalia)	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	bezpośrednio 95,58%
Genelab (Cantanhede, Portugalia)	spółka prowadząca laboratorium diagnostyczne	pośrednio (przez Stemlab, S.A.) 95,58%

Celvitae (Madryt, Hiszpania)	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	pośrednio (przez Stemlab, S.A.) 95,58%
Stemlab AG (Zug, Szwajcaria)	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	pośrednio (przez Stemlab, S.A.) 95,58%
IVI Cordon S.A. (Madryt, Hiszpania)	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	pośrednio (przez Sevibe Cells SL) 54,64%
IVIDA Switzerland SARL (Szwajcaria)	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	pośrednio (przez Sevibe Cells SL) 54,64%

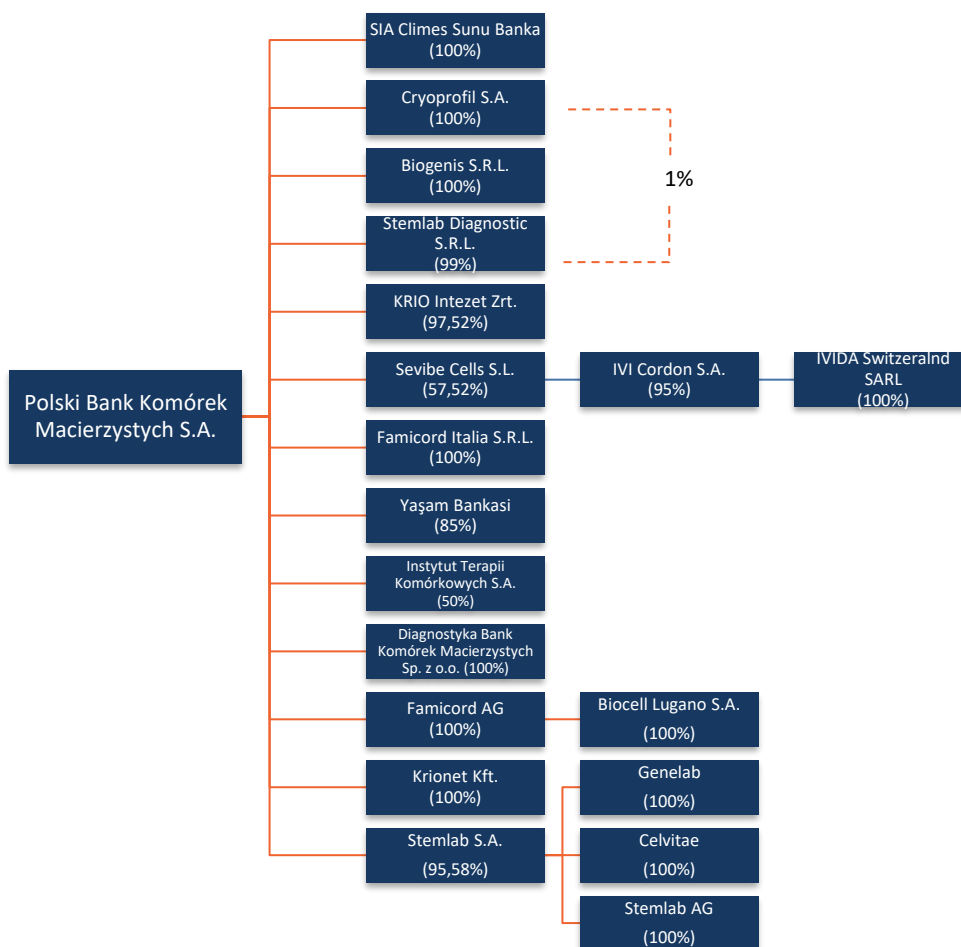
* zgodnie z MSSF 12, na dzień sporządzenia niniejszego Raportu w ocenie Zarządu Emitenta istnieje ograniczenie do podziału zysku w spółce zależnej Sevibe Cells S.L., w której wymagana jest zgoda udziałowców mniejszościowych

Wszystkie spółki zależne wskazane w tabeli powyżej objęte są konsolidacją metodą pełną.

W związku z przeprowadzonym nabyciem akcji spółki Stemlab S.A. pod koniec III kwartału 2018 roku, spółka ta wraz ze spółkami zależnymi została włączona do konsolidacji od IV kwartału 2018 roku.

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania spółka Sevibe Cells S.L. posiadała 8,99 % akcji własnych tej spółki, które nabyła celem późniejszego umorzenia.

Poniżej przedstawiono strukturę Grupy Kapitałowej na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania wraz z informacją na temat udziału w kapitale zakładowym poszczególnych spółek.

Od września 2018 roku pośrednio poprzez portugalską spółkę Stemlab S.A. Emitent kontroluje 35% udziałów w portugalskiej spółce Bebecord.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Emitent posiadał ponadto 10,0% udziału w kapitale i głosach na zgromadzeniu wspólników zawiązanej w 2014 roku spółki RegenMed Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie. Ponadto PBKM jest komandytariuszem w spółce RegenMed Sp. z o.o. Sp.k., dzięki czemu kontroluje 10% udziałów bezpośrednio i pośrednio.

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania Jednostka Dominująca oraz spółki z Grupy PBKM nie posiadają oddziałów/zakładów.

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania Jednostka Dominująca posiadała niewielki pakiet akcji szwedzkiej spółki NextCell Pharma AB, a także ponad 3% akcji w niemieckim podmiocie branżowym VITA34 AG notowanym na niemieckiej giełdzie papierów wartościowych.

Po dniu bilansowym Spółka dokonała wpłaty na kapitał zakładowy spółki Dystrogen Therapeutics Corp w wysokości ok 0,3mln USD. Po zarejestrowaniu zmian w kapitale spółki utworzonej zgodnie z prawem amerykańskim PBKM S.A. będzie posiadał około 8% w kapitale zakładowym tej spółki. Dystrogen posiada wyłączną licencję na unikalną technologię tworzenia chimer komórkowych, które mogą znaleźć zastosowanie w leczeniu dystrofii mięśniowych w szczególności dystrofii mięśniowej Duchenne'a.

1.3 Opis zmian w Grupie Kapitałowej

W dniu 17 maja 2018 roku spółka w 100% zależna Emitenta tj. Famicord AG z siedzibą w Zurychu zawarła z Biocell Center SPA (Biocell Center) oraz MGR Srl (łącznie jako Sprzedający) umowę nabycia 100% akcji w szwajcarskiej spółce Biocell Lugano SA. Na podstawie Umowy Nabycia Spółka Zależna nabywa od Sprzedających wszystkie akcje w Biocell Lugano za cenę 1,6 mln EUR. Wraz z zawarciem Umowy Nabycia Biocell Lugano zawarła z Biocell Center umowę licencyjną na korzystnie z patentu posiadanego przez Biocell Center dotyczącego innowacyjnej metody pozyskiwania komórek macierzystych z płynu owodniowego i łożyska.

W dniu 12 lipca 2018 roku Spółka zawarła z REF IV Luxembourg S.à r.l, KTOG Sociedade Unipessoal Lda, Proyectos Elso SL oraz dwoma osobami fizycznymi umowę sprzedaży 5.200.999 akcji w spółce Stemlab S.A. z siedzibą w Cantanhede, Portugalia stanowiących ok. 99,99% kapitału zakładowego oraz głosów. Przeniesienie własności było uzależnione od wystąpienia szeregu okoliczności o charakterze formalnym oraz prawnym, jak również od ziszczenia się warunków zawieszających w postaci (i) uzyskania przez Spółkę finansowania na wspomniany zakup oraz (ii) uzyskania zezwolenia Portugalskiego Urzędu Ochrony Konkurencji na przejęcie przez Emitenta kontroli nad Stemlab. W dniu 17 sierpnia 2018 roku Portugalski Urząd Ochrony Konkurencji (Autoridade da Concorrência) podjął decyzję o braku sprzeciwu wobec transakcji regulowanej umową wskazaną. W dniu 24 września 2018 r. Spółka dokonała zapłaty ostatecznej ceny w wysokości 17,5 mln EUR, co na dzień sporządzenia niniejszego raportu stanowi równowartość ok. 75,1 mln PLN za 5.200.999 akcji Stemlab S.A. z siedzibą w Cantanhede, Portugalia, stanowiących ok. 99,99% kapitału zakładowego Stemlab.. Następnie w dniu 24 września 2018 r. Spółka zbyła na rzecz osoby fizycznej będącej członkiem Rady Dyrektorów oraz pełniącej funkcję dyrektora zarządzającego (CEO) Stemlab 229.456 akcji Stemlab, stanowiących ok. 4,41% kapitału zakładowego/ogólnej liczby głosów za cenę w łącznej wysokości 0,75 mln EUR, co na dzień sporządzenia niniejszego raportu stanowi równowartość ok. 3,2 mln PLN. W wyniku dokonanych transakcji na dzień publikacji niniejszego raportu PBKM posiadał 95,58% akcji spółki Stemlab S.A.

W dniu 29 października 2018 roku nastąpiło połączenie hiszpańskiego banku tkanek i komórek Sevibe Cells S.L. oraz Sevibe Testing S.L.U., spółki prowadzącej laboratorium diagnostyczne.

W dniu 29 listopada 2018 roku Biocell Lugano S.A., spółka pośrednio zależna od Emitenta poprzez Famicord AG, zmieniła nazwę na Famicord Suisse S.A. jako efekt systematycznej budowy wizerunku Grupy Famicord.

Po dniu bilansowym, 25 stycznia 2019 roku spółka zależna Sevibe Cells SL zawarła umowę z dotychczasowymi Akcjonariuszami spółki IVI Cordon S.A. na podstawie, której sprzedano na rzecz Sevibe Cells 57.190 akcji w spółce IVI Cordon S.A. z siedzibą w Madrycie, stanowiących 95% kapitału zakładowego oraz głosów. Łączna wartość transakcji wyniosła 1,705 mln EUR, na którą złożyły się cena zapłaty za Akcje i przejęcie pożyczki udzielonej IVI Cordon. Płatność ceny jak również przeniesienie własności Akcji nastąpiły w dniu zawarcia Umowy. Łączna wartość ceny sprzedaży oraz Pożyczki stanowi równowartość ok. 7,3 mln zł. Transakcja została sfinansowana ze środków własnych Grupy Kapitałowej Emitenta obejmujących niezabezpieczoną pożyczkę celową udzieloną przez Emitenta Sevibe Cells na warunkach rynkowych. Wraz z Umową zawarta została pomiędzy IVI Cordon a Equipo IVI wieloletnia umowa dotycząca w szczególności uzgodnienia wyłączności w zakresie świadczenia usług bankowania komórek macierzystych z wykorzystaniem sieci klinik należącej do Equipo IVI na rynku hiszpańskim. Umowa ta została zawarta na standardowych dla tego rodzaju umów warunkach. W dniu 25 marca 2019 roku nazwy spółek IVI Cordon oraz IVIDA Switzerland zostały zmienione na odpowiednio FAMICORDON oraz FAMICELL.

Ponadto po dniu bilansowym tj. w dniu 21 lutego 2019 roku pomiędzy Emitentem a Esperite N.V. z siedzibą w Holandii ("Esperite") zawarty został list intencyjny, zgodnie z którym Spółka otrzymała na okres od dnia zawarcia tego listu do dnia 30 czerwca 2019 roku wyłączność na prowadzenie negocjacji w przedmiocie zakupu przez Spółkę aktywów/zobowiązań związanych z działalnością dotyczącą przetwarzania i/lub przechowywania preparatów komórek macierzystych i/lub zakupu akcji w wybranych spółkach zależnych Esperite, w szczególności Cryo-Save AG z siedzibą w Szwajcarii. Szczegółowe informacje zostały zawarte w raporcie bieżącym nr 13/2019 roku.

1.4 Zmiany zasad zarządzania Grupą Kapitałową

W 2018 roku nie miały miejsca istotne zmiany zasad zarządzania Emitentem .

2 Opis działalności Grupy Kapitałowej

2.1 Opis podstawowych produktów i usług

Działalność Grupy koncentruje się na pozyskiwaniu, przetwarzaniu (preparatyce) i przechowywaniu komórek macierzystych pochodzących z krwi pępowinowej i innych tkanek płodowych na zlecenie osób fizycznych – rodziców spodziewających się dziecka (tzw. rodzinne bankowanie krwi pępowinowej lub bankowanie rodzinne). Celem pozyskiwania i przechowywania komórek macierzystych pochodzących z krwi pępowinowej jest zapewnienie możliwości ich przeszczepienia w przypadku wystąpienia chorób, głównie hematologicznych, u dawcy lub członków jego najbliższej rodziny. Przechowywane komórki pochodzące z innych tkanek, zwłaszcza sznura pępowiny, mogą z kolei zostać w przyszłości wykorzystane do przygotowania indywidualnych terapii.

Realizując autorski model biznesowy, Grupa PBKM proponuje swoim potencjalnym klientom szereg usług i produktów, z których podstawową jest pobranie krwi pępowinowej i przechowywanie komórek macierzystych z niej pozyskanych. Wśród odrębnie płatnych usług dodatkowych wyróżnić można dwie grupy:

- oferowane razem z pobraniem krwi pępowinowej, np. pozyskiwanie i przechowywanie komórek macierzystych z fragmentów sznura pępowinowego czy z krwi łożyskowej (tzw. II frakcja krwi pępowinowej), oraz
- usługi oferowane sukcesywnie w trakcie pozostawania klientem Grupy PBKM, np. ubezpieczenia i badania diagnostyczne.

Za usługę podstawową na każdym z rynków Grupa PBKM oferuje zróżnicowane warunki cenowe, jednak kluczową przewagą jej modelu biznesowego jest elastyczność w zakresie wyboru terminów płatności za przechowywanie komórek macierzystych lub tkanek.

- W systemie przedpłaconym za określony z góry okres przechowywania, w ofercie Grupy dostępne są terminy np. 3, 5, 6, 10, 12, 18, 20, 25, 26 i 30 lat. Na każdym z rynków oferowane są jednak tylko niektóre

ze wskazanych okresów. Przedpłata obejmuje zarówno pobranie, jak i przechowywanie komórek macierzystych lub tkanek.

- W systemie abonamentowym z płatnościami rocznymi, opartym o kontrakt długoterminowy obowiązujący zazwyczaj do ukończenia 18 lat przez dawcę, z opłatą inicjacyjną naliczaną z góry.

Od 2014 roku Emitent prowadzi również działalność w zakresie wytwarzania produktów leczniczych eksperymentalnej terapii zaawansowanej bazujących na komórkach mezenchymalnych, pozyskiwanych ze sznura pępowinowego, jako odpadu medycznego. Działalność ta pod względem operacyjnym nie ma związku z bankowaniem rodzinnym krwi pępowinowej. Preparaty te są zamawiane przez wyspecjalizowane placówki medyczne i znajdują kolejne zastosowania w eksperymentalnym leczeniu chorób, w przypadku których zawodzi leczenie farmakologiczne.

2.2 Źródła przychodów

Działalność detaliczna – umowy z osobami fizycznymi (obszar B2C)

Znakomitą większość przychodów Grupy PBKM generuje obszar B2C (ok. 87% w 2018 r.). Dominują w nich przychody z usług pozyskiwania, preparowania i przechowywania komórek macierzystych pochodzących z krwi pępowinowej i innych wybranych tkanek, świadczone na rzecz klientów indywidualnych (tzw. rodzinne bankowanie krwi pępowinowej lub bankowanie rodzinne), których udział w wynosił w 2018 roku ok. 87% przychodów Grupy PBKM. Przychody w tym segmencie są również generowane ze sprzedaży innych usług na rzecz klientów detalicznych, w większości kupujących usługę bankowania rodzinnego, w tym np. badań i diagnostyki (ok 1% przychodów Grupy PBKM).

Klienci są pozyskiwani we współpracy z ponad 10 tys. partnerów medycznych, tj. lekarzy, pielęgniarek, położnych i innych osób mających kontakt z kobietami oczekującymi na poród. Partnerzy medyczni pracują w europejskich szpitalach, klinikach i prywatnych przychodniach nienależących do Grupy.

W 2018 roku Grupa rozpoczęła oferowanie i osiągnęła pierwsze przychody z nowej usługi dla klientów indywidualnych w Polsce – bankowanie preparowanie i przechowywanie komórek macierzystych pochodzących z tkanki tłuszczowej.

Działalność związana z wytwarzaniem produktów ATMP oraz ich wykorzystaniem w eksperymentalnych terapiach komórkowych

W roku 2018 r. kontynuowano wzrosty przychodów z obszaru działalności, tj. usług medycznych. W ramach tej działalności wytwarzane są preparaty z komórek macierzystych na zlecenie klinik i szpitali, a także prowadzony jest szpital jednego dnia w którym podawane są produkty ATMP w ramach eksperymentalnych terapii komórkowych. Przychody po wzroście o ponad 13% z tej działalności w 2018 roku stanowiły około 8% wszystkich przychodów Grupy, versus również 8% w roku 2017.

Pozostała działalność (obszar B2B)

W 2018 roku w tym obszarze przychody ze sprzedaży generowane były z usług laboratoryjnych i przechowywania próbek komórek macierzystych na zlecenie innych podmiotów, a także partnerów działających w innych krajach.

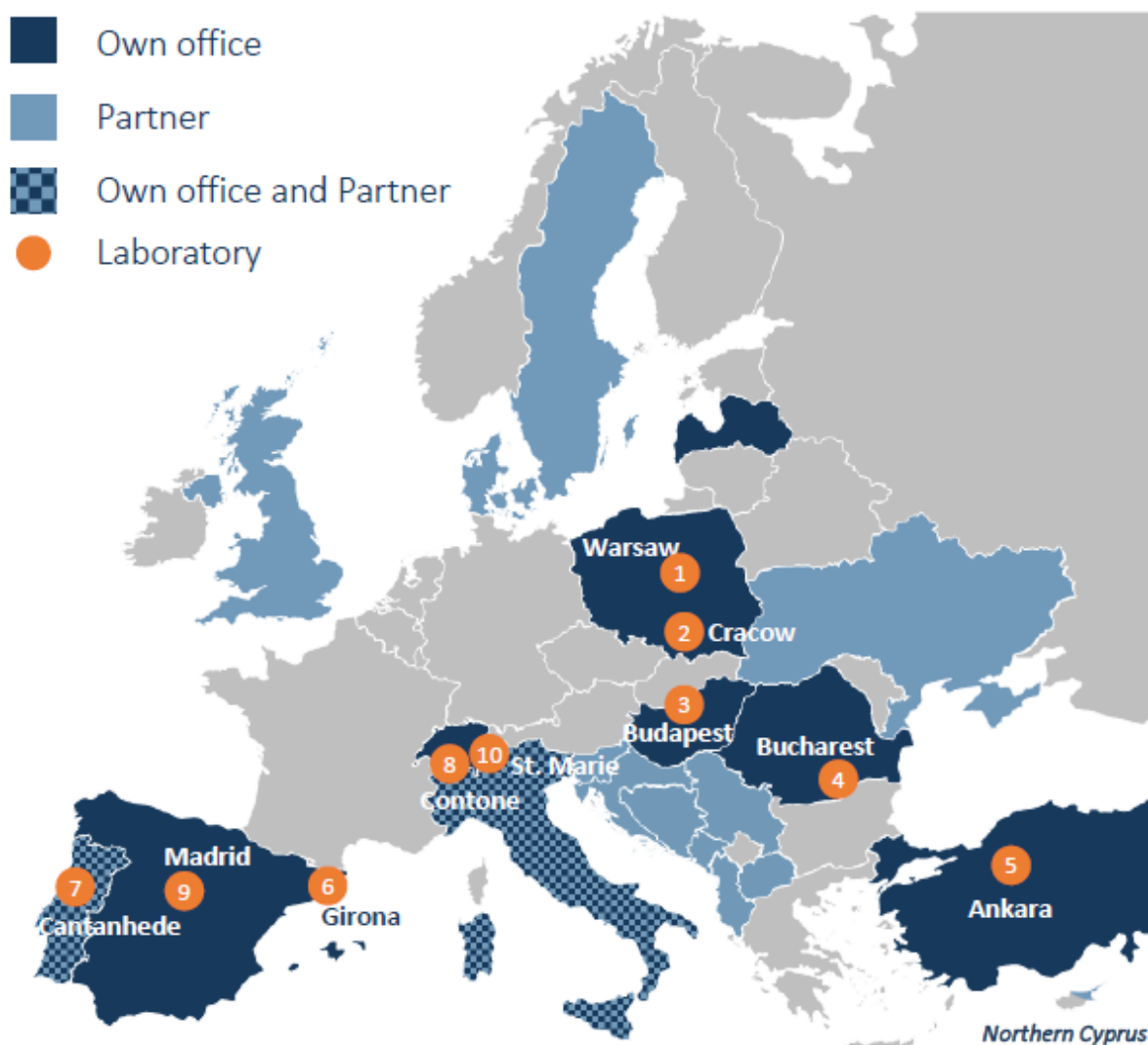
Geograficzne kierunki sprzedaży

Grupa prowadzi działalność w krajach Europy Środkowo-Wschodniej (Polska, Rumunia, Węgry, Łotwa) oraz zachodniej i południowej Europie (Szwajcarii, Portugalia, Turcja, Hiszpania, Włochy). Spółki Grupy są nr 1 w Polsce, Hiszpanii, Portugalii, Turcji, Łotwie, Węgrzech i nr 2 w Rumunii oraz nr 3 we Włoszech. Dzięki temu Grupa jest, według szacunków Spółki, liderem w Europie pod względem nowo pozyskiwanych klientów z blisko 30% udziałem w rynku. Dodatkowo poprzez sieć partnerów biznesowych, z którymi brak jest powiązań kapitałowych, pozyskiwani są klienci z terenów m.in. Ukrainy, Szwecji, Danii, Serbii, Bośni i Hercegowiny, Czarnogóry, Albanii, Szwajcarii, Chorwacji. Grupa Emitenta ma również klientów pochodzących z kilkunastu innych państw.

Segmenty działalności

Mając na uwadze zróżnicowany potencjał rozwoju poszczególnych rynków, Grupa dokonała segmentacji działalności na segment Rynki strategiczne (Polska, Turcja, Hiszpania, Portugalia – włączona w IV kwartale 2018r.), który w 2018 roku był odpowiedzialny za 80% przychodów, oraz segment Rynki pozostałe (do których należą m. in. Węgry, Rumunia, Włochy, Szwajcaria i Łotwa, a w obszarze B2B również kraje bałkańskie) odpowiedzialny w 2018 roku za 20% przychodów. W 2017 roku było to odpowiednio 82% i 18% przychodów.

Poniżej przedstawiono mapę obrazującą główne rynki, na których Grupa prowadzi działalność według stanu na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Uzależnienie od odbiorców

W 2018 roku udział żadnego z odbiorców nie przekroczył wartości 10% przychodów ze sprzedaży odpowiednio Jednostki Dominującej oraz Grupy Kapitałowej. Z uwagi na charakter prowadzonej działalności podstawowej skoncentrowanej na indywidualnych umowach zawartych z osobami fizycznymi nie istnieje ryzyko uzależnienia od jakiegokolwiek odbiorcy.

2.3 Rynki zaopatrzenia

W ramach prowadzonej działalności Grupa Kapitałowa korzysta z dostaw materiałów obejmujących w szczególności zakupy materiałów medycznych, azotu technicznego oraz energii elektrycznej jak również usług (w

szczegółności najem pomieszczeń biurowych i laboratoryjnych, badania laboratoryjne, usługi pozyskiwania krwi ponoszone na rzecz szpitali i klinik, konsultacje medyczne oraz bankowanie w lokalizacjach nienależących do Grupy oraz usług kurierskie).

Ze względu na charakter prowadzonej działalności, Grupa nie jest uzależniona od jakichkolwiek dostawców. W 2018 roku udział żadnego z dostawców nie przekroczył wartości 10% przychodów ze sprzedaży odpowiednio Jednostki Dominującej oraz Grupy Kapitałowej.

2.4 Informacje o umowach znaczących dla działalności Grupy Kapitałowej

2.4.1 Umowy i transakcje z zakresu działalności handlowej

Z uwagi na charakterystykę prowadzonej działalności operacyjnej oraz generowanie przychodów w głównej mierze w oparciu o indywidualne umowy zawierane z osobami fizycznymi przy jednoczesnym rozproszonym gronie dostawców Grupa PBKM w 2018 roku nie zawierała umów znaczących dotyczących działalności operacyjnej.

Niemniej w trakcie 2018 roku spółki z Grupy PBKM zawierały umowy dotyczące nabycia akcji/udziałów w innych podmiotach, które należy uznać za znaczące. Szczegółowe informacje nt. przedmiotowych umów zostały zawarte w punkcie *Opis zmian w Grupy Kapitałowej* powyżej.

2.4.2 Umowy kredytowe i umowy pożyczki

Umowy kredytowe

Dnia 20 lipca 2018 r. PBKM S.A. zawarł z mBank S.A. (Bank) umowę o kredyt obrotowy w wysokości 4,2 mln zł. Środki finansowe pochodzące z kredytu zostały przeznaczone na wypłatę dywidendy. Kredyt został w całości spłacony w konsekwencji czego umowa została zakończona.

W dniu 10 września 2018 roku pomiędzy Emitentem a PKO Bank Polski S.A. oraz wskazanymi spółkami zależnymi od Emitenta w charakterze poręczycieli zawarta została umowa kredytu terminowego oraz kredytu odnawialnego obrotowego do łącznej kwoty stanowiącej równowartość do 75 mln zł. Kredyt terminowy denominowany w EUR o równowartości 65 mln zł został udzielony na nabycie akcji Stemlab natomiast kredyt obrotowy w wysokości do 10 mln zł na finansowanie bieżącej działalności Spółki (w tym spłatę dotychczasowych kredytów udzielonych Emitentowi przez mBank S.A.). Umowa kredytu terminowego została zawarta na okres 5 lat, a oprocentowanie kredytu terminowego oparto o stawkę EURIBOR powiększoną o marżę Banku, a jego spłata będzie następowała w miesięcznych ratach z uwzględnieniem spłaty balonowej w terminie spłaty ostatniej raty kredytu terminowego w wysokości ok. 20% wartości kredytu. Z kolei kredyt odnawialny obrotowy został udzielony na okres 1 roku, jest oprocentowany w oparciu o stawkę WIBOR powiększoną o marżę Banku, ma charakter odnawialny i będzie mógł zostać udzielony m.in. w formie kredytu w rachunku bieżącym, gwarancji bankowej czy też akredytyw. Kredyt terminowy zostanie spłacony w całości w dacie wymagalności.

Zabezpieczenia spłaty ww. kredytów obejmują w szczególności, zastaw na wszystkich akcjach Stemlab należących do Emitenta, poręczenie każdego z Poręczycieli do kwoty 150% łącznej kwoty finansowania udzielone na okres do końca 2026 roku oraz zastawy rejestrowe i finansowe ustanowione na rachunkach bankowych Spółki. Umowa przewiduje konieczność wypełniania przez Grupę Kapitałową Emitenta określonych kowenantów finansowych odnoszących się do wskazanych rodzajowo wskaźników finansowych w szczególności nie przekroczenia wskaźnika zadłużenia do raportowanej EBITDA w wysokości 3,5x, czy też zobowiązanie do ograniczenia wypłaty dywidendy do 20% zysku netto, jak również utrzymania wskaźnika DSCR na poziomie nie niższym niż 1,2.

Wraz z podpisaniem umowy kredytowej z PKO BP S.A. Emitent spłacił zgodnie z umownymi terminami kredyt obrotowy w wysokości 8,5 mln udzielony przez mBank S.A. oraz rozwiązał umowę kredytową o kredyt w rachunku bieżącym z dnia 6 listopada 2015 roku.

Dnia 21 listopada 2017 roku spółka zależna Sevibe Cells zaciągnęła pożyczkę w CaixaBank S.A. w kwocie 150 tys. EUR na sfinansowanie planowanego skupu akcji od udziałowców mniejszościowych. Termin spłaty kredytu został ustalony na 20 listopada 2021 roku.

Poza ww. umowami spółki z Grupy w 2018 roku nie zawierały i nie wypowiedziały umów kredytowych oraz umów pożyczek, jak również nie zakończyły współpracy na podstawie istniejących umów kredytowych oraz pożyczkowych.

Udzielone pożyczki

W 2018 roku w obrębie Grupy PBKM udzielane były pożyczki, przy czym transakcje te realizowane były w ramach mechanizmów zarządzania płynnością na poziomie Grupy Kapitałowej PBKM. Z uwagi na wewnątrzgrupowy charakter tych transakcji zostały one wyłączone z procesu konsolidacji. Wszystkie tego typu transakcje zostały zawarte na warunkach rynkowych.

W 2018 roku jedynymi pożyczkami obowiązującymi z podmiotem niepowiązanym były udzielone w 2010 roku pożyczki na inwestycje udzielona spółce zależnej Sevibe Cells (Hiszpania) przez rząd Katalonii. Pożyczki zostały udzielone na okres do stycznia 2020 roku.

Poza umową opisaną powyżej w 2018 r. spółki z Grupy PBKM nie były stroną umów pożyczek zawartych z jednostkami niepowiązanymi.

Poniżej zamieszczono zestawienia stanu pożyczek zawartych z podmiotami powiązanymi na dzień 31 grudnia 2018 r.

Pożyczkodawca	Pożyczkobiorca	Waluta	Kwota	Termin wymagalności
PBKM	Famicord Italia	EUR	75 000,00	2019-01-31
PBKM	Famicord Italia	EUR	15 000,00	2019-06-30
PBKM	Famicord Italia	EUR	105 000,00	2019-12-31
PBKM	Famicord AG	CHF	200 000,00	2019-12-31
PBKM	ITK	PLN	100 000,00	2019-12-31
DBKM	PBKM	PLN	900 000,00	2020-06-30
DBKM	PBKM	PLN	700 000,00	2021-06-16
DBKM	PBKM	PLN	500 000,00	2021-12-31
DBKM	PBKM	PLN	1 200 000,00	2023-12-31
Krio	PBKM	HUF	750 000 000,00	2023-12-31
Krio	PBKM	HUF	250 000 000,00	2020-12-31
CSB	PBKM	EUR	150 000,00	2021-12-31
Cryoprofil	PBKM	PLN	1 200 000,00	2020-12-31
Cryoprofil	PBKM	PLN	500 000,00	2021-12-31

Wszystkie pożyczki oprocentowane są na warunkach rynkowych.

Program emisji obligacji

W dniu 14 maja 2018 roku po uzyskaniu w tym samym dniu pozytywnej opinii Rady Nadzorczej Spółki, Emitent ustanowił program emisji obligacji na okaziciela, w którym łączna kwota nominalna obligacji nie przekroczy kwoty 100 mln PLN (Program). W ramach Programu Spółka będzie mogła dokonywać wielokrotnych emisji niezabezpieczonych obligacji na okaziciela o jednostkowej wartości nominalnej 1.000 PLN i łącznej wartości nominalnej nie wyższej niż 100 mln PLN, przy czym okres, w którym Spółka będzie mogła emitować Obligacje w ramach Programu wyniesie 24 miesiące od daty zawarcia z Bankiem Zachodnim WBK S.A. tzw. umowy emisyjnej określającej zasady emisji obligacji w ramach Programu. Obligacje nie będą miały formy dokumentu i zostaną zarejestrowane w depozycie prowadzonym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. Prawa z Obligacji powstaną z chwilą zapisania ich po raz pierwszy na rachunku papierów wartościowych lub na rachunkach posiadaczy rachunków zbiorczych.

W 2018 roku oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania nie wyemitowano obligacji w ramach powyższego programu.

2.4.3 Transakcje z jednostkami powiązanymi

W 2018 roku w ramach Grupy Kapitałowej PBKM zawierane były transakcje z podmiotami powiązanymi, przy czym w okresie tym nie były zawierane z ww. podmiotami transakcje na warunkach innych niż rynkowe.

Informacje nt. transakcji z podmiotami powiązanymi zamieszone zostały w nocie 41 do Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PBKM za 2018 rok.

2.4.4 Poręczenia i gwarancje

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. Grupa wystawiła weksle o łącznej wartości 28,2 mln zł. Są one powiązane z umowami leasingowymi, umowami przyznającymi dotacje/dofinansowanie do projektów współfinansowanych środkami z Unii Europejskiej, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. W IV kwartale 2018 roku Grupa wystawiła weksle z tytułu zawartej umowy leasingowej z PKO Leasing.

10 września 2018 roku pomiędzy Emitentem a PKO Bank Polski S.A. oraz wskazanymi spółkami zależnymi od Emitenta w charakterze poręczycieli (tj. Biogenis, Stemlab Diagnostic, Sevibe Cells, Krio Intezet, Cryoprofil oraz DBKM) od Emitenta w charakterze poręczycieli zawarta została umowa kredytu terminowego oraz kredytu odnawialnego obrotowego do łącznej kwoty stanowiącej równowartość do 75 mln zł, o której mowa w punkcie *Umowy kredytowe i umowy pożyczki*. Zabezpieczenia spłaty ww. kredytów obejmują w szczególności poręczenie każdego z Poręczycieli do kwoty 150% łącznej kwoty finansowania udzielone na okres do końca 2026 roku.

2.4.5 Inne umowy istotne, w tym umowy ubezpieczenia, współpracy lub kooperacji

W 2018 roku Spółka nawiązała współpracę z grupą banków świadczących usługi w zakresie bankowania krwi pępowinowej i tkanek głównie w krajach bałkańskich.

Poza umowami opisanymi w niniejszym sprawozdaniu w 2018 roku spółki z Grupy PBKM nie zawierały istotnych umów współpracy, kooperacji lub ubezpieczenia.

2.5 Osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju

Z uwagi na innowacyjny charakter działalności Spółki, nieustannie prowadzone są w różnych formach prawnych i organizacyjnych szereg działania o charakterze badawczym i rozwojowym.

Ich wynikiem jest m. in. dysponowanie siedmioma zgodami/zezwoleńiami Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego (GIF) na wytwarzanie leków zaawansowanej terapii komórkowej na potrzeby terapii eksperymentalnych (ATMP-HE oraz ATIMP). Pierwszym, już skomercjalizowanym, jest zgoda na wytwarzanie produktu leczniczego terapii zaawansowanej z komórek mezenchymalnych galarety Whartona. Drugim, również skomercjalizowanym zezwoleniem jest zbliżone do pierwszego pozwolenie dotyczące wytwarzania produktów leczniczych ATIMP z przeznaczeniem do prób klinicznych. Trzecim jest komercjalizowana od przełomu roku 2018 i 2019 zgoda na wytwarzanie produktu leczniczego terapii zaawansowanej z komórek mezenchymalnych tkanki tłuszczowej. Dodatkowo, Spółka posiada cztery inne zgody GIF, które na obecnym etapie jeszcze nie są przedmiotem komercjalizacji.

Grupa na bieżąco wprowadza ulepszenia technologiczne w oparciu o doświadczenia zdobyte na rynku amerykańskim przez członka Rady Naukowej – Zbigniewa Mrowca, własne badania i nowe wymagania zarówno prawa polskiego, jak i europejskiego oraz wymagania stowarzyszenia banków krwi AABB. W ramach podwyższenia standardów Grupy akredytację AABB dla laboratorium dysponuje PBKM, Krio Intezet Zrt, , Stemlab z siedzibą w Portugalii oraz Sevibe Cells z siedzibą w Hiszpanii. Ponadto PBKM na bieżąco wspiera spółkę partnerską w Niemczech – BioKryo GmbH, która również uzyskała akredytację AABB.

Kluczowymi obecnie przedsięwzięciami z zakresu badań i rozwoju, realizowanym z podmiotami zewnętrznymi, są projekty badawczo-rozwojowe związane z realizacją programów Strategmed II, zaplanowane na lata 2015-

2019. Spółka została zakwalifikowana do trzech dużych projektów, przy czym stan zaawansowania w przypadku każdego z nich jest różny – szczegółowy opis ww. projektów został zamieszczony w punkcie 2.4.5 *Inne umowy istotne, w tym umowy ubezpieczenia, współpracy lub kooperacji* Sprawozdania z działalności Zarządu Grupy Kapitałowej PBKM za rok 2015.

Niezależnie od zaangażowania w program Strategmed II, Spółka współdziała z spółką RegenMed sp. z o.o., która prowadzi terapie eksperymentalne z wykorzystaniem komórek macierzystych. PBKM jest tu jednym z kluczowych partnerów i nie wykluczone jest, że bazując na związkach kapitałowych i współpracy biznesowej, Spółka będzie prowadziła wycinek swoich prac badawczo-rozwojowych we współpracy z RegenMed. Obecność w kapitale spółki pozwala też na pewną kontrolę merytoryczną nad jej działalnością.

Spółka posiada również pakiet kontrolny Instytutu Terapii Komórkowych S.A., będącego joint-venture z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim oraz osobami fizycznymi, który obecnie skupia się na prowadzeniu medycznych eksperymentów leczniczych jednej choroby neurologicznej (ALS) a od drugiej połowy 2018r. kilku innych rzadkich chorób neurologicznych.

W lipcu 2017 roku jednostka dominująca w ramach Programu sektorowego InnoNeuroPharm zawarła umowę z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR) o dofinansowanie projektu pn. "Opracowanie innowacyjnego produktu leczniczego terapii zaawansowanej opartego na komórkach mezenchymalnych galarety Whartona w leczeniu stwardnienia zanikowego bocznego". Całkowity koszt realizacji Projektu wynosi ok. 23,9 mln zł, natomiast ostateczna tj. uwzględniająca techniczną weryfikację wniosku o dofinansowanie kwota przyznanego dofinansowania została ustalona na ok. 11,4 mln zł. Okres kwalifikowalności kosztów dla Projektu przypada na lata 2018-2022. Spółka zobowiązała się do zapewnienia trwałości efektów Projektu przez okres 5 lat od dnia zakończenia jego realizacji. W ramach projektu wg planu zostanie przeprowadzona próba kliniczna na grupie około 100 pacjentów. Projekt jest w trakcie realizacji zgodnie z harmonogramem. W jego ramach PBKM współpracuje między innymi z Polską Akademią Nauk oraz szpitalem klinicznym WUM przy ul. Banacha w Warszawie.

Informacje nt. innych działań w obszarze działalności badawczo – rozwojowej zostały przedstawione w *Liście Prezesa Zarządu*.

3 Przegląd sytuacji operacyjno-finansowej Grupy Kapitałowej

3.1 Wybrane pozycje z rachunku zysków i strat oraz dane o segmentach sprzedaży

Poniżej zaprezentowano wybrane pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat:

[tys. PLN]	01.01.2018- 31.12.2018*	01.01.2017- 31.12.2017*	zmiana %
Przychody netto ze sprzedaży	161 642	142 840	13,2%
Koszty działalności operacyjnej	(122 425)	(107 385)	14,0%
Koszty działalności R&D	(5 544)	(783)	607,7%
Wynik ze sprzedaży	39 217	35 455	10,6%
EBITDA	41 654	39 692	4,9%
EBIT (wynik z działalności operacyjnej)	35 218	34 410	2,3%
Wynik przed opodatkowaniem	33 260	32 946	1,0%
Wynik netto za okres sprawozdawczy	26 275	24 587	6,9%

*dane skorygowane o zdarzenia jednorazowe: pozostałe przychody z tyt. korekty VAT (2018: 11.163 tys. zł; 2017: 2.049 tys. zł), koszty programu motywacyjnego (2018: 676 tys. zł; 2017: 1.124 tys. zł), koszty poniesione w związku z okresowym zaprzestaniem działalności w Turcji (2018: 186 tys. zł) koszty rezerwy na prace badawczo rozwojowe (2017: 545 tys. zł), koszty procesów akwizycyjnych (2018: 1.719; 2017: 100 tys. działalność operacyjna i 262 tys. zł działalność finansowa), wynik na sprzedaży Famicord Hungary (2017:328 tys. zł), jednorazowy obowiązek zapłaty podatku CIT w związku ze zwolnieniem z opodatkowania usług oferowanych przez Krio (2018: 484 tys. zł).

Przychody netto ze sprzedaży w danych za rok 2017 zostały zaprezentowane w sposób, jakby MSSF 15 zastosować retrospektywnie (z efektem pomniejszenia o 6.721 tys. zł, zaś wynik netto byłby skorygowany o podatek wynikający z wpływu nowej polityki 43 tys. zł)

W 2018 roku Grupa osiągnęła skorygowaną EBITDA na poziomie 41,7 mln zł (wzrost o 4,9% względem skorygowanego wyniku analogicznego okresu roku ubiegłego) oraz łączne przychody z bankowania rodzinnego (B2C) i w segmencie B2B na poziomie 146,1 mln zł, czyli o 14% wyższe w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego. Sprzedaż w segmencie B2C stanowi blisko 87% sprzedaży Grupy. Poziom generowanych przychodów w B2C jest przede wszystkim pochodną liczby pozyskiwanych nowych próbek i wolumenu przechowywanych próbek z poprzednich lat, a także cen usług podstawowych i dodatkowych oraz stopnia rozpoznawania przychodów z umów zgodnie z zasadami rachunkowości. Za oferowane usługi poszczególne spółki Grupy pobierają wynagrodzenie w dwóch modelach: przedpłaconym i abonamentowym. Natomiast w segmencie B2B sprzedaż jest uzależniona od wartości zawieranych kontraktów z podmiotami instytucjonalnym. Ponadto Grupa generuje przychody z usług medycznych związanych z wytwarzaniem produktów leczniczych na bazie komórek macierzystych. W 2018 roku Emitent poniósł 5.544 tys. zł nakładów na prace badawczo rozwojowe oraz uzyskał dotacje z tego tytułu w wysokości 2.018 tys. zł, w ubiegłym roku tylko 66 tys. zł kosztów poniesionych w ramach prac badawczo rozwojowych nie zostało zrefundowanych. Bez uwzględnienia kosztów działalności R&D EBITDA z podstawowej działalności operacyjnej w okresie 12 miesięcy 2018 roku wyniosła 45.180 tys. zł i jest wyższa o blisko 14% względem analogicznego okresu roku ubiegłego.

Jednostka Dominująca prowadzi jednorodną działalność polegającą na pozyskiwaniu i przechowywaniu komórek macierzystych krwi pępowinowej lub tkanek. Ze względu na fakt, iż wartość obrotu ze sprzedaży innych usług, niż podstawowa nie przekracza 15% łącznych przychodów ze sprzedaży Spółka nie wydziela przychodów ze względu na rodzaje sprzedawanych usług. W związku z powyższym, w Spółce nie wyodrębniono segmentów działalności.

Jednocześnie ze względu na zróżnicowany potencjał poszczególnych rynków na których obecna jest Grupa Kapitałowa, dokonano w ramach skonsolidowanego sprawozdania segmentacji działalności na obszary:

- rynki strategiczne, do których należą Polska, Hiszpania, Turcja i Portugalia
- rynki pozostałe, do których należą m. in. Węgry, Szwajcaria, Rumunia, Włochy i Łotwa

Szczegółowa informacja na temat segmentów działalności została zamieszczona w punkcie 6 sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Polskiego Banku Komórek Macierzystych.

Poniżej w tabeli zaprezentowano przychody ze względu na źródła ich pozyskiwania – alokacja według rachunkowości zarządczej. Spadek przychodów z pozostałych usług medycznych wynika z pozyskania inwestora dla spółki Famicord Hungary, który odkupił udziały tej spółki od Krio Intezet Zrt i ma ją dalej rozwijać poprzez otwieranie kolejnych punktów USG. Krio Intezet zawarła umowę o wyłącznej współpracy ze sprzedaną spółką na pozyskiwanie klientów do bankowania.

[tys. PLN]	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017*	zmiana %
Przychody netto ze sprzedaży	161 642	142 840	13,2%
<i>w tym:</i>			
- przychody z bankowania B2C i B2B	146 068	128 078	14,0%
- przychody z terapii komórkowych	12 772	11 266	13,4%
- przychody z pozostałych usług medycznych	1 666	2 032	-18,0%
- pozostałe przychody	1 136	1 464	-22,4%

*dane wg MSSF 15

Poniżej w tabeli zaprezentowano przychody z bankowania rodzinnego, tj. w grupie B2C:

[tys. PLN]	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017*	zmiana %
Przychody z bankowania próbek B2C	140 828	133 324	5,6%
- przychody z próbek w pierwszym roku	108 304	108 705	-0,4%
<i>w tym:</i>			
w modelu abonamentowym	63 747	66 218	-3,7%
w modelu przedpłaconym	44 557	42 487	4,9%
- przychody z przechowywania próbek	32 524	24 619	32,1%
<i>w tym:</i>			
w modelu abonamentowym	25 445	16 638	52,9%
w modelu przedpłaconym	7 079	7 981	-11,3%

*dane wg MSR 18

Umacniająca się pozycja rynkowa Grupy i wzrost zainteresowania ofertą spółek z Grupy przekładają się na wzrost liczby nowo pozyskiwanych próbek i w efekcie przechowywanych próbek krwi pępowinowej lub tkanek. Grupa powiększona została w czwartym kwartale 2018 roku poprzez akwizycję portugalskiej Grupy Kapitałowej Stemplab, która wpłynęła na łączne przychody w Grupie. Ponadto Grupa rozwija współpracę z partnerami medycznymi, wprowadza do oferty nowe usługi, a także prowadzi aktywne działania marketingowe, które w przyszłości powinny wpłynąć na ilość zawieranych umów przez spółki Grupy. Przychody z bankowania próbek krwi pępowinowej lub tkanek stanowiły w 2018 r. 90% wszystkich przychodów Grupy, zachowując przy tym trend rosnący średniego przychodu per próbka.

Bieżący okres to także dalszy wzrost przychodów z obszaru B2B. Jest to spowodowane nawiązywaniem współpracy przez podmioty z rynku szwajcarskiego oraz zawarciem nowych umów w zakresie świadczenia usług preparatyki i przechowywania materiałów biologicznych.

Wzrost 13,4% w segmencie terapii komórkowych wynika w szczególności z przychodów z usług medycznych związanych z wytwarzaniem produktów ATMP na bazie komórek macierzystych oraz ich wykorzystania w eksperymentalnych terapiach komórkowych. W stosunku do dwunastu miesięcy 2017 roku, przychody w bieżącym okresie wzrosły o prawie 13,4% z 11,3 mln zł do 12,8 mln zł.

Poniższa tabela przedstawia łączny zafakturowany przychód Grupy z tytułu świadczenia usług bankowania próbek krwi pępowinowej lub tkanek w obszarze B2C:

[tys. PLN]	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017	zmiana %
Przychody zafakturowane z bankowania próbek B2C	128 037	117 470	9,0%
Przychody zafakturowane z próbek w pierwszym roku dla umów zawartych w modelu abonamentowym	35 420	31 175	13,6%
Przychody zafakturowane z próbek w pierwszym roku dla umów zawartych w modelu przedpłaconym	53 427	51 885	3,0%
Przychody zafakturowane dla próbek w przechowywaniu	39 190	34 410	13,9%

W omawianym okresie przychody zafakturowane dla próbek w pierwszym roku wzrosły łącznie o 6,97%, co jest związane przede wszystkim z pozyskaniem nowych próbek krwi pępowinowej lub tkanek do przechowywania oraz dołączenie Grupy Stemlab do Grupy Famicord. Wyraźny wzrost przychodów zafakturowanych dla próbek w pierwszym roku w modelu abonamentowym wynika z rosnącej przewagi zawieranych umów w modelu abonamentowym kosztem modelu przedpłaconego. Wzrost przychodów zafakturowanych dla próbek w przechowywaniu związany jest z wzrostem zakumulowanej liczby próbek przechowywanych przez spółki Grupy.

W poniższej tabeli zaprezentowane zostały liczby próbek rodzinnych krwi pępowinowej lub tkanek przechowywanych na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych w segmencie B2C, według danych zarządczych. Znaczący wzrost w 2018 roku związany jest z uwzględnieniem w prezentowanych danych liczby próbek krwi pępowinowej lub tkanek przechowywanych w spółkach portugalskiej Grupy Stemlab.

[w sztukach]	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017	zmiana %
Liczba próbek B2C na koniec okresu	231 968	147 023	57,8%
<i>udział % abonamentu na koniec okresu</i>	<i>44,6%</i>	<i>62,1%</i>	<i>-17,5</i>
Liczba próbek B2C i B2B na koniec okresu	286 952	159 288	80,1%

Poniższa tabela przedstawia liczbę nowo pozyskanych próbek krwi pępowinowej lub tkanek w poszczególnych okresach sprawozdawczych:

[w sztukach]	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017	zmiana %
Liczba nowo pozyskanych próbek	21 700	20 519	5,8%
<i>Udział % abonamentu</i>	<i>58,1%</i>	<i>61,5%</i>	<i>-3,4</i>

W 2018 roku w segmencie B2C odnotowano blisko 57,8% wzrost liczby próbek krwi pępowinowej lub tkanek względem skumulowanej liczby próbek krwi pępowinowej lub tkanek na koniec 2017 roku. Łącznie Grupa w IV kwartale 2018 roku pozyskała 5.309 próbek krwi pępowinowej lub tkanek (5.878 próbek krwi pępowinowej lub tkanek włączając Grupę Stemlab), wobec 5.032 próbek krwi pępowinowej lub tkanek pozyskanych w IV kwartale 2017 roku. Dzięki temu, na dzień 31 grudnia 2018 spółki Grupy przechowywały łącznie 287 tys. próbek krwi pępowinowej lub tkanek przechowywanych w segmencie B2C oraz B2B. Spadek w IV kwartale 2018 roku udziału umów płatnych w modelu abonamentowym w ogólnej liczbie nowo pozyskanych próbek, wynika ze wzrostu liczby podpisywanych umów w krajach, gdzie dominuje przedpłacony model płatności. Liczba wszystkich przechowywanych materiałów biologicznych na dzień 31 grudnia 2018 roku sięgnęła ponad 383 tys.

Poniżej w tabeli zaprezentowano koszty bankowania rodzinnego (B2C) w rozbiciu na rynki, a także na źródła kosztów – alokacja według rachunkowości zarządczej.

[tys. PLN]	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017	zmiana %
Koszty próbek w pierwszym roku	46 277	38 467	20,3%
Koszty przechowywania próbek	8 652	7 469	15,8%
Koszty bezpośrednie pozostałych usług	8 922	8 796	1,4%
Koszty R&D	5 544	783	607,7%
Koszty marketingu i struktur sprzedaży	35 156	31 336	12,2%
Koszty ogólne i administracji	25 999	22 541	15,3%

W 2018 roku koszt próbek w pierwszym roku wzrósł w stosunku do ubiegłorocznego o 20,3%, co w dużej mierze wynika ze wzrostu liczby pobranych próbek krwi pępowinowej lub tkanek. Wzrost kosztów przechowywania związany jest ze wzrostem zakumulowanej liczby próbek lub tkanek w przechowywaniu (Grupa Stemlab) oraz wprowadzeniu w niektórych krajach możliwości przechowywania dodatkowych materiałów biologicznych.

Wzrost bezpośrednich kosztów pozostałych usług związany jest głównie z wytwarzaniem produktów leczniczych zaawansowanych terapii komórkowych oraz poniesieniem kosztów związanych z świadczeniem innych usług medycznych przez spółki z Grupy. Poniesienie o 12,2% wyższych kosztów sprzedaży i marketingu związane jest z powiększeniem struktur sprzedażowych oraz przeprowadzaniem licznych kampanii telewizyjnych, które mają na celu zwiększyć wiedzę klientów na temat bankowania komórek z krwi pępowinowej. Wzrost o 15,3% kosztów ogólnych i administracji związany jest głównie z większymi wydatkami poniesionymi na firmy doradcze oraz z ujęciem w wynikach bieżącego okresu zdarzeń jednorazowych, a także powiększeniem struktur administracji w Grupie po przejęciu spółek w Grupie Stemlab.

W omawianym okresie finansowane przez Spółkę wydatki związane z pracami badawczo rozwojowymi w ramach projektów ABC Therapy, BIOOPA, Circulate oraz Inno-Neuro Pharm w większości zostały ujęte w kosztach okresu. Zmiana dotychczasowego podejścia z kapitalizowania części nakładów na ujmowanie ich w kosztach w momencie poniesienia jest konsekwencją opublikowanego w dniu 5 marca 2019 roku stanowiska Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, w którym poinformowano iż Spółki prowadzące badania nad lekami biopodobnymi powinny kapitalizować nakłady związane z tymi pracami dopiero po otrzymaniu pozwolenia regulacyjnego lub też w momencie bliskim jego uzyskania. W opinii UKNF, w przypadku prac rozwojowych związanych z opracowywaniem nowego produktu lub procesu produkcyjnego w branży farmaceutycznej, właściwym dowodem wskazującym na możliwość z technicznego punktu widzenia ukończenia składnika wartości niematerialnych i jego komercjalizacji jest uzyskanie pozwolenia właściwego organu regulacyjnego w odniesieniu do nowych produktów lub procesów produkcji. W konsekwencji tylko niewielka część nakładów związanych z opracowywaniem nowego produktu lub procesu produkcyjnego w branży farmaceutycznej może być kapitalizowana.

Wyniki Grupy w 2018 roku w ujęciu porównawczym bez uwzględnienia zdarzeń jednorazowych oraz bez uwzględnienia retrospektywnie zmiany standardu raportowania przedstawiały się następująco:

[tys. PLN]	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017	zmiana %
Przychody netto ze sprzedaży	161 642	148 868	8,6%
Koszty działalności operacyjnej	(125 007)	(108 609)	15,1%
Koszty działalności R&D	(5 544)	(783)	607,7%
Wynik ze sprzedaży	31 091	39 475	-21,2%
EBITDA	50 236	46 000	9,2%
EBIT (wynik z działalności operacyjnej)	43 800	40 718	7,6%
Wynik przed opodatkowaniem	41 842	38 369	9,1%
Wynik netto za okres sprawozdawczy	34 373	29 870	15,1%

3.2 Wybrane pozycje ze sprawozdania z sytuacji finansowej

W tabeli poniżej zaprezentowano wybrane pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej.

[w tys. PLN]	31.12.2018	31.12.2017	zmiana %
Aktywa trwałe	282 823	152 323	85,7%
Aktywa obrotowe	76 231	60 175	26,7%
Aktywa razem	359 054	212 498	69,0%

Wzrost wartości aktywów zarówno w pozycji aktywów trwałych i obrotowych związany był przede wszystkim z pozycją rozliczeń międzyokresowych przychodów o charakterze długo- i krótkoterminowym jak również rozpoznaniem wartości firmy na transakcji przejęcia udziałów w Grupie Stemlab, jak również związany był on ze wzrostem skali działalności Grupy.

[w tys. PLN]	31.12.2018	31.12.2017	zmiana %
Kapitał własny	123 981	80 926	53,2%
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania długoterminowe	170 691	101 986	67,4%
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe	64 382	29 586	117,6%
Pasywa razem	359 054	212 498	69,0%

Grupa utrzymuje stabilną strukturę finansowania, około 35% sumy bilansowej stanowią kapitały własne. Wzrost kapitału własnego w stosunku do 2017 r. związany był przede wszystkim z wypracowaniem dodatniego wyniku finansowego oraz podwyższeniem kapitału o emisję akcji serii K. Wzrost zobowiązań długoterminowych w 2018 r. wynikał z pozyskania kredytu inwestycyjnego wykorzystanego na zakup udziałów spółki Stemlab. Wzrosły również przychody przyszłych okresów, które korespondują ze wzrostem rozliczeń przychodów po stronie aktywów, a także pozycja zobowiązań z tytułu kredytów.

3.3 Wybrane pozycje ze sprawozdania z rachunku przepływów pieniężnych

Poniżej przedstawiono wybrane pozycje z sprawozdania rachunku przepływów pieniężnych

[w tys. PLN]	01.01.2018- 31.12.2018*	01.01.2017- 31.12.2017	zmiana %
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	41 842	38 369	9,1%
Korekty	(12 916)	(15 323)	-15,7%
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	28 926	23 046	25,5%
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	26 366	22 530	17,0%
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(82 103)	(10 370)	691,7%
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	53 978	(37)	-
Środki pieniężne na początek okresu	18 933	6 810	178,0%
Środki pieniężne na koniec okresu	17 174	18 933	-9,3%

*CF z działalności operacyjnej uwzględnia wpływ zmiany MSSF 15 na zmiany sald rozliczeń międzyokresowych o ok. 12,6 mln zł

Spadek stanu środków pieniężnych na koniec 2018 roku związany jest z działalnością inwestycyjną Grupy oraz jedynie częściowym sfinansowaniem jej kredytem inwestycyjnym. Przepływy z działalności operacyjnej wzrosły jednak o 42,3% na skutek wzrostu sprzedaży, większego odsetka klientów wybierającego płatności w modelu przedpłaconym, a także wpływami z rosnącej puli dotychczasowych klientów płacących w modelu abonamentowym.

3.4 Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe

Poniżej przedstawiono wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe:

[dane w %]	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017	zmiana p.p.
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży	19,2%	26,5%	-7,3
Wskaźnik rentowności EBITDA	31,1%	30,9%	0,2
Wskaźnik rentowności operacyjnej	27,1%	27,4%	-0,3
Wskaźnik rentowności brutto	25,9%	25,8%	0,1
Wskaźnik rentowności netto	21,3%	20,1%	1,2
Wskaźnik rentowności aktywów ROA	9,6%	14,1%	-4,5
Wskaźnik rentowności kapitału własnego ROE	27,7%	36,9%	-9,2
Wskaźnik zadłużenia aktywów	22,5%	7,8%	14,7
Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego	65,2%	20,6%	44,6

Poniżej zamieszczono definicje poszczególnych wskaźników finansowych:

- wskaźnik rentowności ze sprzedaży – stosunek zysku (straty) ze sprzedaży do przychodów ze sprzedaży,
- wskaźnik rentowności EBITDA – stosunek zysku (straty) na działalności operacyjnej powiększonej o amortyzację do przychodów ze sprzedaży,
- wskaźnik rentowności operacyjnej – stosunek zysku (straty) na działalności operacyjnej do przychodów ze sprzedaży,
- wskaźnik rentowności brutto – stosunek zysku (straty) brutto do przychodów ze sprzedaży,
- wskaźnik rentowności netto – stosunek zysku (straty) netto do przychodów ze sprzedaży,
- wskaźnik rentowności aktywów ROA – stosunek zysku (straty) netto do aktywów ogółem na koniec okresu,
- wskaźnik rentowności kapitału własnego ROE – stosunek zysku (straty) netto do kapitałów własnych na koniec okresu,
- wskaźnik zadłużenia aktywów – stosunek sumy zadłużenia z tytułu kredytów bankowych, pożyczek, dłużnych papierów wartościowych oraz leasingu finansowego do sumy bilansowej,
- wskaźnik zadłużenia kapitału własnego – stosunek sumy zadłużenia z tytułu kredytów bankowych, pożyczek, dłużnych papierów wartościowych oraz leasingu finansowego do kapitałów własnych ogółem na koniec okresu.

3.5 Zarządzenie zasobami finansowymi

Głównym celem zarządzania kapitałem na poziomie Grupy jest zapewnienie zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, przy jednoczesnym zwiększaniu wartości Grupy dla akcjonariuszy.

Przyjmuje się, że spółki mogą wpływać na wzrost wysokości kapitału poprzez bieżące starania dla uzyskania dobrego wyniku finansowego, w spółkach akcyjnych poprzez regulowanie wysokości wypłacanej akcjonariuszom dywidendy oraz poprzez emisję nowych akcji lub podwyższenie wartości nominalnej dotychczasowych, a w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością poprzez wysokość wypłacanej dywidendy oraz przez podwyższenie kapitału zakładowego w drodze ustanowienia nowych udziałów lub podwyższenie wartości nominalnej istniejących.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.

[tys. PLN]	stan na 31.12.2018	stan na 31.12.2017
Oprocentowane kredyty i pożyczki	75 091	12 635
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego	6 072	4 038
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	18 553	7 458
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty (-)	(17 892)	(18 933)
Zadłużenie netto	81 824	5 199
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej)	125 056	79 950
Kapitał i zadłużenie netto	206 880	85 149
Wskaźnik dźwigni	39,55%	6,11%

W ocenie Zarządu Emitenta na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Grupa posiada pełną zdolność do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań. Wzrost wskaźnika dźwigni finansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku wynika przede wszystkim z pozyskania zewnętrznego finansowania przeznaczonego na zakup udziałów w Stemlab.

3.6 Inwestycje

Inwestycje w 2018 roku

Poniżej zaprezentowano informacje nt. nakładów kapitałowych w 2018 roku.

[dane w tys. PLN]	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Rzeczowe aktywa trwałe i aktywa niematerialne	6 740	7 154
Udziały i akcje w innych podmiotach	75 536	3 913
Razem nakłady kapitałowe	82 276	11 067

W 2018 roku poniesiono nakłady kapitałowe w wysokości 91,6 mln zł, z czego największą kwotę stanowią nakłady na działalność inwestycyjną – przejście portugalskiej Grupy Stemlab. Zakup urządzeń medycznych i laboratoryjnych oraz sprzętu IT wykorzystywanego w bieżącej działalności wyniósł 6.740 tys. zł i jest zbieżny ze wzrostem zapotrzebowania grupy na obsługę działań preparatyki i przechowywania materiałów biologicznych.

Bieżące i planowane nakłady kapitałowe

W zakresie wiążących zobowiązań podjętych przez Grupę w odniesieniu do nakładów kapitałowych w przyszłości należy wskazać na projekty w ramach Programu Strategmed II oraz InnoNeuroPharm. Jest to obecnie kluczowe przyszłe przedsięwzięcie z zakresu badań i rozwoju realizowane z podmiotami zewnętrznymi, zaplanowane na lata 2015-2022.

Plany inwestycyjne na 2019 rok

W całym roku 2019 Grupa planuje ponieść nakłady inwestycyjne w kwocie około 15 mln zł (nie licząc ewentualnych akwizycji), głównie na rozbudowę obecnego laboratorium w Polsce, zakup urządzeń medycznych wykorzystywanych w bieżącej działalności, budowę nowego laboratorium w Turcji, realizację projektów biotechnologicznych oraz wyposażenie IT i zakup oprogramowania. Grupa planuje sfinansowanie nakładów środkami własnymi oraz leasingiem.

Ponadto w pierwszym kwartale 2019 roku spółka Famicord AG zapłaciła kolejną transzę za zakupione w 2018 roku udziały w spółce Biocell Lugano (obecnie Famicord Suisse).

Poza powyżej opisanym Grupa nie podjęła istotnych wiążących zobowiązań w zakresie planowanych nakładów inwestycyjnych.

W oparciu o posiadane zasoby finansowe oraz mając na względzie aktualną sytuację płynnościową Grupy PBKM Emitent nie identyfikuje zagrożeń w odniesieniu do możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych.

3.7 Informacje nt. dywidendy

Dywidenda z zysku za 2017 rok

W okresie sprawozdawczym Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki w dniu 29 czerwca 2018 roku podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku netto osiągniętego przez Spółkę, przeznaczając część zysku netto osiągniętego przez Spółkę w 2017 roku w kwocie 4 261 338,00 zł, tj. 0,90 zł na jedną akcję, na wypłatę dywidendy. Pozostała część przeznaczona została w całości na kapitał zapasowy. Dzień dywidendy został ustalony na 20 lipca 2018 roku, a dzień wypłaty dywidendy na 31 lipca 2018 roku. Dywidenda została wypłacona w całości.

Dywidenda z zysku za 2018 rok

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania nie została podjęta informacja co do podziału zysku netto osiągniętego w 2018 roku.

Polityka w zakresie wypłaty dywidendy

Obowiązująca w Spółce polityka dywidendowa zakłada możliwość wypłaty dywidendy w wysokości nie wyższej, niż 50% skonsolidowanego zysku netto Grupy wypracowanego w roku poprzednim, uzależniając ostateczną treść rekomendacji od aktualnej sytuacji finansowej i płynnościowej Grupy oraz jej planów inwestycyjnych. Jednak w przypadku zaciągnięcia dodatkowych zobowiązań finansowych przeznaczonych na realizację planów inwestycyjnych Zarząd zamierza rekomendować wypłatę dywidendy w wysokości nie wyższej niż 20% skonsolidowanego zysku netto Grupy.

Zgodnie z art. 395 KSH, organem właściwym do powzięcia uchwały o podziale zysku (lub o pokryciu straty) oraz o wypłacie dywidendy jest zwyczajne walne zgromadzenie.

Ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy

Emitent nie jest stroną umów ani nie posiada zobowiązań, które ograniczałyby w jakikolwiek sposób wypłatę dywidendy w przyszłości za wyjątkiem zobowiązań wynikających z zawartej przez Emitenta umowy kredytowej z PKO BP z dnia 10 września 2018 r. Na mocy postanowień tej umowy, Spółka jest zobowiązana (do momentu spłaty zobowiązania) do nie wypłacania dywidendy w wysokości przewyższającej 20% wypracowanego zysku netto za rok obrotowy.

3.8 Wykorzystanie środków z emisji papierów wartościowych

W 2018 roku miała miejsce emisja 28.234 akcji serii K, która związana była z realizacją Programu Motywacyjnego. Cena emisyjna ww. akcji wynosiła 44,30 zł za jedną akcję. Łącznie z przedmiotowej emisji pozyskano ok. 1,25 mln zł. Środki z powyższej emisji zostały wykorzystane na finansowanie bieżącej działalności.

W omawianym okresie Spółka nie otrzymała żadnych wpływów ze sprzedaży akcji w ramach oferty publicznej.

Po zakończeniu okresu sprawozdawczego tj. w dniu 11 stycznia 2019 roku miało miejsce podwyższenie kapitału zakładowego Spółki w związku z emisją nowych akcji serii L zgodnie z uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 23 listopada 2018 roku. Kapitał zakładowy Emitenta został podwyższony o 459.364 zł poprzez emisję 918.728 akcji. Środki pozyskane w ramach podwyższenia (tj. ok. 53,3 mln zł) przeznaczone zostały na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzonym podwyższeniem (ok. 1 mln zł), spłatę zadłużenia kredytu w rachunku bieżącym (ok. 7 mln zł) jak również na zakup akcji w spółce IVI Cordon S.A. (ok. 7,5 mln zł) oraz zapłatę kolejnej transzy za zakup udziałów w Biocell Lugano (ok. 3,2 mln zł). Pozostała kwota stanowiąca ok. 34 mln zł przeznaczona zostanie na sfinansowanie dalszych planów akwizycyjnych Grupy Kapitałowej PBKM. Do momentu wykorzystania środki znajdują się na rachunkach bankowych oraz lokatach.

3.9 Istotne pozycje pozabilansowe

Zgodnie z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Emitenta (tj. przepisy Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej) Grupa nie posiada zobowiązań warunkowych. Jednocześnie według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku zadłużenie pozabilansowe Grupy wynosiło 16 749 tys. zł i składały się na nie zobowiązania z tytułu nierozwiązywalnych umów najmu pomieszczeń biurowych oraz samochodów osobowych.

3.10 Prognozy wyników finansowych

Spółka nie publikowała i nie planuje publikować jednostkowych oraz skonsolidowanych prognoz finansowych na rok 2018 roku.

4 Przegląd sytuacji operacyjno-finansowej Polskiego Banku Komórek Macierzystych S.A.

4.1 Wybrane pozycje z rachunku zysków i strat oraz dane o segmentach sprzedaży

Poniżej zaprezentowano wybrane pozycje jednostkowego sprawozdania rachunku zysków i strat:

dane w tys. zł	2018	2017	zmiana	2018*	2017*	zmiana*
Przychody netto ze sprzedaży	96 333	91 787	4,95%	96 333	85 240	13,01%
Koszty działalności operacyjnej	-70 449	-60 581	16,29%	-68 235	-59 129	15,40%
Wynik ze sprzedaży	25 884	31 206	-17,05%	28 098	26 111	7,61%
EBITDA	31 407	34 444	-8,82%	33 620	29 349	14,55%
EBIT (wynik z działalności operacyjnej)	27 360	31 090	-12,00%	29 574	25 995	13,77%
Wynik przed opodatkowaniem	24 969	31 785	-21,44%	27 182	26 690	1,85%
Wynik netto za okres sprawozdawczy	20 138	25 277	-20,33%	22 352	19 145	16,75%

* dane skorygowane o zdarzenia jednorazowe: Przychody uwzględniające zastosowanie MSSF 15 retrospektywnie (2017: 6,6 m zł) koszty programu motywacyjnego (2018: 676 tys. zł, 2017: 1.124 tys. zł), koszty rezerwy na prace badawczo rozwojowe (2017:545 tys. zł), koszty finansowe związane z wykupem obligacji (2017:296 tys. zł), koszty procesu akwizycyjnego (2018: 1.537 tys. zł, 2017:399 tys. zł).

W 2018 roku PBKM S.A. osiągnął skorygowaną EBITDA na poziomie 33,6 mln zł (wzrost o 14,6% względem skorygowanego wyniku analogicznego okresu roku ubiegłego) oraz łączne przychody z netto na poziomie 96 mln zł, tj. o 13,0% ,więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Wzrost przychodów jest przede wszystkim pochodną liczby pozyskiwanych nowych próbek oraz wzrostu wolumenu przechowywanych próbek z poprzednich lat. Ponadto Spółka w omawianym okresie wprowadziła podwyżkę cen dla usług podstawowych. Ponadto na znaczący wzrost przychodów netto ze sprzedaży wpływa rozwijający się segment usług medycznych związany z wytwarzaniem produktów leczniczych na bazie komórek macierzystych dla partnerów B2B.

4.2 Wybrane pozycje ze sprawozdania z sytuacji finansowej

W tabeli poniżej zaprezentowano wybrane pozycje z sprawozdania z sytuacji finansowej.

dane w tys. zł	2018	2017
Aktywa trwałe	242 583,4	144 110,1
Aktywa obrotowe	40 784,1	39 538,7
Aktywa razem	283 367,5	183 648,8

Wzrost wartości aktywów zarówno w pozycji aktywów trwałych i obrotowych związany był przede wszystkim z zakupem inwestycyjnym portugalskiej Grupy Stemlab oraz wynikał ze wzrostu skali działalności Spółki.

dane w tys. zł	2018	2017
Kapitał własny	117 492,1	102 074,7
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania długoterminowe	132 094,6	62 384,9
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe	33 780,8	19 189,2
Pasywa razem	283 367,5	183 648,8

Spółka utrzymuje stabilną strukturę finansowania, około 42% sumy bilansowej stanowią kapitały własne. Wzrost kapitału własnego w stosunku do 2017 r. związany był przede wszystkim z wypracowaniem dodatniego wyniku finansowego. Wzrost zobowiązań długoterminowych w 2018 r. wynikał w dużej mierze z otrzymanego kredytu inwestycyjnego oraz zwiększenia pozycji rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 5,1 mln zł. Wzrosły również przychody przyszłych okresów, które korespondują ze wzrostem rozliczeń przychodów po stronie aktywów.

4.3 Wybrane pozycje ze sprawozdania z rachunku przepływów pieniężnych

Poniżej przedstawiono wybrane pozycje z sprawozdania rachunku przepływów pieniężnych:

dane w tys. zł	2018	2017
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	24 969	31 785
Korekty	-12 136	-14 160
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	12 832	17 625
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	12 832	17 623
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-84 104	-10 749
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	69 751	-792
Środki pieniężne na początek okresu	7 780	1 698
Środki pieniężne na koniec okresu	4 938	7 780

4.4 Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe

Poniżej przedstawiono wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe:

[dane w %]	2018	2017	zmiana p.p.
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży	26,87%	34,00%	2,3
Wskaźnik rentowności EBITDA	32,60%	37,50%	1,4
Wskaźnik rentowności operacyjnej	28,40%	33,90%	1,5
Wskaźnik rentowności brutto	25,92%	34,60%	2,1
Wskaźnik rentowności netto	20,90%	27,50%	1,4
Wskaźnik rentowności aktywów ROA	7,11%	13,80%	0
Wskaźnik rentowności kapitału własnego ROE	17,14%	24,80%	0,5
Wskaźnik zadłużenia aktywów	33,49%	10,60%	2,3
Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego	80,78%	19,00%	4,5

Poniżej zamieszczono definicje poszczególnych wskaźników finansowych:

- wskaźnik rentowności ze sprzedaży – stosunek zysku (straty) ze sprzedaży do przychodów ze sprzedaży,
- wskaźnik rentowności EBITDA – stosunek zysku (straty) na działalności operacyjnej powiększonej o amortyzację do przychodów ze sprzedaży,

- wskaźnik rentowności operacyjnej – stosunek zysku (straty) na działalności operacyjnej do przychodów ze sprzedaży,
- wskaźnik rentowności brutto – stosunek zysku (straty) brutto do przychodów ze sprzedaży,
- wskaźnik rentowności netto – stosunek zysku (straty) netto do przychodów ze sprzedaży,
- wskaźnik rentowności aktywów ROA – stosunek zysku (straty) netto do aktywów ogółem na koniec okresu,
- wskaźnik rentowności kapitału własnego ROE – stosunek zysku (straty) netto do kapitałów własnych na koniec okresu,
- wskaźnik zadłużenia aktywów – stosunek sumy zadłużenia z tytułu kredytów bankowych, pożyczek, dłużnych papierów wartościowych oraz leasingu finansowego do sumy bilansowej,
- wskaźnik zadłużenia kapitału własnego – stosunek sumy zadłużenia z tytułu kredytów bankowych, pożyczek, dłużnych papierów wartościowych oraz leasingu finansowego do kapitałów własnych ogółem na koniec okresu.

5 Perspektywy rozwoju Grupy Kapitałowej oraz ryzyka i zagrożenia

5.1 Strategia Grupy Kapitałowej

Grupa rozwija swoją działalność przede wszystkim na rynkach, na których jest już obecna, skupiając się na wzroście organicznym, pozostając jednocześnie otwartą na wszelkie akwizycje, które mogą przyczynić się do jej rozwoju i budowy wartości dla akcjonariuszy. Tym samym, najważniejszym czynnikiem wzrostu dla Grupy jest tempo i skala pozyskiwania nowych próbek do bankowania oraz zrealizowanie akwizycji, która mogłaby w skokowy sposób zwiększyć skalę działania Grupy. Jest to pewna zmiana w stosunku do ubiegłych 3 lat, kiedy kładziono nacisk głównie na rozwój organiczny.

Dla realizacji strategii Grupy kluczowymi elementami są:

- wykorzystywanie i wzmacnianie wzrostu zainteresowania bankowaniem komórek macierzystych w wybranych krajach poprzez edukację, mającą na celu zwiększenie penetracji usługi bankowania komórek macierzystych i tkanek w tych krajach,
- wykorzystanie rosnącej liczby zastosowań komórek macierzystych w leczeniu różnych chorób i działania Grupy w celu zwiększenia liczby tych zastosowań,
- systematyczna budowa wizerunku Grupy, konsolidującej działalność pod marką FamiCord Group, jako dużego, stabilnego gracza na rynku.

W ocenie Zarządu Spółki, wzrost świadomości potencjalnych klientów, edukowanych w zakresie możliwości leczniczych istniejących dla osób posiadających zbankowane próbki krwi pępowinowej lub tkanek, pozwala na istotne zwiększanie zainteresowania bankowaniem ze strony potencjalnych klientów, co powinno się przyczynić do wzrostu penetracji rynków, na których Grupa jest już obecna. Poprzez penetrację należy rozumieć odsetek dzieci rodzących się, których rodzice korzystają z usługi bankowania rodzinnego. Dzięki koncentracji i intensyfikacji działalności operacyjnej w wybranych krajach europejskich działalność Grupy odnosi coraz większe korzyści wynikające z efektu skali.

Grupa koncentruje działania rozwojowe w krajach zakwalifikowanych do segmentu Rynki strategiczne, charakteryzujących się w ocenie Emitenta największym potencjałem ze względu na bezwzględną liczbę urodzeń oraz stopień obecnej oraz przewidywanej penetracji rynku. Ze względu na potencjał rynków oraz relatywnie niską penetrację, jako szczególnie ważne dla swojego rozwoju Emitent uznaje Polskę i Turcję. W tych krajach podejmowane są obecnie działania zmierzające do wzrostu penetracji, ukierunkowane przede wszystkim na rozwijanie świadomości, zarówno potencjalnych klientów, jak i środowiska medycznego. Grupa planuje także dalsze zwiększanie udziału w rynku hiszpańskim. Zarząd zakłada, że zachowanie obecnego tempa wzrostu będzie możliwe dzięki dalszemu rozwojowi Grupy na rynkach zaliczanych do segmentu Rynki strategiczne, w którym z roku na rok Grupa pozyskuje coraz więcej próbek w obszarze B2C.

Rynki rumuński i węgierski są istotne dla Grupy ze względu na ich wielkość i mocną pozycję spółek zależnych na tych rynkach. Potencjał wzrostu wydaje się tam jednak nieco mniejszy, choć w przypadku ożywienia na Węgrzech możliwe jest dalsze zwiększenie sprzedaży.

Spółki Grupy są nr 1 w Polsce, Hiszpanii, Portugalii, Turcji, Łotwie, Węgrzech i nr 2 w Rumunii oraz od III kwartału roku 2018 nr 3 we Włoszech. Dzięki temu Grupa jest, według szacunków Spółki, liderem w Europie pod względem nowo pozyskiwanych próbek krwi pępowinowej lub tkanek z blisko 30% udziałem w rynku (wg szacunków Emitenta) po przeprowadzonej we wrześniu 2018 r. transakcji nabycia akcji spółki Stemlab (Portugalia) oraz transakcji nabycia w roku 2019 roku spółki IVI Cordon (Hiszpania).

Istotnym czynnikiem dla rozwoju Grupy i poziomu jej przychodów oraz wyników finansowych jest systematycznie rozwijanie portfolio usług dodatkowych, oferowanych równoległe z podstawowym zakresem usług, tj. pozyskaniem, przetworzeniem i przechowywaniem komórek macierzystych z krwi pępowinowej. Do usług dodatkowych należą m.in. pobrania komórek ze sznura pępowinowego, pozyskanie krwi łożyskowej, badania diagnostyczne, konsultacje medyczne, usługi ubezpieczeniowe. Co bardzo ważne, znacząca część usług dodatkowych jest oferowana nie tylko na etapie pozyskiwania krwi pępowinowej, ale również później, w trakcie trwania umowy przechowywania, co pozwala finalnie na zwiększenie przychodów uzyskiwanych z jednego klienta.

Oczekując wzrostu zainteresowania tym obszarem działalności, Grupa planuje rozwijanie prac nad indywidualnymi terapiami eksperymentalnymi z zastosowaniem komórek macierzystych. Dotychczas te prace dotyczyły komórek macierzystych z krwi pępowinowej i pępowiny. Jeszcze w 2018 spółka rozpoczęła prace nad bankowaniem i/lub wykorzystywaniem komórek SVF z tkanki tłuszczowej. Działalność ta została na przełomie roku 2018 i 2019 rozszerzana również o komórki MSC. Preparaty do terapii indywidualnych mogą być przygotowywane przez Grupę nie tylko dla klientów posiadających próbki krwi zbankowane w podmiotach należących do Grupy lub z nią współpracujących, ale również dla lekarza lub kliniki, którzy zlecą Grupie wytworzenie odpowiedniego preparatu z komórek macierzystych dla swojego pacjenta. Rozwijanie potencjału do przygotowywania środków leczniczych jest więc niezwykle istotne, zarówno ze względu na potencjał biznesowy, jak i na aspekty marketingowy i wizerunkowy działalności bankowania krwi.

W styczniu 2019 r. Spółka zainicjowała analizy perspektyw działalności Grupy PBKM w zakresie strategicznych kierunków rozwoju. W ramach tego procesu rozważane i analizowane są liczne scenariusze mające na celu m.in. zwiększenie możliwości pozyskania dla Spółki dodatkowego kapitału na akwizycje. Analizowane scenariusze obejmują m.in.: pozyskanie inwestora finansowego, pozyskanie inwestora strategicznego, przeprowadzenie dual-listingu na jednej z wiodących giełd europejskich, kolejne podniesienia kapitału skierowane do inwestorów z Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., kolejne finansowania dłużne lub kombinacje niektórych ww. scenariuszy. Niezależnie od powyższego analizowane i rozważane są również połączone z tymi scenariuszami transformacyjne akwizycje o różnym charakterze

Bazując na swoim dużym doświadczeniu, poza wzrostem organicznym Spółka poszukuje celów do przeprowadzenia akwizycji – Grupa sfinalizowała dotychczas kilkanaście przejęć o różnym charakterze. Spółka rozważa aktualnie możliwość przeprowadzania na rynkach zarówno europejskich jako poza Europą kolejnych przejęć i joint-venture. Rozmiar potencjalnych transakcji jakimi może być zainteresowany Emitent jest bardzo szeroki i może wahać się od kilkuset tysięcy Euro do nawet kilkudziesięciu milionów Euro. W toku przeprowadzonych wstępnych analiz zdefiniowana została lista ewentualnych celów transakcyjnych rozpatrywanych w pierwszej kolejności (transakcje priorytetowe), które wg szacunków Spółki w przypadku uzyskania pozytywnych analiz i ocen mogą zostać zrealizowane w perspektywie najbliższych kwartałów. Podmioty, które mogą zostać celem transakcyjnym prowadzą działalność zarówno w modelu abonamentowym, jak i przedpłaconym na rynkach gdzie Grupa jest obecna, jak i na nowych rynkach. Ewentualne transakcje priorytetowe są składową tzw. koszyka pierwszego możliwych, potencjalnych transakcji, którego łączna wartość szacowana jest na ponad 60 mln Euro. Niezależnie od powyższego w toku analiz wstępnie zidentyfikowano trzy

dotatkowe koszyki typowanych potencjalnych celów przejść o łącznej szacunkowej wartości nawet około 150 mln Euro.

Spółka prowadzi również wewnętrzne analizy związane z zaangażowaniem w nowe projekty o charakterze biotechnologicznym, które w szczególności mogłyby być realizowane przez nowo powołane podmioty celowe. Zaangażowanie kapitałowe w realizację tych projektów w perspektywie kolejnych miesięcy zostało uwzględnione w plany inwestycyjne Grupy, o których mowa w punkcie Plany inwestycyjne na 2019 rok. Nie jest przy tym wykluczona możliwość pozyskania dla tych projektów oraz podmiotów wsparcia ze strony inwestorów zewnętrznych.

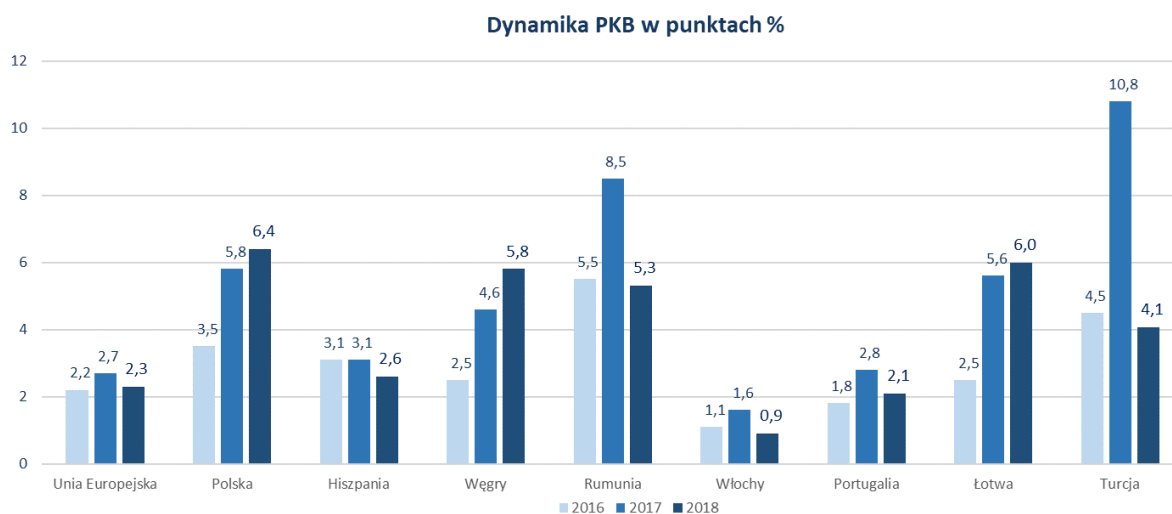
5.2 Perspektywy i czynniki rozwoju Grupy Kapitałowej

Poniżej Spółka opisuje czynniki, które mogą mieć wpływ na przyszłe wyniki Grupy PBKM.

Sytuacja makroekonomiczna w krajach Unii Europejskiej

Okres stabilności gospodarczej lub rozwoju gospodarczego w większości państw Unii Europejskiej w latach 2012-2014 przyczynił się do spadku bezrobocia, poprawy nastrojów społecznych oraz wzrostu skłonności do konsumpcji w gospodarstwach domowych. Dzięki temu wzrosła również skłonność do wydatkowania środków na opiekę medyczną, co powinno bezpośrednio przełożyć się na zainteresowanie ofertą Grupy i zwiększanie przez nią przychodów ze sprzedaży. Hiszpania, która nieco dłużej odczuwała skutki kryzysu jest obecnie w poprawiającej się sytuacji gospodarczej, chociaż nastąpił tam znaczący spadek liczby urodzeń.

Poniższy wykres przedstawia dynamikę PKB na rynkach, na których obecne są spółki Grupy:

* Źródło: Eurostat

** Turcja – dane za rok 2018 to odczyt Tureckiego Instytutu Statystycznego

Sytuacja makroekonomiczna w Turcji

W 2018 roku czołowe agencje ratingowe (S&P, Fitch, Moody's) obniżyły rating kredytowy Turcji. Niepewne otoczenie polityczne, niestabilna waluta, oraz groźba nałożenia ceł na towary importowane do USA spowodowały odpływ kapitału zagranicznego od tureckiej liry. Efektem odpływu kapitału jest osłabienie się liry do USD o 25% w ciągu 2018 roku oraz stale rosnące ceny konsumpcyjne w ujęciu nominalnym.

W ocenie Emitenta na dzień dzisiejszy trudno stwierdzić jak zachowa się gospodarka tego kraju oraz jakie nastroje będą panowały wśród społeczeństwa tureckiego w podejściu do wydatków konsumpcyjnych, w tym do wydatkowania środków na opiekę medyczną. Na chwilę obecną zauważalna jest presja ze strony klienta na obniżenie ceny usług denominowanych w walutach obcych przez co tempo wzrostu sprzedaży w Spółce na tym

rynku ulegnie spowolnieniu, a osłabienie tureckiej liry wpłynie w pewnym stopniu negatywnie na przychody, jak i wyniki Grupy. Pierwsze negatywne sygnały są już odczuwalne w postaci konieczności oferowania wyższych rabatów na przechowywanie krwi pępowinowej lub tkanek, która rozlicza się w EUR a płatności są po kursie z danego dnia w lirze tureckiej.

Regulacje dotyczące badań medycznych, w tym terapii eksperymentalnych oraz środków leczniczych

Obecnie obowiązujące regulacje dotyczące terapii eksperymentalnych, jak i przewidywane przez Grupę kierunki ich rozwoju w najbliższych latach, nie powinny negatywnie wpływać na możliwość rozwijania i komercjalizacji badań prowadzonych przez Spółkę, w szczególności na rynku polskim.

Zmiany prawa w krajach Unii Europejskiej

UE dąży do systematycznej aktualizacji wymagań stawianych podmiotom prowadzącym działalność w zakresie bankowania komórek krwi pępowinowej lub tkanek na poziomie prawa wspólnotowego. Nowe lub zmienione przepisy są implementowane w poszczególnych państwach członkowskich. Aktualizacje mają na celu podniesienie bezpieczeństwa pacjenta, standaryzację procesów i procedur oraz podniesienie jakości materiału biologicznego. Działania takie mogą za sobą nieść podniesienie kosztów działalności, jednak można założyć, że znaczący gracie w branży, do których zalicza się Grupa, będą w stanie szybciej i sprawniej dostosowywać się do nowych regulacji posiadając odpowiednie zaplecze ludzkie, organizacyjne, finansowe i skalę działania.

Polityka rządowa w zakresie zasad funkcjonowania publicznej nieodpłatnej służby zdrowia w krajach prowadzenia działalności przez Grupę

W żadnym z krajów, w których Grupa prowadzi działalność, jak i nigdzie indziej na świecie, usługa pobrania, przetwarzania i bankowania komórek macierzystych dla każdej rodzącej kobiety nie jest objęta refundacją przez publiczny system opieki zdrowotnej. Utrzymywanie się takiego stanu jest warunkiem rozwoju Grupy na tych rynkach, gdyż w przypadku wprowadzenia usług świadczonych przez Grupę do tzw. koszyka usług refundowanych przez państwowe systemy opieki zdrowotnej popyt na usługi oferowane przez Grupę na warunkach komercyjnych uległby najprawdopodobniej istotnemu ograniczeniu.

Specyficznym wyjątkiem są Węgry, gdzie usługi Grupy mogą być w całości lub częściowo refundowane przez nieobowiązkowy, ale dodatkowo płatny tzw. drugi filar opieki zdrowotnej, dość powszechny wśród grupy docelowej Emitenta. Finansowanie odbywa się w nim na zasadach komercyjnych, jednak konstrukcja systemu niewątpliwie przyczynia się do popularności bankowania komórek macierzystych w tym kraju.

Należy jednak podkreślić, że w każdym z krajów w przypadku finansowania bankowania krwi przez system publiczny, pobrany materiał biologiczny trafia do rejestru publicznego i tym samym o jego wykorzystaniu może decydować wyłącznie państwo, a dawca traci wszelkie prawa do próbki. Tym samym może okazać się, że dawca będąc w potrzebie nie otrzyma materiału, gdyż jego wykorzystanie następuje wg kolejności zgłoszeń klinik transplantacyjnych.

Opodatkowanie usług Grupy podatkiem VAT

Istotnym elementem negatywnie wpływającym na dostępność bankowania komórek macierzystych dla klientów indywidualnych oraz wynik finansowy Grupy jest obecnie obciążenie sprzedaży większości świadczonych usług stawką podstawową podatku VAT przy niewielkim udziale usług opodatkowanych w kosztach Grupy.

Do 2010 roku na wszystkich rynkach, na których działała Grupa z wyjątkiem Włoch, bankowanie komórek macierzystych korzystało ze zwolnienia z VAT dla usług medycznych. Dnia 10 czerwca 2010 Europejski Trybunał Sprawiedliwości wydał wyroki interpretacyjne w sprawach C-86/09 (Future Health Technologies Ltd) i C-262/08 (CopyGene A/S) stwierdzając, że preparatyka krwi pępowinowej i bankowanie komórek macierzystych nie stanowi opieki medycznej, ani nie jest z nią bezpośrednio związane, a zatem usługom tym nie przysługuje zwolnienie.

Wyroki te w późniejszych latach były stopniowo uwzględniane przez ustawodawstwo i sądy kolejnych krajów członkowskich, co powodowało obniżkę cen netto, a tym samym stopniowe pogarszanie się rentowności sprzedaży. Wzrost cen konsumenckich oznaczał ograniczenie dostępności usługi i spadek popytu.

Jedną z rezolucji Parlamentu Europejskiego sugerowałaby w dłuższej perspektywie możliwość rewizji stanowiska na mówiące, że bankowanie komórek macierzystych stanowi element opieki medycznej. Problem obciążenia usług podatkiem VAT może dotyczyć również banków publicznych, potencjalnie podnosząc koszt opieki zdrowotnej, dzięki czemu można mówić o zbieżności interesów publicznego i prywatnego sektora zdrowia w zakresie zwolnienia wszystkich usług medycznych z podatku VAT. Biorąc pod uwagę wagę wyroków interpretacyjnych ETS, zwolnienie musiałoby jednak zostać zapisane w dyrektywie VAT, co oznacza, że raczej nie nastąpi to w ciągu najbliższych lat. Należy założyć, że powrót do zwolnienia usług Grupy z VAT lub opodatkowanie stawką obniżoną mogłoby spowodować wzrost wolumenu sprzedaży i poprawę wyników finansowych Grupy.

O arbitralności opodatkowania banków komórek macierzystych stawką podstawową VAT świadczy wyrok interpretacyjny NSA z 4 listopada 2016 (sygn. I FSK 484/15) potwierdzający zwolnienie z VAT usług związanych z bankowaniem różnych innych typów tkanek i komórek, które podlegają dokładnie tym samym przepisom prawa medycznego, co komórki macierzyste.

Dodatkowym potwierdzeniem braku jednolitego podejścia w kwestii opodatkowania usług oferowanych przez spółki Grupy podatkiem VAT jest ostatni wyrok Sądu Najwyższego na Węgrzech. Dnia 20 kwietnia 2017 roku sąd ten podtrzymał wyrok Sądu Administracyjnego w Budapeszcie uchylający decyzję Regionalnej Generalnej Dyrekcji Podatkowej Węgry Centrum z dnia 10 grudnia 2014 roku nakazującą spółce Krio Intezet Zrt. zapłatę podatku VAT za rok 2011. Zarząd Krio Intezet Zrt., na podstawie powyższej decyzji sądu, od dnia 1 sierpnia 2017 roku wprowadził zwolnienia z VAT na obecnie oferowane usługi preparatyki i bankowania krwi pępowinowej.

W nawiązaniu do powyższego, w listopadzie 2017 roku spółka Krio Intezet Zrt. dokonała korekty deklaracji VAT za 2012 rok. W dniu 7 lutego 2018 r., ww. organ podatkowy dokonał na rzecz Krio zwrotu podatku VAT za rok 2012 w kwocie 123.758.000 HUF co stanowi równowartość ok. 1,7 mln zł oraz unieważnił uprzednio nałożoną karą w wysokości 0,3 mln zł. Na mocy tej decyzji Zarząd Krio wystąpił 20 czerwca 2018 roku do Regionalnej Dyrekcji Podatkowej Węgry Centrum o sukcesywny zwrot podatku VAT za kolejne okresy sprawozdawcze tj. okres od stycznia 2013 do lipca 2017. W wyniku pozytywnego rozpatrzenia powyższego wniosku w dniu 23 lipca 2018 roku do Krio wpłynęły środki pieniężne w wysokości ok. 680 mln HUF (co stanowi równowartość ok. 9,0 mln PLN) z tytułu zwrotu podatku VAT za okresy sprawozdawcze od stycznia 2013 roku do lipca 2017 roku. Wpływ tego zdarzenia został ujęty w wynikach III kwartału 2018 roku.

Kolejna zmiana w zakresie opodatkowania usług preparatyki i bankowania krwi pępowinowej i/lub innych tkanek na Węgrzech nastąpiła od 1 stycznia 2019 roku, gdzie w skutek wprowadzonej nowelizacji ustawy o VAT usługi te zostaną ponownie objęte 27% podatkiem VAT.

Ponadto Grupa kontynuuje działania na poziomie Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej związane z możliwością zmiany dyrektywy VAT i objęcia bankowania tkanek i komórek zwolnieniem podobnie, jak jest to dla działalności medycznej związanej z przeszczepianiem narządów, czy dawstwem krwi.

Liczba nowych klientów w segmencie Rynek strategiczne

Sprzedaż na rynku polskim wzrosła w niewielkim stopniu, co spowodowane jest aktywnością marketingową Grupy, rosnącą zamożnością społeczeństwa, wprowadzeniem usługi bankowania sznura pępowinowego oraz pojawiającymi się możliwościami terapii z wykorzystaniem komórek macierzystych. Hiszpania, oraz Portugalia, będące w grupie największych europejskich rynków banków rodzinnych, będą nadal miały dla Grupy kluczowe znaczenie w kolejnych latach.

Trudna do przewidzenia wydaje się sytuacja na rynku tureckim, gdzie pomimo dużej liczby porodów (ok 1,3 mln dzieci rocznie) sytuacja socjoekonomiczna znacząco ogranicza możliwości predykcji dalszego rozwoju działalności w tym kraju. Dodatkowym czynnikiem wpływającym w sposób negatywny na możliwość utrzymania dużej

dynamiki wzrostów na tym rynku są problemy operacyjne spółki Yasam Bankasi, które są skutkiem wydanej na początku 2018 roku decyzji Ministerstwa Zdrowia Turcji, na mocy której działalności spółki w obszarze preparatyki nowych próbek krwi pępowinowej została tymczasowo zawieszona (szczegółowe informacje na ten temat zostały przedstawione w notcie 42 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za rok 2017). Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania spółka Yasam Bankasi prowadzi pełną działalność operacyjną, choć jeszcze nie osiągnęła wyników sprzedaży sprzed zawieszenia działalności na początku 2018 r.

Biorąc powyższe pod uwagę wydaje się, że dalsze wzrosty w tym segmencie są nadal możliwe, niemniej jednak utrzymanie dynamiki wzrostu z poprzednich lat będzie bardzo trudne.

Liczba nowych klientów w segmencie Rynki pozostałe

Na rynku węgierskim Grupa spodziewa się wzrostu liczby nowo pozyskiwanych próbek, co jest związane z mniejszą aktywnością konkurentów i licznymi działaniami sprzedażowymi.

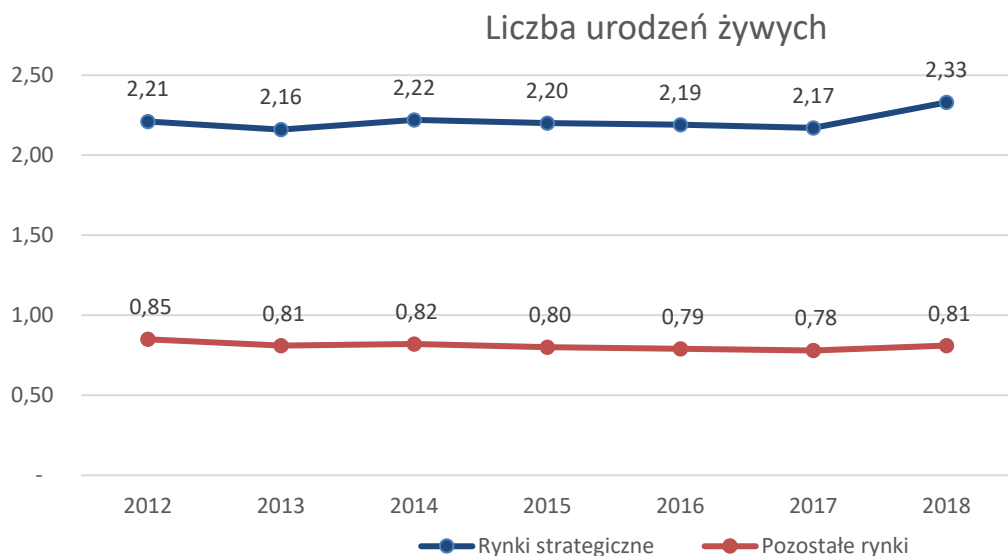
Na rynku rumuńskim Grupa utrzymuje stabilną pozycję. Należy jednocześnie zaznaczyć, że ze względu na dominujący model abonamentowy w Rumunii, jak i na Węgrzech każdego roku zwiększa się pula przychodów generowanych z przechowywania próbek.

Spółki Grupy prowadzą działania w celu zwiększenia liczby nowo pozyskiwanych klientów we Włoszech i na Łotwie. W szczególności działania te odniosły skutek we Włoszech, gdzie po przeprowadzeniu relatywnie niedużych inwestycji w sprzedaż odnotowano skokowy wzrost liczby klientów pozwalający na uzyskanie pozycji nr 3 na rynku w segmencie B2C i B2B łącznie w IV kwartale 2018 r. Spółka liczy, że w kolejnym roku zwiększy swoje udziały rynkowe.

Charakterystyka rynków strategicznych

Spółka traktuje rynki Polski, Hiszpanii, Portugalii i Turcji, jako rynki strategiczne. Rynki te charakteryzują się dużą liczbą porodów lub wysoką penetracją (Turcja – ok. 1,3 mln, Hiszpania ok. 0,4 mln, Polska ok. 0,4 mln w skali roku, Portugalia – penetracja ok. 10%), a zamożność społeczeństwa i jego siła nabywcza w Polsce i Turcji (pomimo zmiennej sytuacji gospodarczej) systematycznie rośnie. Co również istotne, na wszystkich tych rynkach istnieje pozytywne nastawienie do prywatnych usług medycznych, połączone ze skłonnością do wydatkowania na nie środków prywatnych. Dodatkowo, w krajach tych występuje silne pozytywne nastawienie do wartości rodzinnych, co przekłada się na rosnące zainteresowanie usługami Grupy. Hiszpania jest również w grupie największych pod względem pobrań rynkiem w Europie, większym od Niemiec, Włoch i Wielkiej Brytanii. Z kolei negatywny wpływ może mieć spadająca liczba porodów w Hiszpanii względem poprzednich lat. W Portugalii istnieje potencjał wzrostu cen usługi po przeprowadzonej przez Stemlab konsolidacji rynku.

Poniższy wykres przedstawia liczbę urodzeń żywych na przestrzeni ostatnich siedmiu lat.

* Źródło: Eurostat: dane za lata 2012 – 2017; Countrymeters.info: dane za 2018 rok

Tendencje dotyczące pobrań krwi pępowinowej na rynkach strategicznych obserwowane w ostatnich trzech latach są raczej pozytywne. Na rynku hiszpańskim, na którym prowadzi działalność kilkanaście banków krwi, penetracja się już ustabilizowała po spadku związanym z kryzysem ekonomicznym w 2009 roku. Nieco odmienna sytuacja panuje obecnie na rynku tureckim, na którym pomimo dobrego historycznego tempa wzrostu, niepewna sytuacja ekonomiczna może wyhamować rozwój Grupy na tym rynku. W Polsce, dzięki konsolidacji dokonanej przez PBKM, Emitent ma duży wpływ na całokształt rynku prowadząc intensywne działania marketingowe.

Struktura modeli płatności dla nowo zawieranych umów bankowania komórek macierzystych lub tkanek

Na bazie dotychczasowych obserwacji Emitent przewiduje, że na koniec 2018 roku na poziomie Grupy utrzyma się struktura umów zawieranych w modelach płatności abonamentowym i przedpłaconym, tj. około 50% nowych próbek będzie pozyskiwanych od klientów decydujących się na model abonamentowy. Odsetek ten nie dotyczy przejętej spółki Stemlab działającej praktycznie wyłącznie w modelu przedpłać. Wg oceny Emitenta po uwzględnieniu próbek krwi pępowinowej lub tkanek Stemlab udział umów abonamentowych spadnie do ok. 45% a uwzględniając również przejęta w styczniu 2019r. spółkę IVIDA w Hiszpanii – do ok. 43%. Odsetek klientów wybierających poszczególne modele płatności może się jednak wahać nieco mocniej, niż w poprzednich latach ze względu na różne inicjatywy marketingowo-sprzedażowe podejmowane przez Grupę.

Utrzymanie aktualnego poziomu rezygnacji klientów z kontynuowania przechowywania

Jednym z istotnych elementów dla wielkości przychodów i wyniku finansowego osiąganego przez Grupę jest wartość churn, kształtująca się w minionych okresach na stabilnym poziomie około 1%. Mając na uwadze statystyki kształtowania się poziomu churn oraz przyczyny jego zmian w przeszłości, Grupa nie widzi obecnie czynników, które mogłyby istotnie wpłynąć na jego znaczącą zmianę. Niemniej, ewentualne odchylenia od średniej ostatnich lat mogłyby wpłynąć na kształtowanie się przychodów Grupy.

Zwiększanie skali działalności poprzez przejęcia

Jak wcześniej wspomniano Spółka podtrzymuje decyzję o kontynuacji konsolidacji na rynkach, na których Grupa prowadzi już działalność operacyjną. Najbardziej interesujący ze względu na potencjalne akwizycje jest rynek turecki oraz rumuński.

Ponadto w najbliższym czasie Spółka nie wyklucza rozpoczęcia współpracy z nowymi partnerami biznesowymi, dzięki którym to Grupa byłaby w stanie rozszerzyć zasięg dotychczas prowadzonej działalności na nowe rynki. Do 2017 roku sprzedaż poprzez Partnerów w formule B2B miała miejsce na Ukrainie i w Szwecji. Na początku roku

2018 spółka pozyskała nowego partnera działającego poprzez grupę powiązanych podmiotów na terenie: Serbii, Słowenii, Chorwacji, Bośni i Hercegowiny, Czarnogóry, Macedonii i Albanii. Pod koniec III kwartału 2018 roku Grupa sfinalizowała przejęcie największego portugalskiego banku krwi pępowinowej przez co rozszerzyła zakres swojej działalności o kolejny kraj, a także umocniła swoją obecność w krajach Europy zachodniej. Nieco później partner Emitenta ze Szwecji rozpoczął oferowanie usług dla klientów w Danii.

W celu umocnienia pozycji Grupy na rynku hiszpańskim oraz zwiększenia skali prowadzonej działalności na początku 2019 roku spółka zależna od emitenta objęła większościowy pakiet w spółce IVI Cordon S.A. Równolegle zawarto wieloletnią umowę dotyczącą w szczególności wyłączności w zakresie świadczenia usług bankowania komórek macierzystych z wykorzystaniem sieci klinik należącej do Equipo IVI na rynku hiszpańskim.

Badania nad terapiami eksperymentalnymi

Grupa zamierza systematycznie zwiększać zaangażowanie finansowe i organizacyjne w rozwój badań nad terapiami eksperymentalnymi z wykorzystaniem komórek macierzystych pozyskiwanych z różnych źródeł niebudzących wątpliwości etycznych, jak tkanki zwyczajowo uylizowane podczas porodu (sznur pępowinowy, łożysko, krew łożyskowa etc.), tkanka tłuszczowa, czy szpik. Będzie ono widoczne, zarówno we współpracy z obecnymi partnerami w tym zakresie, jak i w innych nowych formułach, które mogą pojawić się w branży. Grupa kontynuuje zaangażowanie w badania nad możliwościami płynącymi z zastosowania komórek mezenchymalnych, w szczególności w ramach programu Strategmed II. Emitent, jako jedyny polski podmiot komercyjny jest członkiem trzech konsorcjów w ramach programu Strategmed II, w ramach których zostały rozpoczęte terapie komórkowe, m. in. w kardiologii, diabetologii, dermatologii/medycynie estetycznej. W dotychczas realizowanych 5 próbach klinicznych wykonano ponad 400 podań różnego rodzaju frakcji komórek macierzystych (będących tzw. ATIMP – produktami badawczymi zaawansowanej terapii medycznej) pacjentom głównie w obszarze kardiologii i dermatologii. Ponadto, PBKM w ramach programu sektorowego InnoNeruoPharm, organizowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR), realizuje projekt ALSTEM - pracuje nad opracowaniem innowacyjnego produktu leczniczego terapii zaawansowanej opartej na komórkach mezenchymalnych galarety Whartona w leczeniu stwardnienia zanikowego bocznego. W ramach projektu wyłonieni zostali już istotni podwykonawcy jak np. Polska Akademia Nauk, Szpital Kliniczny WUM przy ul. Banacha w Warszawie, czy firma CRO. Należy zaznaczyć, że niektóre z realizowanych projektów mają opóźnienie w realizacji nie wynikające z winy Spółki ale spraw formalnych (długie postępowania administracyjne) oraz opóźnień w rekrutacji pacjentów do prób klinicznych. Liderzy tych projektów – czyli CM UJ oraz WUM pozostają w stałym kontakcie z NCBiR.

Rynek terapii komórkowych na świecie rozwija się w sposób niezwykle dynamiczny – w środowisku medycznym mówi się o liczbie kilkudziesięciu tysięcy pacjentów rocznie, płacących za terapie od 25 do 40 tys. USD, przy czym liczba ta systematycznie rośnie. Emitent planuje rozwijać obecność na tym rynku głównie, jako usługodawca oferujący dostęp do przetworzonego materiału biologicznego. W 2016 roku Instytut Terapii Komórkowych S.A. rozpoczął bieżącą działalność operacyjną, która to skupiona jest na leczeniu pacjentów cierpiących na kilka rzadkich chorób neurologicznych. Należy podkreślić silne przewagi konkurencyjne Emitenta w porównaniu z wieloma podmiotami zaangażowanymi w terapie eksperymentalne, w dużej mierze spoza Europy: (i) stosowane są wyłącznie komórki macierzyste o znanym pochodzeniu, pozyskane przy pełnej zgodzie dawcy i w podmiotach leczniczych, (ii) Emitent posiada stosowne zgody na wytwarzanie produktów leczniczych wydane przez Głównego Inspektora Farmaceutycznego, (iii) terapie odbywają się w kraju EU z zachowaniem wszelkich obowiązujących przepisów, (iv) wykorzystanie komórek macierzystych w leczeniu odbywa się za zgodą Komisji Bioetycznej. Ograniczeniem dla szerszego stosowania terapii jest obecnie konieczność zachowania eksperymentalnego charakteru leczenia, tj. produkty mogą być wytwarzane jedynie na zamówienie lekarza prowadzącego, indywidualnie dla danego pacjenta. Masowe wprowadzenie do produkcji i dostępność produktów „z półki” będzie możliwa po przeprowadzeniu prób klinicznych i uzyskaniu pozwoleń Europejskiej Agencji Leków, co Emitent, pod warunkiem uzyskania zgody Rady Nadzorczej, planuje w kolejnych latach. Biorąc pod uwagę, że koszty rejestracji leku w Europejskiej Agencji Leków nie są uwzględnione w projektach, a niezbędne badania i

procedury są kosztowne i czasochłonne Spółka najprawdopodobniej będzie poszukiwała partnera zewnętrznego do ich realizacji.

Spółka analizuje możliwość nawiązania współpracy w zakresie terapii komórkowych z podmiotami spoza EU, podmioty te pochodzą zarówno z Europy, jak i Azji oraz Ameryki.

Usługi dodatkowe

Dążąc do wzrostu przychodów uzyskiwanych z pojedynczego klienta, Grupa zwiększa przychody uzyskiwane od osób przechowujących komórki dzięki wprowadzaniu nowych produktów i usług, nie tylko medycznych. Przykładowo, od 2012 roku klientom Grupy w Polsce umożliwia się zawieranie ubezpieczeń oferowanych przez TU Allianz Życie Polska S.A.

Pod koniec 2017 roku Polski Bank Komórek Macierzystych rozpoczął współpracę z amerykańską firmą PlumCare, a dzięki tej współpracy oferuje nowoczesne badania i doradztwo genetyczne. PBKM jest pierwszym bankiem krwi pępowinowej w Europie, który wprowadza tę usługę do oferty, a ponadto grupa FamiCord ma wyłączność na jej oferowanie na wybranych rynkach w Europie.

W III kwartale 2018 roku podjęto decyzję o zakończeniu realizacji projektu Home KTG, który nie przynosił wystarczających korzyści sprzedażowych w Polsce.

Pod koniec roku 2018 rozpoczęto komercjalizację nowej usługi – bankowania komórek macierzystych pochodzących z tkanki tłuszczowej. Próby wprowadzenia takiej usługi na świecie znane są od co najmniej 10 lat jednak w odróżnieniu od niemal wszystkich podmiotów na świecie Spółka planuje połączyć tę usługę z jednoczesną terapią komórkową pacjenta.

5.3 Ryzyko prowadzonej działalności

Poniżej Zarząd przedstawia najważniejsze czynniki ryzyka, którymi Jednostka Dominująca oraz Grupa zarządza w celu minimalizacji ich negatywnego wpływu na działalność operacyjną.

Ryzyko związane z niezrealizowaniem strategii i dalszym rozwojem Grupy

Strategia rozwoju Spółki zakłada systematyczne zwiększanie liczby klientów i przechowywanych próbek komórek macierzystych lub tkanek, przede wszystkim w modelu płatności abonamentowych. Ponadto Spółka zamierza rozwijać ofertę usług, w tym angażować się w usługi przygotowywania i wytwarzania produktów leczniczych terapii zaawansowanych bazujących na komórkach macierzystych. Przyszła sytuacja majątkowa i gospodarcza Spółki, a także jej pozycja rynkowa, uzależniona jest m. od prawidłowego wdrażania i realizacji strategii rozwoju oraz szybkiego dostosowywania do zmieniających się warunków otoczenia.

Planowana przez Grupę dalsza ekspansja na obecnych rynkach działalności oraz ewentualna ekspansja na nowych rynkach, jak i rozwój nowych usług, wpływają w znaczący sposób na skalę i zakres prowadzonej działalności, wyznaczając nowe jakościowo kategorie wyzwań przed Grupą i jej kierownictwem. Grupa przewiduje w najbliższych latach rozwijać się przede wszystkim organicznie, umacniając pozycję lidera w wybranych krajach, dostosowując tempo rozwoju do sytuacji rynkowej i zasobów zarządzanych przez Grupę, przy jednoczesnym systematycznym rozwijaniu zasobów ludzkich. Grupa dopuszcza możliwość podejmowania działań akwizycyjnych w uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza na rynkach, na których jest już obecna.

Pomimo przyjętych przez Spółkę założeń, nie można wykluczyć, że nastąpi zmiana tendencji lub trendów w branży, w której działa Spółka. Zahamowanie dynamiki rozwoju branży biomedycznej w przyszłości oraz zmiany w sposobie świadczenia usług bankowania komórek macierzystych i tkanek mogą mieć negatywny wpływ na perspektywę rozwoju Grupy i realizację jej strategii.

Ponadto działania Grupy związane z jej rozwojem organicznym lub związane z dokonanymi akwizycjami, które okazałyby się nietrafione w wyniku złej oceny otoczenia bądź nieumiejętnego dostosowania się do jego zmiennych warunków, mogą mieć negatywny wpływ na działalność, sytuację finansowo-majątkową oraz wyniki Spółki oraz Grupy. W przeszłości został zrealizowany jeden projekt akwizycyjny, który nie zakończył się

rezultatami oczekiwanymi przez Grupę – było to rozpoczęcie działalności na rynku włoskim. Akwizycja nie spowodowała osiągnięcia oczekiwanego przez Grupę udziału w rynku, jednak Grupa pozostała na rynku włoskim i nadal prowadzi na nim działalność.

Nie można również wykluczyć okresowego pogorszenia sytuacji finansowej Grupy i osiąganych przez nią wyników na skutek niższej – w porównaniu do istniejących produktów i usług – rentowności nowych usług w ich początkowej fazie rozwoju, jak również na skutek wydatków inwestycyjnych ponoszonych przez Grupę w okresie intensywnego rozwoju.

Ryzyko związane z pozycją konkurencyjną Grupy i konkurencją na rynku usług, na których Grupa prowadzi działalność

W większości krajów, w których Grupa prowadzi działalność, jej pozycja rynkowa – mierzona udziałem w łącznej rocznej liczbie pobrań komórek macierzystych lub tkanek w danym kraju – plasuje ją w pierwszej trójce firm tam działających. Silną pozycję Grupa zawdzięcza systematycznie realizowanej strategii wzrostu oraz skutecznym przejęciom. Ponadto, działalność spółek Grupy w stosunku do konkurentów wyróżnia większy udział płatności w modelu abonamentowym oraz tworzenie lokalnych laboratoriów na większości rynków, na których Grupa operuje. Większość konkurentów Grupy w Europie działa oferując klientom wyłącznie przedpłatowy model płatności (lub prowadząc strategię cenową promującą głównie ten model), co wynika z bieżącej konieczności pozyskiwania gotówki na działalność. Jednocześnie większość konkurentów posiada jedynie jedno lub dwa laboratoria.

Nie można wykluczyć, że zmiana modeli biznesowych przez podmioty obecnie konkurujące z Grupą, tj. rozpoczęcie na szeroką skalę oferowania klientom atrakcyjnych warunków płatności w modelu abonamentowym lub pojawienie się nowych podmiotów konkurencyjnych, może doprowadzić do pogorszenia się pozycji konkurencyjnej Grupy, co w rezultacie może mieć negatywny wpływ na działalność, perspektywy rozwoju, sytuację finansową lub wyniki Grupy. Należy też nadmienić, że zwiększona aktywność konsolidacyjna w branży usług medycznych w Europie może skutkować zainteresowaniem branżą bankowania podmiotów dotychczas w niej nieobecnych co stanowi jednocześnie ryzyko dla Spółki (mocna konkurencja) ale i szansę (współpraca na zasadzie white-label, czy joint-venture).

Na zmianę pozycji konkurencyjnej Grupy mogą również mieć wpływ zmiany w ustawodawstwie krajów, w których Grupa prowadzi działalność, jak również wprowadzenie powszechnej usługi bankowania komórek macierzystych lub tkanek finansowanej z budżetów lokalnych, przy jednoczesnym zakazie lub ograniczeniu funkcjonowania banków rodzinnych, co w rezultacie mogłoby mieć negatywny wpływ na działalność, perspektywy rozwoju, sytuację finansową lub wyniki Grupy.

Ryzyko związane ze współpracą z partnerami medycznymi

Jednym z kluczowych czynników powodzenia działalności Spółki jest współpraca z partnerami medycznymi, tj. lekarzami, pielęgniarkami, położnymi i innymi osobami mających kontakt z kobietami oczekującymi na poród. Partnerzy medyczni pracują w szpitalach, klinikach i prywatnych przychodniach nienależących do Spółki.

Prowadząc edukację potencjalnych klientów i przedstawiając ofertę Spółki, osoby te są istotnym elementem procesu sprzedaży usług bankowania komórek macierzystych lub tkanek. Podobnie jak w przypadku edukacji, współpraca z partnerami medycznymi jest kluczowa w procesie pozyskiwania materiału biologicznego, tj. krwi pępowinowej, fragmentów sznura pępowinowego etc., za co partnerzy są bezpośrednio odpowiedzialni.

Pozyskanie materiału biologicznego odbywa się za wiedzą i zgodą szpitala, tuż po porodzie i zajmuje kilka minut, przy czym nie jest do tego potrzebny jakikolwiek sprzęt medyczny lub diagnostyczny szpitala, a jedynie dostarczony przez rodzącą zestaw pobraniowy, przekazywany jej przez Spółkę. Zestaw pobraniowy zawiera wszystkie elementy niezbędne do prawidłowego przeprowadzenia procedury pobrania.

Za pozyskanie materiału biologicznego, jako procedurę medyczną przeprowadzaną na życzenie rodzącej, partnerzy medyczni są zazwyczaj bezpośrednio lub pośrednio wynagradzani przez Spółkę. Możliwe jest zarówno

bezpośrednie wyłączne wynagradzanie partnera medycznego (lekarz, położna), jak i wyłączne wynagradzanie placówki medycznej (szpitala). W niektórych przypadkach występuje również wariant mieszany, tj. jednoczesne wynagradzanie partnera medycznego i placówki medycznej. Współpraca z większością partnerów medycznych odbywa się na podstawie umowy zlecenia lub zbliżonego tytułu prawnego właściwego dla danej jurysdykcji (wynagrodzenie bezpośrednie). W niektórych przypadkach partnerzy są wynagradzani przez placówkę, w której pracują, z którą jednocześnie rozlicza się Grupa (wynagrodzenie pośrednie).

Ponadto ewentualna konsolidacja szpitali prywatnych poprzez utworzenie sieci może spowodować zwiększoną presję na koszty pozyskania materiału.

Przyjęcie określonego modelu wynagradzania wyniku z lokalnych uwarunkowań rynkowych i prawnych.

W przypadku wynagradzania wyłącznie partnera medycznego, rezygnację placówki medycznej z wynagrodzenia należy tłumaczyć dążeniem do poszanowania praw pacjenta oraz wolą zachowania konkurencyjności – w przypadku braku możliwości pobierania tkanek okołoporodowych w danej placówce medycznej miałyby ona gorszą pozycję w stosunku do innych lokalnych placówek wyrażających zgodę na pobieranie krwi i tkanek.

Nie można wykluczyć, że ze względu na zmiany prawa powszechnego w danej jurysdykcji lub wewnętrzne regulacje korporacyjne szpitali, jak i z powodu naturalnych we wszystkich branżach zmian oczekiwań odnośnie pułapu wynagrodzeń za przeprowadzoną edukację, część partnerów medycznych współpracujących z Grupą obniży swoją skłonność do kooperacji lub jej w ogóle zaniecha, co w konsekwencji może spowodować spadek uzyskiwanych przychodów i mieć negatywny wpływ na działalność, perspektywę rozwoju, sytuację finansową lub wyniki Grupy. Podobne skutki mogą wywołać ewentualne niekorzystne zmiany w prawie odnośnie możliwości, sposobu i formy prowadzenia działań edukacyjnych, informacyjnych i marketingowych z wykorzystaniem mediów.

Ryzyko związane z utratą klientów

W ostatnich latach Spółka utrzymuje średni wskaźnik churn poniżej poziomu 1% (churn – wielkość wyrażana w procentach, oznaczająca coroczny poziom rezygnacji z usług Grupy w zakresie przechowywania próbek komórek macierzystych lub tkanek, obliczana jako liczba próbek, z których przechowywania klienci zrezygnowali w danym okresie w odniesieniu do liczby wszystkich przechowywanych próbek w danym okresie). Przyczyną rezygnacji z usług Grupy są najczęściej przyczyny losowe lub zmiany w przepisach w danym kraju. Jako, że poziom churn jest w dużej mierze niezależny od działań Grupy istnieje ryzyko, że wskaźnik ten zacznie wzrastać. Nie można wykluczyć, że część klientów Grupy – pozostając związanymi umową – zaprzestanie opłacania abonamentu, co spowoduje wypowiedzenie umowy przez podmiot z Grupy, lub nie przedłuży umowy na dalsze okresy.

Ryzyko związane z informacjami medialnymi dotyczącymi działalności branży, w której prowadzi działalność Grupa

Istota działalności w branży medycznej opiera się na zaufaniu pacjentów do spodziewanych pozytywnych efektów świadczonych usług oraz do podmiotów świadczących usługi medyczne. Ma ono szczególne znaczenie w przypadku nowych, innowacyjnych na rynku usług, co do których najczęściej występuje słabszy dostęp do informacji i niższa świadomość społeczna. Zdarza się, że skomplikowane kwestie medyczne bywają przez brak należytej staranności przedstawiane przez media w sposób niepełny, nierzetelnie lub z brakiem należytego zrozumienia.

Taki przekaz może mieć wpływ na ponoszone koszty, w związku z działalnością zmierzającą do propagowania informacji na temat świadczonych usług. Jednocześnie mnogość niepełnych, nierzetelnych i niespójnych informacji o kwestiach medycznych związanych z bankowaniem komórek macierzystych i tkanek może osłabiać zaufanie potencjalnych pacjentów do oferowanych usług.

W przeszłości miały miejsce publikacje medialne dotyczące obszarów działalności Spółki, których treść negatywnie opisywała aspekty merytoryczne jej aktywności. W kilku przypadkach - publikacja w Rumunii i na Węgrzech - Grupa odczuła spadek przychodów i pewne obniżenie zaufania do branży w ogóle.

Ryzyko związane ze spadkiem zainteresowania terapiami z wykorzystaniem komórek macierzystych

Nie można wykluczyć, że wraz z kolejnymi badaniami lub wdrażanymi w lecznictwie zastosowaniami komórek macierzystych pojawią się problemy, skutkujące spadkiem zainteresowania terapiami. Równoległe lub niezależnie mogą się pojawić nowe metody pozyskiwania komórek macierzystych lub nowe metody i technologie lecznicze, alternatywne do terapii z wykorzystaniem komórek macierzystych. Spółka może nie dostosować w odpowiednim momencie swojej strategii w sposób umożliwiający skorzystanie z powyżej opisanych nowych możliwości.

Ryzyko pobrania zbyt małej ilości lub zakażenia materiału biologicznego

Pozyskiwanie materiału biologicznego odbywa się w warunkach szpitalnych. Przy pozyskiwaniu materiału biologicznego może wystąpić sytuacja, w której pobrana zostanie zbyt mała ilość materiału lub jakość pobranego materiału będzie zbyt niska, aby uzasadniało to jego przechowywanie. Zbyt niska jakość pobranego materiału może wynikać np. ze zbyt małej liczby komórek macierzystych lub z zakażenia mikrobiologicznego. Możliwość zakażenia mikrobiologicznego pobranego materiału wynika z naturalnego braku sterylności w środowisku szpitalnym w trakcie porodu.

W przypadku pobrania zbyt małej ilości materiału lub stwierdzenia zakażenia, klient jest informowany w możliwie krótkim czasie po pobraniu i ma prawo do rezygnacji z umowy oraz zwrotu opłaty poza podstawową opłatą za usługę.

Zakażenia wirusowe mają miejsce bardzo rzadko, zakażenia bakteryjne są znacznie częstsze. Zgodnie z wiedzą medyczną i standardami związanymi z przeszczepianiem materiału zakażonego bakteryjnie, w większości sytuacji może być on użyty do przeszczepienia z jednoczesnym podaniem odpowiednich farmaceutyków. W przypadku zakażeń wirusowych, materiał może być wykorzystany jedynie przy wybranych terapiach. Niemniej, przeszczepienia zakażonego materiału, pomimo jednoczesnej terapii farmakologicznej, mogą doprowadzić do niepowodzenia terapii. Wykorzystanie do leczenia zakażonego materiału przechowywanego przez Grupę miało już miejsce.

Z uwagi na fakt, że zarówno sytuacje pobrania zbyt małej ilości materiału, jak i zakażenia mikrobiologiczne pobranego materiału zależą od wielu czynników, na które wpływ Grupy jest znacznie ograniczony, Grupa nie może wykluczyć wzrostu ich występowania. Może to doprowadzić do negatywnego odbioru Grupy przez obecnych i potencjalnych klientów, a w konsekwencji do spadku zainteresowania usługami świadczonymi przez Grupę. Nie można również wykluczyć ewentualnych roszczeń odszkodowawczych kierowanych przeciwko podmiotom z Grupy Spółki w przypadku rażących naruszeń w trakcie czynności pozyskiwania materiału biologicznego przez partnerów medycznych. Wskazane ryzyka związane z zakażeniem materiału biologicznego mogą spowodować spadek uzyskiwanych przychodów i mieć negatywny wpływ na działalność, perspektywy rozwoju, sytuację finansową lub wyniki Grupy. W dotychczasowej historii Grupy zdarzały się i zdarzają się roszczenia odszkodowawcze, jednak ich skala, zarówno ilościowa, jak i wartościowa nie ma wpływu na funkcjonowanie Grupy.

Ryzyko błędu w preparatyce materiału biologicznego

Pobraną materiał jest zazwyczaj transportowany do najbliższego laboratorium Grupy lub jednego z partnerów Grupy w celu poddania go badaniom i przygotowania do przechowywania (preparatyka). Grupa posiada wieloletnie doświadczenie w zakresie preparatyki próbek, a osoby zajmujące się przetwarzaniem materiału biologicznego i przygotowaniem próbek są systematycznie szkolone w celu podnoszenia ich kompetencji. W Grupie funkcjonuje również system procedur mających na celu poprawę skuteczności procesu preparatyki. Pomimo powyższego istnieje ryzyko wystąpienia błędu ludzkiego, związanego najczęściej z brakiem dostatecznej

wiedzy pracownika Grupy, lub ryzyko zaniedbań ze strony współpracowników Grupy. Zmaterializowanie się ryzyka może mieć wpływ na wizerunek Grupy oraz wysokość przychodów. Nie można również wykluczyć wystąpienia klientów z roszczeniami odszkodowawczymi.

Ryzyko utraty pobranego materiału biologicznego lub próbki

Po pobraniu w szpitalu materiał biologiczny transportowany jest do laboratorium, gdzie dokonuje się preparatyki. Następnie próbka przechowywana jest w laboratoriach należących do Grupy lub do podmiotów z nią współpracujących do momentu użycia lub rezygnacji klienta z usługi bankowania. Próbki przechowywane są w urządzeniach działających na zasadzie próżniowo izolowanego termosu z możliwością manualnego uzupełnienia poziomu azotu. Niemal wszystkie urządzenia wykorzystywane w tym procesie są podłączone do odpowiednich systemów monitoringu.

Do transportu materiału biologicznego wykorzystywane są profesjonalne firmy kurierskie, a w niektórych spółkach również zleceniobiorcy i pracownicy. Materiał jest transportowany w specjalnym zestawie odpowiednio zabezpieczającym zawartość, zarówno pod kątem sterylności, jak i zachowania odpowiednich warunków termicznych. W określonych przypadkach Grupa samodzielnie podejmuje się transportu próbek na zlecenie swoich klientów, co ma miejsce m. in. w przypadku wydania i przewozu próbki do przeszczepu.

Ryzyko związane z transportem może, w sporadycznych przypadkach, być związane ze zmianą miejsca przechowywania próbki. Może to nastąpić przy przejściu innego banku komórek z jednoczesnym zamknięciem dotychczasowej lokalizacji czy zmiany lokalizacji własnego funkcjonującego banku lub laboratorium.

W związku z powyższym istnieje ryzyko utraty, tj. zgubienia, uszkodzenia lub zniszczenia, materiału biologicznego lub zamrożonej próbki podczas transportu czy to w wyniku zaniedbań, zaniechań, pomyłek, wypadków komunikacyjnych, czy siły wyższej.

Należy dodać, że w związku z realizacją przez Spółkę umowy o przejściu przechowywania preparatów klientów grupy Esperite N.V. trwa realizacja wg wiedzy spółki największego w historii na świecie transportu zamrożonych preparatów biologicznych przeznaczonych do terapii z czterech krajów do Polski. Takie przedsięwzięcie może nieść ze sobą ryzyko utraty części preparatów, które co prawda jest ubezpieczone jednak trudno o jego dobre oszacowanie. Biorąc pod uwagę bardzo duże doświadczenie Grupy w transporcie mrożonego materiału biologicznego prawdopodobieństwo materializacji ryzyka jest bardzo małe.

Ponadto w związku z koniecznością przechowywania próbek w bardzo niskiej temperaturze nie można wykluczyć sytuacji, w której preparaty mogą ulec rozmrożeniu. Do rozmrożenia może dojść w wyniku jednoczesnego wystąpienia błędu ludzkiego, niskiego poziomu azotu w zbiorniku, braku reakcji systemów monitoringu oraz braku reakcji czujników tlenu. Do rozmrożenia mogłoby również dojść w przypadku długotrwałej przerwy w dostawie energii elektrycznej, niezbędnej dla funkcjonowania systemów monitoringu lub długotrwałego braku informacji o awarii zbiornika.

Wystąpienie jednej z powyższych okoliczności może pociągnąć za sobą roszczenia klientów, których materiał biologiczny lub próbki doznały uszczerbku. W przeszłości Grupa odnotowywała i nadal odnotowuje sporadyczne przypadki zagubienia lub zniszczenia materiału biologicznego lub próbek. We wszystkich przypadkach, w których doszło do tego typu zdarzeń, Grupa zawarła z klientami porozumienia. Koszt zawarcia tych porozumień nie wpłynął w sposób istotny na działalność i wyniki Grupy.

Spółka nie może również wykluczyć, że dostępność usług poszczególnych podwykonawców, tj. podmiotów świadczących usługi transportowe lub laboratoriów współpracujących, nie ulegnie ograniczeniu w przyszłości, ani że jakość oraz terminowość oferowanych przez podwykonawców usług nie ulegnie obniżeniu. Taka sytuacja może mieć wpływ na wzrost kosztów działalności Grupy.

Ryzyko związane z wytwarzaniem produktów leczniczych

Spółka posiada niezbędne pozwolenia do wytwarzania produktów leczniczych terapii zaawansowanej do zastosowania w ramach tzw. wyłączenia szpitalnego (ATMP-HE). Stosowanie tych produktów u pacjenta odbywa

się wyłącznie w Polsce, zgodnie z ustawą o zawodzie lekarza i na wyłączną odpowiedzialność lekarza. Zastosowanie produktu wymaga zgody właściwej komisji bioetycznej. Zgodę tę powinien uzyskać lekarz stosujący ATMP-HE. Niemniej jednak, pomimo wyłącznej odpowiedzialności lekarza, Spółka jest obciążona typowym ryzykiem wytwórcy ATMP-HE i koniecznością zachowania odpowiedniego reżimu wytwarzania. Zgodnie z przepisami prawa polskiego, odpowiedzialność za eksperyment leczniczy spoczywa na lekarzu, przy czym dostawca preparatu ATMP-HE musi dowieść, że wytworzył produkt zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Pomimo, iż dotychczasowe zastosowania preparatów wytworzonych przez Spółkę nie wykazały wystąpienia znaczącej ilości istotnych zweryfikowanych zdarzeń niepożądanych po stronie pacjentów, nie można wykluczyć takich sytuacji w przyszłości, co może doprowadzić do zgłoszenia ewentualnych roszczeń ze strony lekarza lub pacjentów. W przypadku uznania zasadności takich roszczeń może to mieć negatywny wpływ na działalność, perspektywy rozwoju, sytuację finansową lub wyniki Grupy. W kilku przypadkach gdzie takie zdarzenia wystąpiły przeprowadzona rutynowa kontrola GIF nie wskazała na uchybienia po stronie Spółki.

Ryzyko związane z awarią urządzeń i systemów informatycznych wykorzystywanych w działalności Spółki

W ramach prowadzonej działalności Spółka zobowiązana jest do zapewnienia bardzo wysokiego rygoru jakościowego w całym procesie przygotowywania i przechowywania próbek, począwszy od pozyskania materiału biologicznego przy porodzie. Zapewnienie oczekiwanej przez klientów jakości opiera się w dużej mierze na prawidłowo działających urządzeniach medycznych i innych z nimi związanych oraz sprzęcie komputerowym. W prowadzonej działalności Spółka stosuje nowoczesne technologie oparte o wykorzystanie zaawansowanych systemów informatycznych i telekomunikacyjnych, pozwalające na sprawną realizację bieżącej działalności, w tym systemy komputerowe przechowują dane osobowe swoich klientów oraz dane dotyczące pobranych i przechowywanych próbek.

Pomimo, iż większość kluczowych urządzeń posiada tzw. back-up, czyli inne urządzenie, które jest w stanie zastąpić całość lub część procesów, które pierwotnie były wykonywane z wykorzystaniem uszkodzonych urządzeń, nie można wykluczyć ryzyka wystąpienia szczególnych okoliczności, które uniemożliwią również wykorzystywanie sprzętu zastępczego.

Dodatkowym aspektem jest gromadzenie, przetwarzanie i przechowywanie przez Spółkę dużych zbiorów danych, w tym danych osobowych. Pomimo wprowadzenia przez Spółkę centralnego zarządzania kopiami zapasowymi dla danych gromadzonych przez niektóre spółki Grupy, co istotnie zmniejsza możliwość ich utraty, nie można wykluczyć szczególnych okoliczności, spowodowanych głównie błędem ludzkim, które będą skutkować zawodnością zastosowanych środków ostrożności.

Zaistnienie poważnej awarii wykorzystywanych urządzeń, zniszczenie lub utrata istotnej części lub całości majątku trwałego należącego do Spółki lub danych zarządzanych lub posiadanych przez Spółkę, może spowodować czasowe lub długotrwałe wstrzymanie działalności i trudności w realizacji usług, w tym już opłaconych, co może niekorzystnie wpłynąć na wyniki i sytuację finansową Spółki i Grupy.

Awaria systemów komputerowych może również spowodować utratę zaufania, pogorszenie wizerunku oraz ryzyko roszczeń klientów w wyniku braku możliwości przyporządkowania klientowi jego próbki. W konsekwencji materializacja tych ryzyk może mieć negatywny wpływ na działalność, perspektywy rozwoju, sytuację finansową lub wyniki Grupy.

W przeszłości miały miejsce pojedyncze przypadki awarii urządzeń i systemów informatycznych wykorzystywanych przez Spółkę, jednak nigdy nie miały one charakteru długotrwałego czy krytycznego, a tym samym nie wpłynęły istotnie na działalność Spółki.

Ryzyko utraty kadry zarządzającej

Działalność Spółki w dużym stopniu uzależniona jest od wiedzy, umiejętności i doświadczenia kluczowych pracowników oraz kadry zarządzającej. W związku z tym, ewentualna utrata członków kadry zarządzającej lub innych pracowników, którzy dysponują odpowiednimi kompetencjami mogłaby negatywnie wpłynąć na

skuteczność i efektywność działania przedsiębiorstwa oraz jakość świadczonych usług, co z kolei mogłyby doprowadzić do przynajmniej częściowej utraty klientów i pogorszenia wyników finansowych Grupy.

Ryzyko odszkodowawcze i ryzyko sporów sądowych

Spółka ponosi odpowiedzialność wynikającą z zawieranych umów oraz wykonywanej działalności. Niewykonanie bądź nienależyte wykonanie umowy może powodować powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej, co może mieć negatywny wpływ na działalność oraz sytuację finansową Grupy.

Spółka ponosi również odpowiedzialność za obowiązki powierzone osobom trzecim. Rodzi to możliwość powstania roszczeń związanych z działalnością zleconą podmiotom zewnętrznym m. in. partnerom medycznym i kurierom.

Wystąpienie przez klienta z roszczeniem przeciwko Spółce rodzi również ryzyko pogorszenia wizerunku i – w konsekwencji – możliwość utraty obecnych i potencjalnych klientów.

Roszczenia kierowane przeciwko Spółce, jak również konsekwencje wynikające z utraty wizerunku może mieć negatywny wpływ na działalność, perspektywy rozwoju, sytuację finansową lub wyniki Grupy.

W całej historii Grupy miało miejsce kilkanaście przypadków ugód z klientami, które jednak nie wpłynęły istotnie na działalność Grupy ani jej wyniki finansowe.

Ryzyko związane z przetwarzaniem przez Spółkę danych osobowych na znaczną skalę

W ramach bieżącej działalności, Spółka na znaczną skalę przetwarza dane osobowe, zarówno dawców krwi pępowinowej oraz tkanek, jak i ich rodziców. Przetwarzanie danych osobowych przez Spółkę musi być dokonywane w sposób zgodny z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych.

Spółka nie może wykluczyć, że pomimo stosowania środków technicznych i organizacyjnych zapewniających ochronę przetwarzanych danych osobowych, dojdzie do naruszenia obowiązków prawnych w tym zakresie, w szczególności do ujawnienia danych osobowych osobom nieupoważnionym. W przypadku naruszenia przepisów prawnych związanych z ochroną danych osobowych, w szczególności ujawnienia danych osobowych w sposób niezgodny z prawem, Spółka może być narażona na zastosowanie wobec niej lub członków organów przewidzianych prawem sankcji. Bezprawne ujawnienie danych osobowych może również skutkować dochodzeniem przeciwko Spółce roszczeń o naruszenie dóbr osobistych.

Ryzyka zdarzeń katastroficznych, ryzyka wyjątkowe

Charakter prowadzonej działalności oraz dotychczasowe doświadczenie wskazują na niewielką możliwość wpływu czynników nadzwyczajnych na aktywność biznesową Spółki. Nie można jednak wykluczyć, że ewentualne (i) działania wojenne, (ii) działania o charakterze terrorystycznym, (iii) zjawiska epidemiologiczne oraz (iv) czynniki przyrodnicze i inne zdarzenia katastroficzne mogą wpłynąć na zachowania klientów. Efekty tych zjawisk mogą – poza wpływem na zachowania klientów – niekorzystnie wpłynąć również na wszelkie rodzaje działalności mające na celu realizację bieżących zamierzeń operacyjnych, jak i długoterminowych planów strategicznych.

Należy mieć na uwadze, że znaczna część przechowywanych przez Spółkę próbek znajduje się w jednej lokalizacji. W przypadku wystąpienia określonych zdarzeń nadzwyczajnych, w tym katastroficznych mających wpływ na daną lokalizację, np. całkowitego spalenia pomieszczeń, Spółka może nie mieć możliwości dalszego prowadzenia działalności.

W przypadku wystąpienia zdarzenia katastroficznego lub ryzyka wyjątkowego mogą one zagrozić ciągłości pracy Spółki.

Ryzyko związane z otoczeniem makroekonomicznym

Sprzedaż usług oferowanych przez Spółkę jest powiązana z sytuacją makroekonomiczną. Pomimo faktu, że oferta Spółki jest skierowana do osób o statusie finansowym wyższym od przeciętnego nie można wykluczyć, że istotne pogorszenie się wskaźników makroekonomicznych, m.in. tempa wzrostu PKB, tempa wzrostu wynagrodzeń,

poziomu inflacji, stopy bezrobocia, deficytu budżetowego czy poziomu oszczędności gospodarstw domowych, może negatywnie wpływać na sprzedaż usług przez Spółkę.

Ryzyko związane z przyjętą metodą rozpoznawania przychodów i kosztów

W oparciu o regulacje Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, Spółka stosuje model bilansowego rozpoznawania przychodów i kosztów.

Model ten opiera rozpoznawanie przychodów w danym okresie w oparciu o alokację ceny transakcyjnej ustalonej w oparciu o ceny hurtowe, skorygowane o koszty bezpośrednie i pośrednie jakie pojawiają się wyłącznie w związku z obsługą rynku detalicznego oraz o oczekiwaną marżę na rynku detalicznym. Taki model rozpoznawania przychodów pozwala na jednolite i spójne ujęcie wszystkich rodzajów kontraktów realizowanych przez Spółkę (niezależnie od sposobu płatności i innych parametrów kontraktów). Powoduje on jednak, że niektóre zmiany w działalności Spółki mogą mieć wpływ na poziom rozpoznawania przychodów, który nie jest prosty do przewidzenia.

Nie można wykluczyć, że zmiany określonych parametrów działalności Spółki, które nie powodują żadnego lub trwałego pogorszenia jej przepływów gotówkowych, spowodują negatywny wpływ na wysokość przychodów, a co za tym idzie także i wyników finansowych Spółki w danym okresie.

Nie można również wykluczyć, że ze względu na zmianę MSR lub MSSF, jak i zmianę innych przepisów prawa, do których musi stosować się Spółka, lub zmianę zachowań klientów niezbędne okaże się wprowadzenie zmian do stosowanego modelu rozpoznawania przychodów i kosztów, co może implikować zmiany w przyjętych zasadach rozpoznawania przychodów i kosztów Spółki.

Ryzyko związane ze wzrostem kosztów przechowywania

Ceny oferowanych przez Spółkę usług kalkulowane są w oparciu o analizę kosztów zmiennych i kosztów stałych. Dzięki systematycznie prowadzonym działaniom usprawniającym i optymalizującym procesy technologiczne i sprzedażowe, obecny poziom kosztów stałych w Spółce należy uznać za pozwalający na oferowanie konkurencyjnych cen usług.

Z uwagi na konstrukcję umów zawieranych z klientami, które nie pozwalają na zwiększenie wynagrodzenia za świadczone przez Spółkę usługi w stopniu wyższym niż stopa inflacji, istotna zmiana jednostkowych kosztów zmiennych (niektórych lub wszystkich) lub utrata kontroli nad poziomem kosztów stałych może wywrzeć negatywny wpływ na działalność, perspektywy rozwoju, sytuację finansową lub wyniki Grupy.

Dodatkowo, w celu poprawnego rozpoznania przychodów z kontraktów długoterminowych, Spółka przyjmuje założenia odnośnie kształtowania się przyszłych kosztów przechowywania próbek krwi pępowinowej w poszczególnych krajach. W razie, gdyby założenia te okazały się nietrafione, Spółka dokonuje ich corocznej korekty, co wpływa na przeliczenie wartości przychodów i kosztów każdego kontraktu i może powodować przeszacowanie stopnia rozpoznania przychodów, a w związku z tym korekty poziomu rozpoznania przychodów od początku kontraktu. To z kolei może spowodować rozpoznanie dodatkowego przychodu lub obniżenia przychodu w bieżącym okresie. Dotychczas Spółka przyjmowała ostrożne założenia, co do kształtowania się przyszłych kosztów przechowywania i efekt przeszacowań (odnoszony w przychody z przechowywania) był pozytywny, nie mając znaczącego wpływu na wyniki finansowe Spółki. W przyszłości na skutek ewentualnych błędnych założeń lub zdarzeń powodujących konieczność zmiany założeń, efekt ten może być negatywny i może powodować zmniejszenie przychodów i wyniku finansowego Grupy.

Ryzyko związane z transakcjami zawieranymi z podmiotami powiązаныmi

Podmioty z Grupy, w tym również Spółka, zawierają i zamierzają zawierać transakcje wewnątrz Grupy. W ocenie Zarządu Spółki transakcje takie były zawierane na warunkach rynkowych. Nie można jednak wykluczyć, iż zawarte już transakcje, jak i transakcje, które zostaną zawarte pomiędzy podmiotami z Grupy, mogą zostać uznane przez organy podatkowe, jako zawarte na warunkach odbiegających od warunków rynkowych, co w konsekwencji może prowadzić do konieczności uregulowania wykazanych należności podatkowych.

Ryzyko zmiany przepisów prawa oraz sposobu ich interpretacji i stosowania

Zagrożeniem dla działalności Grupy może być zmienność systemu prawnego w krajach, w których prowadzi działalność. Często zmieniające się przepisy, pociągające za sobą zmianę ich wykładni, istotnie utrudniają prowadzenie działalności gospodarczej oraz znacznie ograniczają przewidywalność wyników finansowych.

Ryzyko naruszenia przepisów dotyczących ochrony konsumentów

Przepisy Ustawy o Ochronie Konkurencji i Konsumentów zakazują stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów (przykładowo takich jak udzielanie klientom niewłaściwych informacji, stosowanie niedozwolonych postanowień i warunków umów, reklamy wprowadzające w błąd). Katalog praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów nie jest zamknięty, co oznacza, że UOKiK może uznać daną praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów nawet wówczas, gdy nie jest ona wprost wskazana jako zakazana w ustawie.

Spółka prowadzi swoją działalność również w innych krajach za pośrednictwem spółek działających na podstawie przepisów właściwych dla danego kraju, w tym zastosowanie będą miały przepisy zakazujące stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Naruszenie zasad dotyczących ochrony zbiorowych interesów konsumentów może prowadzić do nałożenia kar przez właściwy organ oraz do dochodzenia roszczeń przez poszkodowanych konsumentów w drodze postępowań sądowych, w przypadku w którym niektóre z postanowień w umowach zawieranych przez spółki z Grupy z klientami mogłyby zostać uznane za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Niekorzystne dla Spółek Zależnych rozstrzygnięcia sądów w danych jurysdykcjach mogą wpłynąć negatywnie na działalność, perspektywy rozwoju, sytuację finansową lub wyniki Grupy.

W szczególności należy podkreślić zbiurokratyzowane procedury prawne w Hiszpanii, gdzie w wyniku ich bardziej, niż historycznie restrykcyjnego podejścia jedna z hiszpańskich spółek z Grupy musiała wstrzymać pobrania w ok. 10 szpitalach. Uzyskanie pozwoleń dla szpitali na pobrania na Spółki jest procesem bardzo czasochłonnym i niepewnym. Z drugiej strony dwie spółki Grupy z Hiszpanii wygrały sprawy sądowe w kilku regionach autonomicznych, co może otworzyć drogę do zwiększenia liczby pobrań w dłuższym terminie.

Ryzyko związane z koniecznością uzyskiwania i posiadania określonych pozwoleń

Dynamika rozwoju działalności Spółki jest uzależniona od konieczności uzyskania i posiadania zezwoleń administracyjnych, a także kierunków ewentualnych zmian przepisów prawa europejskiego lub krajowego, regulujących działalność w zakresie pozyskiwania, przetwarzania i przechowywania komórek macierzystych.

Ewentualne nieuzyskanie lub utrata posiadanych pozwoleń przez Spółkę będzie wiązało się z ryzykiem wstrzymania lub ograniczenia świadczenia usług, przedmiotowego lub geograficznego. Co więcej, nadrzędność prawa unijnego nad krajowym, a także konieczność ciągłego dostosowywania norm lokalnych do europejskich może spowodować w przyszłości zmianę obowiązujących uwarunkowań formalno-prawnych i administracyjnych.

Konieczność dostosowania się Spółki do nowych przepisów może spowodować obowiązek poniesienia znacznych nakładów finansowych. Wzrost kosztów, które Spółka będzie obowiązana ponieść, może doprowadzić do zwiększenia kosztów działalności, co w konsekwencji może wpłynąć negatywnie na działalność, perspektywy rozwoju, sytuację finansową lub wyniki Grupy.

Ryzyko zmian legislacyjnych w zakresie zasad funkcjonowania publicznej nieodpłatnej służby zdrowia w krajach prowadzenia działalności przez Grupę

Polsce nie wprowadzono regulacji prawnych, zgodnie z którymi następowałyby refundacja świadczeń medycznych obejmujących usługi pobrania, przetwarzania i przechowywania komórek macierzystych.

Ewentualne zmiany regulacji prawnych w Polsce, a w szczególności zmiany dotyczące rozszerzenia tzw. koszyka usług refundowanych na usługi świadczone przez Spółkę mogłyby spowodować trudne do przewidzenia konsekwencje w sposobie prowadzenia działalności przez Spółkę. Nie można wykluczyć wprowadzenia takich

zmian regulacji prawnych dotyczących ochrony zdrowia, które mogłyby wywrzeć negatywny wpływ na działalność, perspektywy rozwoju, sytuację finansową lub wyniki Grupy.

Ryzyko związane ze zmianą kwalifikacji usługi świadczonej przez szpitale na rzecz Spółki

Ustawa Transplantacyjna rozróżnia czynności pozyskiwania i pobierania tkanek, komórek, narządów, ze względu na moment dokonania czynności. W ciągu obowiązywania Ustawy Transplantacyjnej powstała rozbieżność poglądów w kwestii nazewnictwa opisanych czynności. W szczególności spotykane są poglądy zgodnie z którymi krew uważa się za pobraną, jeżeli czynność dokonywana jest przed wydalaniem łożyska. Pozyskanie krwi następuje po wydaleniu łożyska. W ocenie Spółki w przypadku krwi pępowinowej nie ma znaczenia czy jest ona pozyskiwana przed czy po wydaleniu łożyska z organizmu kobiety, gdyż jest ona zawsze pozyskiwana z łożyska, które nie jest częścią organizmu kobiety tylko tzw. popłodu, co oznacza, że taka krew jest zawsze pozyskiwana, a nie pobierana - takie stanowisko było uznawane przez 10 lat obowiązywania Ustawy Transplantacyjnej. Czynność pobrania krwi pępowinowej wymaga uzyskania odpowiedniego pozwolenia wydawanego przez Ministra Zdrowia. Istnieją szpitale, które nie uzyskały wymaganego pozwolenia, kategoryzując swoje usługi jako pozyskiwanie krwi pępowinowej. Z technicznego oraz medycznego punktu widzenia szpitale mogą swobodnie realizować zarówno czynności pobrania (wymagające pozwolenia) jak i pozyskania krwi pępowinowej (nie wymagające pozwolenia) zgodnie z obowiązującymi procedurami. Wobec wyrażonego w Uchwale Krajowej Rady Transplantacyjnej nr 46/2015 z dnia 7 grudnia 2015 roku stanowiska w kwestii interpretacji rozumienia terminów „pobierania” i „pozyskiwania” istnieje ryzyko, że część szpitali, które nie uzyskały wymaganego pozwolenia a będzie chciała realizować pobrania krwi przed wydalaniem łożyska może wypowiedzieć lub dążyć do zmiany warunków umów zawartych ze Spółką, co może mieć negatywny wpływ na działalność, perspektywy rozwoju, sytuację finansową lub wyniki Grupy.

5.4 Ryzyko finansowe

Grupa Kapitałowa narażona jest na szereg ryzyk mających źródła zarówno w sytuacji makroekonomicznej w krajach, w których spółki Grupy działają, jak i mikroekonomicznej w poszczególnych przedsiębiorstwach. Głównymi czynnikami zewnętrznymi mogącymi wywierać negatywny wpływ na wynik Grupy są wahania kursów walut obcych względem złotego oraz zmiany rynkowych stóp procentowych.

Szczegółowe informacje nt. wpływu ryzyka finansowego na sytuację Grupy zostały zamieszczone w nocie nr 34 Skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2018 rok. Poniżej natomiast zamieszczono najważniejsze informacje nt. zasad zarządzania ryzykiem finansowym.

W celu ograniczenia możliwości wystąpienia ryzyk Grupa prowadzi jednolitą politykę zarządzania ryzykiem finansowym oraz stały monitoring obszarów ryzyka, wykorzystując dostępne strategie i mechanizmy w celu zminimalizowania ujemnych efektów zmienności rynku i zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Polityka i strategia zarządzania ryzykiem monitorowana jest przez Zarząd jednostki dominującej oraz odpowiednie komórki merytoryczne poszczególnych spółek.

Ryzyko stopy procentowej

Zmiany rynkowych stóp procentowych mogą niekorzystnie oddziaływać na wynik finansowy Grupy. Grupa jest narażona na ryzyko zmiany tego z powodu możliwej zmiany wartości odsetek naliczonych od kredytów udzielonych przez zewnętrzne instytucje finansowe spółkom Grupy opartych na zmiennej stopie procentowej.

Spółki Grupy mierzą ekspozycję na ten czynnik ryzyka zestawiając sumę kwot wynikających ze wszystkich instrumentów finansowych narażonych na ryzyko zmianę stopy procentowej. Dodatkowo jednostki Grupy prowadzą ewidencję dotyczącą planowanego zadłużenia w ciągu przyszłych 12 miesięcy natomiast dla instrumentów długoterminowych na okres ich obowiązywania.

Celem ograniczenia ryzyka jest niwelacja poniesienia większych kosztów z tytułu zawartych zobowiązań finansowych opartych na zmiennej stopie procentowej.

Grupa w celu zminimalizowania ryzyka zmian stóp procentowych w przypadku zawierania długoterminowych umów kredytowych zawiera również transakcje IRS, dzięki którym potencjalne wzrosty stóp procentowych w przyszłości nie wpłyną negatywnie na wyniki finansowe Grupy.

Ryzyko walutowe

Grupa prowadzi działalność gospodarczą na terenie różnych państw, w których obowiązują różne waluty, m. in. euro, złoty polski, lira turecka, lej rumuński, forint węgierski, frank szwajcarski. Zarówno koszty, jak i ceny usług oferowanych klientom Grupy w każdym z tych krajów wyceniane są zwykle w walucie lokalnej. W 2018 roku ok. 34% skonsolidowanych przychodów Grupy zostało wygenerowane w walutach innych niż złoty. W szczególności były to euro, lira turecka, lej rumuński oraz forint węgierski.

Walutami operacyjnymi jednostek zależnych mających siedzibę poza granicami Polski są waluty obowiązujące w krajach, w których podmioty te prowadzą działalność. W związku z tym wartość aktywów danej spółki jak również jej wynik jest przeliczany na polskie złote, a zatem na ich wartość prezentowaną w sprawozdaniu mają wpływ kursy walut obcych względem polskiego złotego, co może mieć wpływ na zmianę ich wartości. Zmiana relacji każdej z walut lokalnych do złotego może zatem mieć negatywny wpływ na działalność, perspektywy rozwoju, sytuację finansową lub wyniki Grupy pomimo braku zmian poziomu sprzedaży lub kosztów wyrażonych w jednostkach produktów lub usług, a kwoty ewentualnych dywidend po przeliczeniu na złote mogą być niższe od oczekiwanych.

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, ani nie korzysta z kontraktów walutowych typu forward, przy czym ryzyko kursowe w pewnym zakresie niwelowane jest poprzez stosowanie mechanizmu hedgingu naturalnego. Ze względu na fakt, że jednostki Grupy nie posiadają znaczących nierozliczonych pozycji pieniężnych denominowanych w walutach obcych, zdaniem Zarządu Jednostki Dominującej ryzyko walutowe jest znikome.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe, na które narażona jest Grupa Kapitałowa może wynikać z:

- wiarygodności kredytowej klientów korporacyjnych, co jednak z uwagi na brak znacznej koncentracji ryzyka kredytowego i duży udział stosunkowo niewielkich transakcji w całości obrotu nie wymaga stosowania specjalnych zabezpieczeń transakcji, poza monitoringiem kontrahentów pod kątem ich zdolności kredytowych,
- ryzyka kredytowego wynikającego z wiarygodności kredytowej instytucji finansowych (banków/brokerów),

W ocenie Grupy ryzyko dotyczące klientów nie odbiega od przeciętnego ryzyka kredytowego na rynku, na którym działa Grupa. W rozliczaniu z kontrahentami preferuje się płatności przelewem, kartą kredytową oraz przedpłaty. Decyzje dotyczące udzielenia kredytu podejmuje się biorąc pod uwagę wynik badania wypłacalności, wartość kontraktu, termin płatności oraz prognozowane saldo należności.

Ryzyko kredytowe dotyczące środków płynnych i instrumentów pochodnych jest ograniczone, ponieważ kontrahentami Grupy są różne banki o wysokim ratingu kredytowym przyznawanym przez międzynarodowe agencje ratingowe.

Ryzyko związane z płynnością

Realizacja celów operacyjnych i strategicznych, w szczególności inwestycji w nowe produkty i usługi, oraz zapewnienie corocznej wypłaty dywidendy wymaga utrzymania dyscypliny w zarządzaniu płynnością finansową przedsiębiorstwa. Ponoszenie nakładów na rozwój jest zazwyczaj oddalone w czasie od momentu uzyskania pierwszych przychodów z tego tytułu. W związku z tym, w przypadku nadmiernego zaangażowania Spółki w zbyt wiele projektów rozwojowych przy jednoczesnym obciążeniu wypłatą dywidendy, istnieje ryzyko wystąpienia problemów z płynnością, co mogłoby doprowadzić do trudności w terminowym wywiązywaniu się Spółki ze zobowiązań finansowych.

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Grupa zabezpiecza płynność poprzez wykorzystanie limitów kredytowych oraz dat zapadalności depozytów, monitorując na bieżąco płynność na podstawie aktualizowanych co miesiąc prognoz wykonania przepływów finansowych. Na dzień 31 grudnia 2018 r. wielkość niewykorzystanych linii kredytowych wynosiła około 4,5 mln zł. Grupa monitoruje płynność finansową bazując na kalkulacji stopy zadłużenia oraz wskaźnika bieżącej płynności. Dodatkowo Grupa przeprowadza projekcje przyszłych przepływów z tytułu zobowiązań handlowych.

6 Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego

6.1 Zbiór stosowanych zasad ładu korporacyjnego

W 2018 roku Spółka podlegała zasadom ładu korporacyjnego zawartym w zbiorze „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” uchwalonym przez Radę Nadzorczą Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Uchwałą Nr 26/1413/2015 z dnia 13 października 2015 roku, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2016 roku.

Obowiązujący w 2018 zbiór zasad ładu korporacyjnego ujęty w dokumencie Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW jest dostępny na stronie internetowej <https://www.gpw.pl/dobre-praktyki>.

Spółka wypełniając obowiązki informacyjne dotyczące stosowania ładu korporacyjnego, kieruje się zasadami skutecznej i przejrzystej polityki informacyjnej i komunikacji z rynkiem i inwestorami. Przede wszystkim po debiucie giełdowym, PBKM poinformowała o zakresie stosowania zasad ładu korporacyjnego wynikających z obowiązujących od dnia 1 stycznia 2016 roku „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016”. We wrześniu 2017 roku Spółka poinformowała o rozpoczęciu stosowania zasady II.Z.8 w związku z powołaniem w Spółce Komitetu Audytu.

Wszelkie informacje wynikające z przyjętych przez Spółkę zasad ładu korporacyjnego publikowane są na stronie internetowej <https://akcjonariusze.pbkm.pl/spolka-i-grupa-kapitalowa/dobre-praktyki>.

Jednocześnie Spółka prowadzi swoją stronę korporacyjną internetową www.akcjonariusze.pbkm.pl, za pośrednictwem której Spółka realizuje zasady zawarte w rozdziale I DPSN 2016. Na stronie internetowej zamieszczane są przydatne inwestorom informacje oraz prezentacje, dotyczące najważniejszych wydarzeń związanych z działalnością Spółki. Ponadto, w ciągu roku obrotowego Zarząd PBKM S.A. organizował spotkania z inwestorami, podczas których szczegółowo omawiane były wyniki finansowe Spółki oraz całej Grupy Kapitałowej Polski Bank Komórek Macierzystych S.A..

6.2 Informacja na temat zasad od stosowania, których odstąpiono w 2018 r.

W 2018 roku Emitent stosował zasady ujęte w zbiorze DPSN 2016 za wyjątkiem wskazanych poniżej zasad szczegółowych oraz jednej rekomendacji.

I.Z.1.15. informację zawierającą opis stosowanej przez spółkę polityki różnorodności w odniesieniu do władz spółki oraz jej kluczowych menedżerów; opis powinien uwzględniać takie elementy polityki różnorodności, jak płeć, kierunek wykształcenia, wiek, doświadczenie zawodowe, a także wskazywać cele stosowanej polityki różnorodności i sposób jej realizacji w danym okresie sprawozdawczym; jeżeli spółka nie opracowała i nie realizuje polityki różnorodności, zamieszcza na swojej stronie internetowej wyjaśnienie takiej decyzji.

Komentarz spółki:

Spółka nie stosuje powyższej zasady. Spółka nie przewiduje publikowania na stronie internetowej informacji zawierającej opis stosowanej polityki różnorodności. Spółka wyraża poparcie dla powyższej zasady, jednakże, z zastrzeżeniem uprawnień osobistych wynikających ze Statutu Spółki, decyzja o składzie Rady Nadzorczej podejmowana jest przez akcjonariuszy na walnym zgromadzeniu, zaś Zarząd powoływany jest przez Radę Nadzorczą, co w konsekwencji oznacza, że decyzja co do ostatecznego składu osobowego organów leży wyłącznie

w kompetencji określonych organów i podmiotów. Spółka nie wyklucza, że zasada ta będzie mogła być stosowana w przyszłości, jednak należy zaznaczyć, że kryteriami stosowanymi w pierwszej kolejności przy kształtowaniu polityki zatrudnienia i wyboru członków organów Spółki oraz jej kluczowych menadżerów będą wiedza, doświadczenie i umiejętności.

I.Z.1.16. informację na temat planowanej transmisji obrad walnego zgromadzenia - nie później niż w terminie 7 dni przed datą walnego zgromadzenia,

Komentarz spółki:

Spółka nie stosuje powyższej zasady. Spółka nie stosuje zasady dotyczącej planowanej transmisji obrad walnego zgromadzenia. Mając na względzie dotychczasowe doświadczenie Spółki odnośnie organizacji i przebiegu walnych zgromadzeń większość akcjonariuszy Spółki uczestniczy w obradach walnego zgromadzenia bezpośrednio. Realizując obowiązki informacyjne, w szczególności poprzez publikowanie stosownych raportów bieżących oraz podawanie informacji na swojej stronie internetowej Spółka zapewnia akcjonariuszom dostęp do informacji dotyczących walnych zgromadzeń. Jednocześnie Zarząd deklaruje, iż w przypadku zgłoszenia takiej potrzeby ze strony szerszego grona akcjonariuszy dołoży starań, aby zasadę wprowadzić.

I.Z.1.20. zapis przebiegu obrad walnego zgromadzenia, w formie audio lub wideo,

Komentarz spółki:

Spółka nie stosuje powyższej zasady. Spółka nie stosuje zasady dotyczącej zapisu przebiegu obrad walnego zgromadzenia w formie audio lub wideo. Mając na względzie dotychczasowe doświadczenie Spółki odnośnie organizacji i przebiegu walnych zgromadzeń większość akcjonariuszy Spółki uczestniczy w obradach walnego zgromadzenia bezpośrednio. Realizując obowiązki informacyjne, w szczególności poprzez publikowanie stosownych raportów bieżących oraz podawanie informacji na swojej stronie internetowej Spółka zapewnia akcjonariuszom dostęp do informacji dotyczących walnych zgromadzeń. Jednocześnie Zarząd deklaruje, iż w przypadku zgłoszenia takiej potrzeby ze strony szerszego grona akcjonariuszy dołoży starań, aby zasadę wprowadzić.

I.Z.2. Spółka, której akcje zakwalifikowane są do indeksów giełdowych WIG20 lub mWIG40, zapewnia dostępność swojej strony internetowej również w języku angielskim, przynajmniej w zakresie wskazanym w zasadzie I.Z.1. Niniejszą zasadę powinny stosować również spółki spoza powyższych indeksów, jeżeli przemawia za tym struktura ich akcjonariatu lub charakter i zakres prowadzonej działalności.

Komentarz spółki:

Nie ma zastosowania. Akcje Spółki nie są notowane we wskazanych indeksach giełdowych.

II.Z.2. Zasiadanie członków zarządu spółki w zarządach lub radach nadzorczych spółek spoza grupy kapitałowej spółki wymaga zgody rady nadzorczej.

Komentarz spółki:

Spółka nie stosuje powyższej zasady. Spółka nie przewiduje stosowania zasady dotyczącej zasiadania członków zarządu Spółki w zarządach lub radach nadzorczych spółek spoza grupy kapitałowej Spółki. W ocenie Spółki wprowadzony w Statucie zakaz zajmowania się interesami konkurencyjnymi wobec Spółki lub jej spółek zależnych w wystarczającym stopniu zapewnia należyte wywiązywanie się z obowiązków osób pełniących funkcję członków Zarządu.

IV.Z.2. Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu spółki, spółka zapewnia powszechnie dostępną transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym.

Komentarz spółki:

Nie ma zastosowania. Na datę sporządzenia niniejszego oświadczenia transmisja obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym nie jest uzasadniona z uwagi na strukturę akcjonariatu Spółki.

IV.Z.3. Przedstawicielom mediów umożliwiona jest obecność na walnych zgromadzeniach.

Komentarz spółki:

Spółka nie stosuje powyższej zasady. Spółka nie umożliwia przedstawicielom mediów obecności na walnych zgromadzeniach. W ocenie Spółki obowiązujące przepisy prawa w wystarczający sposób regulują wykonywanie nałożonych na spółki publiczne obowiązków informacyjnych w zakresie jawności i transparentności spraw będących przedmiotem obrad Walnego Zgromadzenia. Ponadto brak obecności przedstawicieli mediów zabezpiecza Spółkę przed ewentualnymi roszczeniami akcjonariuszy, którzy mogliby nie życzyć sobie upubliczniania swojego wizerunku oraz wypowiedzi.

VI.Z.2. Aby powiązać wynagrodzenie członków zarządu i kluczowych menedżerów z długookresowymi celami biznesowymi i finansowymi spółki, okres pomiędzy przyznaniem w ramach programu motywacyjnego opcji lub innych instrumentów powiązanych z akcjami spółki, a możliwością ich realizacji powinien wynosić minimum 2 lata.

Komentarz spółki:

Spółka nie stosuje powyższej zasady. Spółka nie przewiduje stosowania tej zasady, ponieważ w jej ocenie skrócenie tego okresu nie wpłynie na realizację długookresowych celów biznesowych i finansowych Spółki.

VI.Z.4. Spółka w sprawozdaniu z działalności przedstawia raport na temat polityki wynagrodzeń, zawierający co najmniej:

- 1) ogólną informację na temat przyjętego w spółce systemu wynagrodzeń,
- 2) informacje na temat warunków i wysokości wynagrodzenia każdego z członków zarządu, w podziale na stałe i zmienne składniki wynagrodzenia, ze wskazaniem kluczowych parametrów ustalania zmiennych składników wynagrodzenia i zasad wypłaty odpraw oraz innych płatności z tytułu rozwiązania stosunku pracy, zlecenia lub innego stosunku prawnego o podobnym charakterze – oddzielnie dla spółki i każdej jednostki wchodzącej w skład grupy kapitałowej,
- 3) informacje na temat przysługujących poszczególnym członkom zarządu i kluczowym menedżerom pozafinansowych składników wynagrodzenia,
- 4) wskazanie istotnych zmian, które w ciągu ostatniego roku obrotowego nastąpiły w polityce wynagrodzeń, lub informację o ich braku,
- 5) ocenę funkcjonowania polityki wynagrodzeń z punktu widzenia realizacji jej celów, w szczególności długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i stabilności funkcjonowania przedsiębiorstwa.

Komentarz spółki:

Spółka nie stosuje powyższej zasady. Spółka nie przewiduje przedstawiania raportu na temat polityki wynagrodzeń. W ocenie Spółki obowiązujące przepisy prawa, w szczególności dotyczące sporządzania sprawozdań finansowych, w wystarczający sposób regulują wykonywanie nałożonych na podmioty gospodarcze obowiązków w zakresie ujawniania poziomów uposażeń, w tym członków Zarządu. Ponadto Spółka zapewnia, że ustalony przez Radę Nadzorczą w odniesieniu do członków Zarządu poziom wynagrodzenia – zarówno w odniesieniu do jego stałych i zmiennych składników - uzależniony jest od zakresu indywidualnych obowiązków i obszarów odpowiedzialności powierzonych poszczególnym członkom Zarządu.

6.3 System kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych

Zasady sporządzania jednostkowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych uregulowane są w szczególności przez Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej, ustawę o rachunkowości oraz wewnętrznych procedurach funkcjonujących w Spółce. Ustanowienie systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych ma

na celu w szczególności zapewnienie kompletności i poprawności informacji finansowych zawartych w sprawozdaniach finansowych i raportach okresowych. Jednocześnie zarządzanie ryzykiem Spółki w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych odbywa się poprzez identyfikację obszarów ryzyka, ich analizę oraz realizację działań koniecznych do jego ograniczenia lub eliminacji.

Za system kontroli wewnętrznej i proces sporządzania sprawozdań finansowych oraz raportów okresowych w Spółce odpowiedzialny jest Zarząd Spółki. W toku agregowania wyników finansowych wyniki segmentu Rynek strategiczny są regularnie analizowane przez dwóch Członków Zarządu Jednostki Dominującej, jako głównego organu decyzyjnego. Z kolei wyniki segmentu Pozostałe rynki jako całości są przedmiotem regularnej weryfikacji przez organy zarządcze jednostki dominującej. W pracach nad przygotowaniem raportów sprawozdań finansowych biorą udział wyłącznie wyznaczeni pracownicy spółek z Grupy Kapitałowej. Proces sporządzania sprawozdań finansowych jest koordynowany przez Członka Zarządu ds. Finansowych.

Istotną rolę w systemie zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych w Spółce pełni również Rada Nadzorcza Spółki. Niezależnie od bieżącej komunikacji realizowanej w toku sporządzenia sprawozdań finansowych zgodnie z wymogiem przepisów KSH Rada Nadzorcza corocznie dokonuje oceny sporządzonych sprawozdań finansowych za poprzedni rok obrotowy.

W procesie sporządzania jednostkowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych jednym z podstawowych elementów kontroli jest weryfikacja sprawozdania finansowego przez niezależnego audytora. Zarząd zawiera z biegłym rewidentem, wybranym przez Radę Nadzorczą, umowę na zbadanie jednostkowego sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej Spółki. Warunki umowy z biegłym rewidentem zatwierdza Rada Nadzorcza. Zarząd nie ma prawa rozwiązać lub zmienić postanowień umowy z biegłym rewidentem bez uprzedniej zgody Rady Nadzorczej. W ramach procesu badania sprawozdań finansowych biegli rewidenci spotykają się z członkami Zarządu w celu omówienia wybranych kwestii zawartych w sprawozdaniach.

6.4 Akcje i akcjonariat

6.4.1 Kapitał zakładowy oraz akcje własne

Na dzień 31 grudnia 2018 roku kapitał podstawowy Spółki wynosił 2.381.527,00 zł i był podzielony na 4.763.054 akcji o wartości nominalnej 0,50 zł każda, w tym:

- 1.752.227 akcji serii A
- 203.600 akcji serii B
- 30.600 akcji serii C
- 484.400 akcji serii D
- 232.200 akcji serii E
- 1.630.000 akcji serii F
- 94.200 akcji serii G
- 32.000 akcji serii H
- 163.000 akcji serii I
- 112.593 akcje serii J
- 28.234 akcji serii K.

W dniu 26 października 2018 roku miało miejsce zapisanie na rachunkach papierów wartościowych 28.234 akcji serii K, w związku z tym nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Spółki o sumę równą wartości nominalnej akcji objętych na podstawie uchwały o warunkowym podwyższeniu kapitału zakładowego tj. o kwotę 14.117,00 zł poprzez emisję 28.234 akcji serii K o wartości nominalnej 0,50 zł jedna akcja wyemitowanych na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 15 lutego 2016 roku.

Po dniu bilansowym, w dniu 11 stycznia 2019 roku miało miejsce podwyższenie kapitału zakładowego Spółki w związku z emisją nowych akcji serii L zgodnie z uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia

23 listopada 2018 roku. Kapitał zakładowy Emitenta został podwyższony o 459.364 zł poprzez emisję 918.728 akcji. Zarejestrowany kapitał zakładowy Spółki wynosi 2.840.891 zł i dzieli się na 5.681.782 akcji na okaziciela o wartości nominalnej 0,50 zł każda, z których przysługuje prawo do 5.681.782 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

Na dzień publikacji niniejszego śródrocznego sprawozdania finansowego kapitał podstawowy Spółki wynosił 2.840.891,00 zł i był podzielony na 5.681.782 akcji o wartości nominalnej 0,50 zł każda, w tym:

- 1.752.227 akcji serii A
- 203.600 akcji serii B
- 30.600 akcji serii C
- 484.400 akcji serii D
- 232.200 akcji serii E
- 1.630.000 akcji serii F
- 94.200 akcji serii G
- 32.000 akcji serii H
- 163.000 akcji serii I
- 112.593 akcje serii J
- 28.234 akcji serii K
- 918.728 akcji serii L.

Spółki z Grupy PBKM nie posiadają akcji Jednostki Dominującej.

W III kwartale 2018 roku oraz w I kwartale 2019 roku akcje serii K oraz akcje serii L zostały zdematerializowane oraz wprowadzone do obrotu na rynku regulowanym GPW. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania wszystkie akcje Spółki znajdują się w obrocie giełdowym.

6.4.2 Struktura akcjonariatu

Poniżej zaprezentowano strukturę akcjonariatu Spółki na dzień publikacji poprzedniego raportu okresowego tj. na dzień 19 listopada 2018 r.

Akcyonariusz	Liczba akcji/głosów	Udział w kapitale podstawowym/ogólnej liczbie głosów
Fundusze zarządzane przez Altus TFI S.A.	549 398	11,53%
Jakub Baran	395 875	8,31%
Nationale-Nederlanden PTE S.A.	506 149	10,63%
Active Ownership Fund	358 539	7,53%
Invesco Advisers, Inc.	247 000	5,19%
Pozostali	2 706 093	56,81%
Suma	4 763 054	100,00%

W trakcie okresu sprawozdawczego nastąpiły następujące zmiany w akcjonariacie Spółki:

- W dniu 7 grudnia 2018 roku do Spółki wpłynęło zawiadomienie od Rockbridge TFI S.A. sporządzonego w trybie art. 69 Ustawy o ofercie publicznej, w którym Zawiadamiający poinformował o przekroczeniu przez Fundusze progu 5% w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki Polski Bank Komórek Macierzystych S.A. z siedzibą w Warszawie. Zwiększenie stanu posiadania ogólnej liczby głosów w Spółce powyżej 5% nastąpiło na skutek przejęcia przez Towarzystwo w dniu 4 grudnia 2018 r. od Altus TFI S.A. zarządzania funduszami inwestycyjnymi, które stanowiły 3,26% kapitału zakładowego Emitenta. Po zawarciu powyższej transakcji Fundusze zarządzane przez Rockbridge TFI S.A. posiadały łącznie 242.055 głosów na Walnych Zgromadzeniach Spółki oraz reprezentują 5,08% ogólnej liczby głosów w Spółce.

- W dniu 10 grudnia 2018 roku Spółka powzięła informację o datowanym na dzień 4 grudnia 2018 roku zawiadomieniu o zmniejszeniu udziału Altus TFI S.A. poniżej 10% w ogólnej liczbie głosów w Polskim Banku Komórek Macierzystych S.A. z siedzibą w Warszawie, jako skutek zawarcia transakcji z Rockbridge TFI S.A. opisanej powyżej. Po zmianie fundusze inwestycyjne zarządzane przez Altus TFI S.A. posiadały 418.187 akcji Spółki stanowiących 8,78% kapitału zakładowego Spółki, uprawniających do wykonywania 418.187 głosów w Spółce.
- W dniu 13 grudnia 2018 roku do Spółki wpłynęło zawiadomienie od Altus TFI S.A. o zmniejszeniu udziału poniżej 5% w ogólnej liczbie głosów w Polskim Banku Komórek Macierzystych S.A. z siedzibą w Warszawie na skutek przejścia w dniu 11 grudnia 2018 r. przez Rockbridge TFI S.A. od Altus TFI S.A. akcji Emitenta. Po zmianie udziału fundusze inwestycyjne zarządzane przez Altus TFI S.A. posiadały łącznie 102.435 akcji Spółki, stanowiących 2,15% kapitału zakładowego Spółki, uprawniających do wykonywania 102.435 głosów w Spółce, co stanowi 2,15% w ogólnej liczbie głosów w Spółce.
- W dniu 14 grudnia do Spółki wpłynęło zawiadomienie od Rockbridge TFI S.A. o zwiększeniu stanu posiadania ogólnej liczby głosów w Spółce powyżej 10% na skutek przejścia przez Towarzystwo w dniu 11 grudnia 2018 r. od Altus TFI S.A. akcji Spółki, w liczbie 315.752, które stanowiły 6,63% kapitału zakładowego Spółki oraz uprawniały do 315.752 głosów na Walnych Zgromadzeniach Spółki. Po zawarciu transakcji fundusze zarządzane przez Rockbridge TFI S.A. posiadały łącznie 557.807 akcji, które stanowiły 11,71% kapitału zakładowego Spółki oraz uprawniały do 557.807 głosów na Walnych Zgromadzeniach Spółki.

Poniżej zaprezentowano strukturę akcjonariatu Spółki na dzień 31 grudnia 2018 roku:

Akcjonariusz	Liczba akcji/głosów	Udział w kapitale podstawowym/ogólnej liczbie głosów
Nationale-Nederlanden PTE S.A.	590 433	12,40%
Rockbridge TFI S.A.	557 807	11,71%
Jakub Baran	395 875	8,31%
Active Ownership Fund	358 539	7,53%
Invesco Advisers, Inc.	247 000	5,19%
Pozostali	2 613 400	54,86%
Suma	4 763 054	100,00%

- W dniu 14 grudnia 2018 r. Spółka powzięła informację o przyjęciu przez inwestorów złożonych przez Spółkę ofert objęcia 918.728 Akcji Serii L, w związku z niniejszym Spółka poinformowała, że zawarła z inwestorami umowy objęcia 918.728 Akcji Serii L o łącznej wartości, rozumianej jako iloczyn liczby objętych Akcji Serii L i ceny emisyjnej Akcji Serii L wynoszącej 58,00 złotych za jedną Akcję Serii L, w wysokości 53.286.224 złote.
- W dniu 2 stycznia 2019 roku do Spółki wpłynęło zawiadomienie od Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny o zwiększeniu stanu posiadania akcji Spółki, o co najmniej 2% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki. Po rozliczeniu transakcji Nationale-Nederlanden posiadał 13,16% kapitału zakładowego Spółki oraz 626.794 akcji Spółki uprawniających do 626.794 głosów na Walnych Zgromadzeniach Spółki.
- W dniu 16 stycznia 2019 r. roku do Spółki wpłynęło od Invesco Ltd. z siedzibą w Atlancie, Stany Zjednoczone, zawiadomienie o zmianie udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki. Zgodnie z treścią otrzymanego zawiadomienia, udział Invesco Ltd. w ogólnej liczbie głosów na

walnym zgromadzeniu Spółki wynosił 247.000 akcji, co stanowi 4,35% udziału w ogólnej liczbie głosów w Spółce.

- W dniu 17 stycznia 2019 r. roku do Spółki wpłynęło od Active Ownership Fund SICAV-FIS SCS, Active Ownership Capital S.à r.l., Active Ownership Advisors GmbH, Active Ownership Investments Ltd., Tamolino Import & Advisory LP, Tamolino Investments Ltd. jak również Floriana Schuhbauer i Klaus Röhrig (łącznie jako Zawiadamiający) datowane na 16 stycznia 2019 r. zawiadomienie o przekroczeniu przez AOF (a w przypadku pozostałych Zawiadamiających pośrednio, przez AOF) 15% ogólnej liczby głosów w spółce Polski Bank Komórek Macierzystych S.A. z siedzibą w Warszawie. Po zmianie udziału AOF posiadał bezpośrednio 958.539 akcji Spółki uprawniających do 958.539 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, co stanowi 16.8704% ogólnej liczby akcji i głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.
- W dniu 7 marca 2019 r. roku do Spółki wpłynęło od Active Ownership Fund SICAV-FIS SCS, Active Ownership Capital S.à r.l., Active Ownership Advisors GmbH, Active Ownership Investments Ltd., Tamolino Import & Advisory LP, Tamolino Investments Ltd. jak również Floriana Schuhbauer i Klaus Röhrig (łącznie jako Zawiadamiający) datowane na ten sam dzień zawiadomienie o zmianie ogólnej liczby głosów w Spółce o co najmniej 2% w wyniku szeregu transakcji dokonanych na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., z których ostatnią była transakcja nabycia przez AOF 63.431 akcji Spółki w dniu 5 marca 2019 r. Po zmianie udziału AOF posiada bezpośrednio (a pozostali Zawiadamiający - pośrednio, przez AOF) 1.121.970 akcji Spółki uprawniających do 1.121.970 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, co stanowi 19.7468% ogólnej liczby akcji i głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

Poniżej zaprezentowano strukturę akcjonariatu Spółki na dzień publikacji raportu za 2018 rok, tj. na dzień 5 kwietnia 2019 roku:

Akcjonariusz	Liczba akcji/głosów	Udział w kapitale podstawowym/ogólnej liczbie głosów
Active Ownership Fund	1 121 970	19,75%
Nationale-Nederlanden PTE S.A.	786 794	13,85%
Rockbridge TFI S.A.	598 807	10,54%
Jakub Baran	395 875	6,97%
Pozostali	2 778 336	48,88%
Suma	5 681 782	100,00%

6.4.3 Wykaz akcji i udziałów podmiotów z Grupy Kapitałowej w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Poniżej zaprezentowano informację nt. akcji Spółki posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące na dzień publikacji poprzedniego raportu kwartalnego oraz na dzień sporządzenia niniejszego raportu rocznego.

Akcjonariusz	Funkcja	Liczba akcji/głosów	Udział w kapitale podstawowym/ogólnej liczbie głosów	Wartość nominalna akcji
Jakub Baran	Prezes Zarządu	395 875	8,31%	197 937,50
Tomasz Baran	Członek Zarządu	60 239	1,26%	30 119,50
Marcin Radziszewski	Członek Zarządu	500	0,01%	250,00
Konrad Miterski	Członek Rady Nadzorczej Spółki	3 290	0,07%	1 645,00

Pozostałe osoby nadzorujące nie posiadają akcji Emitenta.

Osoby zarządzające i nadzorujące nie posiadają akcji/udziałów w podmiotach z Grupy PBKM.

6.4.4 Uprawnienia do akcji Spółki

W dniu 15 lutego 2016 r. NWZ Spółki podjęło uchwałę w m.in. w sprawie przeprowadzenia programu motywacyjnego w Spółce, warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w związku z emisją akcji zwykłych na okaziciela serii K oraz emisji warrantów subskrypcyjnych, zgodnie z którą kapitał zakładowy Spółki został warunkowo podwyższony o kwotę 118.370,50 PLN w drodze emisji nie więcej niż 236.741 akcji. W ramach ww. programu wyemitowanych zostanie 236.741 warrantów subskrypcyjnych z wyłączeniem w całości prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, uprawniających do objęcia akcji serii K, stanowiących 5% obecnego kapitału zakładowego Spółki. Warranty będą emitowane nieodpłatnie. Objęcie i wydanie Warrantów odbywać się będzie w 4 transzach, po jednej transzy za każdy zakończony rok obrotowy tj. za lata obrotowe 2016-2019. W skład każdej transzy będzie wchodziło 38.826 sztuk warrantów. Warranty nie przyznane lub nie objęte za dany rok obrotowy w danej transzy (bez względu na przyczynę) będą przechodzić do puli rezerwowej. Pula rezerwowa wynosi 81.437 sztuk warrantów. W skład puli rezerwowej będą wchodzić także warranty nie przyznane lub nie objęte w danej transzy (bez względu na przyczynę). Prawo wstępnego alokowania i przyznawania Warrantów znajdujących się w puli rezerwowej przysługuje wyłącznie Radzie Nadzorczej.

Rada Nadzorcza Spółki, działając na podstawie wskazanej powyżej uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z 15 lutego 2016 r. w dniu 11 marca 2016 r. wskazała Panów Jakuba Barana, Tomasza Barana oraz trzy osoby uznane za kluczowe dla działalności Grupy Kapitałowej, jako osoby uprawnione do udziału w nowym programie motywacyjnym. Rada Nadzorcza wstępnie alokowała na ich rzecz warranty subskrypcyjne w następujący sposób:

- Pan Jakub Baran – Prezes Zarządu Spółki, po spełnieniu warunków programu motywacyjnego, będzie uprawniony do objęcia do 17.756 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2016, do 17.756 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2017, do 17.756 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2018, do 17.754 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2019,
- Pan Tomasz Baran – Członek Zarządu, po spełnieniu warunków Nowego Programu Motywacyjnego, będzie uprawniony do objęcia do 14.205 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2016, do 14.205 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2017, do 14.205 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2018, do 14.204 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2019,

Pozostałe trzy osoby będą miały prawo do objęcia odpowiednio do 4.735 warrantów, do 1.184 sztuk Warrantów za każdy rok obrotowy oraz do 947 za każdy rok obrotowy.

Z dniem 20 kwietnia 2018 roku Rada Nadzorcza podjęła decyzję o przyłączeniu do programu dwóch kolejnych osób, Marcina Radziszewskiego oraz jednej osoby uznanej za kluczową dla działalności Grupy Kapitałowej. Osobom tym alokowano odpowiednio 4.735 oraz 2.368 warrantów z puli rezerwowej.

Dnia 26 listopada 2018 roku Rada Nadzorcza podjęła decyzję o dołączeniu do programu dziesięciu kolejnych osób uznanych za kluczową kadrę zarządzającą Grupy Kapitałowej oraz przyznała dodatkowe warranty za 2017 rok dotychczasowym uczestnikom. Pan Jakub Baran objął 6.736 warrantów z puli rezerwowej za rok 2017, zaś Pan Tomasz Baran 5.400 warrantów z tej samej puli.

W lipcu 2017 roku wyemitowana została pierwsza transza warrantów subskrypcyjnych – Rada Nadzorcza Polskiego Banku Komórek Macierzystych S.A. przyznała 29.122 warrantów, co stanowi 75% możliwych do przyznania warrantów w I transzy. Wstępnie alokowane warranty, które nie zostały wyemitowane i przyznane ww. osobom trafiły do puli rezerwowej.

Warunki do przyznania warrantów za dany rok:

- 1) W odniesieniu do 50% warrantów oferowanych w danej transzy – Grupa Kapitałowa osiągnie cele finansowe wyznaczone uchwałą RN na dany rok obrotowy, w szczególności określony poziom wskaźnika EBITDA

2) W odniesieniu do 50% warrantów oferowanych w danej transzy nastąpi wzrost wskaźnika EPS na poziomie co najmniej 20%, przy czym wzrost wskaźnika rozumie się dla roku obrotowego jako iloraz EPS osiągniętego przez Grupę Kapitałową w danym roku, do EPS osiągniętego przez Grupę Kapitałową w roku poprzednim.

Cena akcji, po której warrant subskrypcyjny może zostać zrealizowany tj. zamieniony na akcje to Cena Emisyjna w rozumieniu Regulaminu Programu Motywacyjnego.

W ramach ww. transzy:

- Pan Jakub Baran objął 13.317 warrantów subskrypcyjnych;
- Pan Tomasz Baran objął 10.654 warrantów subskrypcyjnych.

Poza wskazanymi powyżej warrantami osoby zarządzające nie posiadają innych uprawnień do akcji Emitenta.

Osoby nadzorujące nie posiadają uprawnień do akcji Emitenta.

Dnia 19 lipca 2018 roku Prezes Zarządu Jakub Baran objął akcje serii K w związku z wykonaniem praw z warrantów subskrypcyjnych w ramach realizacji Programu Motywacyjnego.

W związku z wykonaniem praw z warrantów subskrypcyjnych w ramach realizacji Programu Motywacyjnego w III kwartale 2018 Prezes Zarządu Jakub Baran objął akcje serii K w ilości 13 317 sztuk, zaś Członek Zarządu Tomasz Baran objął 10 654 sztuk. Pozostałe 4 263 sztuk akcji serii K zostały objęte przez kluczowych pracowników Grupy. W dniu 26 października 2018 roku miało miejsce zapisanie na rachunkach papierów wartościowych 28.234 akcji serii K, w związku z tym nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Spółki o sumę równą wartości nominalnej akcji objętych na podstawie uchwały o warunkowym podwyższeniu kapitału zakładowego tj. o kwotę 14.117,00 zł poprzez emisję 28.234 akcji serii K o wartości nominalnej 0,50 zł jedna akcja wyemitowanych na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 15 lutego 2016 roku.

W Spółce nie funkcjonuje system kontroli programów akcji pracowniczych.

6.4.6 Ograniczenia związane z akcjami Spółki

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania w Spółce nie występują żadne ograniczenia co do wykonywania prawa głosu z akcji. Wszystkie akcje Spółki są akcjami zwykłymi na okaziciela. Statut Spółki nie przewiduje jakiegokolwiek ograniczenia w ww. zakresie.

Statut Spółki nie przewiduje ograniczeń w zakresie przenoszenia praw własności akcji.

6.4.7 Umowy zawarte pomiędzy akcjonariuszami i obligatariuszami

Poza umowami opisanymi w niniejszym sprawozdaniu na dzień jego sporządzenia Spółce nie są znane jakiegokolwiek inne umowy w wyniku, których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

Spółka nie posiada wyemitowanych obligacji.

6.5 Specjalne uprawnienia kontrolne

Spółka nie emitowała papierów wartościowych dających specjalne uprawnienia kontrolne – wszystkie wyemitowane akcje są akcjami zwykłymi na okaziciela.

6.6 Władze

6.6.1 Zarząd

Skład osobowy

Na dzień 1 stycznia 2018 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania z działalności skład organów zarządczych jednostki dominującej przedstawiał się następująco:

Organ	Funkcja	Imię i nazwisko
Zarząd	Prezes Zarządu	Jakub Baran
	Członek Zarządu	Tomasz Baran
	Członek Zarządu	Marcin Radziszewski

Kompetencje i uprawnienia Zarządu

Sposób działania Zarządu określa Statut, szczegółowo może go również określić Regulamin Zarządu, który uchwała Zarząd samodzielnie, a zatwierdzany jest przez Radę Nadzorczą.

Jeżeli Zarząd jest wieloosobowy, to do składania oświadczeń woli oraz podpisywania w imieniu Spółki upoważnieni są dwaj członkowie Zarządu działający łącznie, albo jeden członek Zarządu działający łącznie z prokurentem albo prokurent działający łącznie z członkiem Zarządu. Uchwały Zarządu są podejmowane zwykłą większością głosów, a w przypadku równej liczby głosów Prezes Zarządu ma głos rozstrzygający.

Zarząd zawiera z biegłym rewidentem, wybranym przez Radę Nadzorczą, umowę na zbadanie jednostkowego sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej Spółki. Warunki umowy z biegłym rewidentem zatwierdza Rada Nadzorcza. Zarząd nie ma prawa rozwiązać lub zmienić postanowień umowy z biegłym rewidentem bez uprzedniej zgody Rady Nadzorczej. Ponadto Zarząd zobowiązany jest do informowania Rady Nadzorczej o zamiarze dokonania przez Spółkę lub Spółkę Zależną wydatków (w tym wydatków inwestycyjnych), zaciągnięcia jakichkolwiek zobowiązań (w tym warunkowych) lub rozporządzenia majątkiem (w tym ustanowienie na nim praw na rzecz stron trzecich) Spółki lub Spółek Zależnych, dotyczących pojedynczej transakcji lub serii powiązanych ze sobą transakcji nie przewidzianych w budżecie zatwierdzonym zgodnie z postanowieniami Statutu o łącznej wartości przekraczającej 1.000.000,00 zł.

Zarząd Emitenta nie posiada indywidualnych uprawnień w zakresie emisji lub wykupu akcji Spółki.

Opis zasad dotyczących powoływania i odwoływania osób zarządzających

Zgodnie ze Statutem Zarząd Spółki może liczyć jednego lub wielu członków. Członkowie Zarządu powoływani zostają na okres wspólnej kadencji, trwającej pięć lat.

Zgodnie z § 14 ust. 2 członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza. Rada Nadzorcza powołuje jednego z członków Zarządu na stanowisko Prezesa Zarządu, a także może wyznaczyć Wiceprezesa Zarządu. Rada Nadzorcza posiada również uprawnienie do zawieszania z ważnych powodów wszystkich lub poszczególnych członków Zarządu a także do delegowania członków Rady Nadzorczej, na okres nie dłuższy niż trzy miesiące, do czasowego pełnienia funkcji członków Zarządu, którzy zostali odwołani, złożyli rezygnację bądź z innych przyczyn nie mogą wykonywać swoich czynności.

Wynagrodzenie Zarządu

W tabeli poniżej przedstawiono wysokość wynagrodzenia otrzymanego przez osoby zarządzające od Emitenta oraz od spółek zależnych za 2018 rok.

Imię i nazwisko	Wynagrodzenie wypłacone przez Emitenta		Wynagrodzenie wypłacone przez Spółki Zależne	
	(w tys. zł, brutto)		(w tys., brutto)	
	Podstawowe*	Dodatkowe**	Podstawowe*	Dodatkowe**
Jakub Baran	498,4	115,5	9,6 EUR	-
Tomasz Baran	415,0	97,2	-	-
Marcin Radziszewski	286,4	-	-	-

* Wynagrodzenie podstawowe obejmuje: (i) w przypadku Jakuba Barana i Tomasza Barana wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę zawartej z Emitentem wraz z należnymi ekwiwalentami. Wypłacone przez Spółki Zależne Jakubowi Baranowi wynagrodzenie pochodzi z tytułu pełnienia funkcji Członka Zarządu w Sevibe Cells.

** Wynagrodzenie dodatkowe obejmuje: premie.

Poniżej zaprezentowano świadczenia wypłacone osobom pełniącym funkcję w organach Spółki z tytułu dywidendy.

Imię i nazwisko	W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 (tys. zł brutto)
Jakub Baran	340,4
Tomasz Baran	43,8
Marcin Radziszewski	0

Świadczenia wypłacane w chwili rozwiązania stosunku pracy określone zostały dla wszystkich Członków Zarządu i przysługują z tytułu niepodjęcie działalności konkurencyjnej w okresie 6 miesięcy po rozwiązaniu stosunku pracy. Wysokość wynagrodzenia została określona w sposób indywidualny dla każdego Członka Zarządu.

6.6.2 Rada Nadzorcza

Skład osobowy

Na dzień 1 stycznia 2018 r. skład organów nadzorujących jednostki dominującej przedstawia się następująco:

Organ	Funkcja	Imię i nazwisko
Rada Nadzorcza	Przewodniczący Rady Nadzorczej	Michał Kowalczewski
	Członek Rady Nadzorczej	Andrzej Jakubiak
	Członek Rady Nadzorczej	Witold Kaszuba
	Członek Rady Nadzorczej	Agnieszka Masłowska
	Członek Rady Nadzorczej	Konrad Mitterski
	Członek Rady Nadzorczej	Tomasz Modzelewski

W dniu 23 listopada 2018 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki powołało do Rady Nadzorczej Spółki na 5 letnią kadencję Pana Nilsa Herzinga.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania z działalności skład organów nadzorujących jednostki dominującej przedstawia się następująco:

Organ	Funkcja	Imię i nazwisko
Rada Nadzorcza	Przewodniczący Rady Nadzorczej	Michał Kowalczewski
	Członek Rady Nadzorczej	Andrzej Jakubiak
	Członek Rady Nadzorczej	Witold Kaszuba
	Członek Rady Nadzorczej	Agnieszka Masłowska
	Członek Rady Nadzorczej	Konrad Mitterski
	Członek Rady Nadzorczej	Tomasz Modzelewski
	Członek Rady Nadzorczej	Nils Herzing

Kompetencje i uprawnienia Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza działa zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Statutu, a szczegółowo jej organizację oraz sposób działania określa uchwalony przez Radę Nadzorczą, a zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Regulamin Rady Nadzorczej. Posiedzenia Rady Nadzorczej mogą być zwyczajne lub nadzwyczajne. Zwyczajne posiedzenia powinny odbywać się co najmniej trzy razy w roku. Nadzwyczajne posiedzenie może być zwołane w każdej chwili. Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje jej przewodniczący. Rada Nadzorcza wykonuje swoje obowiązki kolegialnie, może jednak oddelegować swoich członków do samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych.

Do statutowych uprawnień Rady Nadzorczej Spółki należy:

- 1) ocena sprawozdania finansowego (jednostkowego oraz skonsolidowanego), sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za ubiegły rok obrotowy, w zakresie ich zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym oraz ocena wniosków Zarządu co do podziału zysków albo pokrycia strat Spółki;
- 2) składanie zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników oceny, o której mowa w pkt 1) powyżej wraz z oceną sytuacji Spółki w zakresie, o którym mowa w Regulaminie Rady Nadzorczej;
- 3) powoływanie i odwoływanie członków Zarządu;
- 4) powoływanie i odwoływanie Prezesa Zarządu;
- 5) zawieszanie, z ważnych powodów, w czynnościach członka Zarządu Spółki lub całego Zarządu Spółki, jak również delegowanie członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu niemogących sprawować swoich czynności;
- 6) zatwierdzanie Regulaminu Zarządu oraz zmian w Regulaminie Zarządu oraz uchylanie Regulaminu Zarządu;
- 7) ustalanie wynagrodzenia członków Zarządu Spółki,
- 8) zatwierdzanie wieloletnich planów rozwoju Spółki oraz zatwierdzanie rocznych planów finansowych Spółki (budżetów) i wszelkich zmian do tych dokumentów;
- 9) wyrażanie zgody na dokonywanie przez Spółkę lub spółkę zależną od Spółki wydatków (w tym wydatków inwestycyjnych), zaciąganie jakichkolwiek zobowiązań (w tym warunkowych) lub rozporządzanie majątkiem (w tym ustanowienie na nim praw na rzecz podmiotów trzecich) Spółki lub spółek zależnych od Spółki, dotyczących pojedynczej transakcji lub serii powiązanych ze sobą transakcji nie przewidzianych w budżecie zatwierdzonym zgodnie z postanowieniami statutu Spółki o łącznej wartości przekraczającej kwotę 2.000.000,00 zł (dwa miliony złotych) netto lub równowartość tej kwoty w innej walucie;
- 10) wyrażanie zgody na wystawianie lub awalowanie przez Spółkę lub spółkę zależną od Spółki weksli;
- 11) wyrażanie zgody na nabycie, objęcie lub zbycie przez Spółkę lub spółkę zależną od Spółki udziałów lub akcji w innych spółkach oraz na przystąpieniu Spółki lub spółki zależnej od Spółki do innych przedsiębiorców, jeżeli kwota transakcji przekracza 1.000.000 zł (jeden milion złotych) netto lub równowartość tej kwoty w innej walucie;

- 12) wyrażanie zgody na zawieranie umów pomiędzy Spółką lub spółką zależną od Spółki a członkami Zarządu, akcjonariuszami Spółki lub Podmiotami Powiązаныmi z którymkolwiek z członków Zarządu lub akcjonariuszy Spółki;
- 13) wyrażanie zgody na zawieranie umów pomiędzy Spółką lub spółką zależną od Spółki a członkami Rady Nadzorczej lub Podmiotami Powiązаныmi z którymkolwiek z członków Rady Nadzorczej, przy czym w głosowaniu nie bierze udziału członek Rady Nadzorczej, którego dana umowa dotyczy;
- 14) wyrażanie zgody na dokonanie przez Spółkę lub spółkę zależną od Spółki wszelkich nieprzewidzianych w budżecie nieodpłatnych rozporządzeń lub zaciągnięcie wszelkich nieprzewidzianych w budżecie nieodpłatnych zobowiązań jednostkowo powyżej 100.000,00 zł (sto tysięcy złotych) netto lub równowartości tej kwoty w innej walucie, lub łącznie w jednym roku obrotowych 500.000,00 zł (pięćset tysięcy złotych) netto lub równowartość tej kwoty w innej walucie;
- 15) wyrażanie zgody na wprowadzenie w Spółce programów motywacyjnych, w szczególności wyrażanie zgody na przyznanie prawa do objęcia lub nabycia akcji w ramach opcji menedżerskiej oraz zatwierdzanie i zmiana regulaminów dotyczących takich programów motywacyjnych i opcji menedżerskich;
- 16) wybór biegłego rewidenta do zbadania sprawozdań finansowych Spółki (jednostkowych i skonsolidowanych), jak również zatwierdzanie warunków umowy z biegłym rewidentem oraz zatwierdzanie rozwiązania przez Spółkę takiej umowy;
- 17) wyrażanie zgody na utworzenie i likwidację oddziałów Spółki;
- 18) wyrażenie zgody na tworzenie nowych spółek przez Spółkę w kraju i zagranicą oraz likwidację spółek z udziałem Spółki, o ile wartość inwestycji przekracza 1.000.000 zł (jeden milion złotych) netto lub równowartość tej kwoty w innej walucie;
- 19) wyrażanie zgody na nabycie i zbycie przez Spółkę nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości;
- 20) inne sprawy zastrzeżone do kompetencji Rady Nadzorczej przepisami prawa, postanowieniami Statutu lub delegowane uchwałą Walnego Zgromadzenia.

Zgodnie ze Statutem, Rada Nadzorcza powołuje komitet audytu („Komitet Audytu”), w którego skład wchodzi co najmniej 3 (trzech) jej członków, z których większość, w tym Przewodniczący Komitetu Audytu, powinno spełniać warunki niezależności w rozumieniu art. 129 ust. 3 ustawy dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym („Ustawa o biegłych rewidentach”), a jeden z nich powinien posiadać wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych. Ponadto, członkowie Komitetu Audytu powinni posiadać wiedzę i umiejętności z zakresu branży, w której działa Spółka, tj. branży podmiotów świadczących usługi związane z pobieraniem, preparatyką, bankowaniem oraz przeszczepianiem materiału biologicznego. Powyższe kryterium uznaje się za spełnione, jeżeli przynajmniej jeden członek Komitetu Audytu posiada wiedzę i umiejętności z zakresu tej branży lub poszczególni członkowie w określonych zakresach posiadają wiedzę i umiejętności z zakresu tej branży.

Na dzień 1 stycznia 2018 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania z działalności skład Komitetu Audytu przedstawiał się następująco:

Organ	Funkcja	Imię i nazwisko
Komitet Audytu	Przewodnicząca Komitetu Audytu	Agnieszka Masłowska
	Członek Komitetu Audytu	Konrad Mitterski
	Członek Komitetu Audytu	Witold Kaszuba

Pan Witold Kaszuba posiada wiedzę i umiejętności z zakresu branży, w której działa Spółka. Pani Agnieszka Masłowska i Pan Konrad Mitterski posiadają dodatkowo wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych.

Pani Agnieszka Masłowska posiada wykształcenie wyższe. W 1995 roku ukończyła Akademię Ekonomiczną w Krakowie. Dodatkowo w roku 2003 została biegłym rewidentem oraz członkiem Association of Chartered Certified Accountants (ACCA). W roku 2009 uzyskała tytuł MBA w Manchester Business School. Doświadczenie zawodowe zdobywała, kolejno pracując: (i) w latach 1996 – 2000 w Ernst & Young Audit (ii) w latach 2000 – 2005 w Ernst & Young Corporate Finance z siedzibą w Warszawie jako Manager (iii) w latach 2005 – 2009 jako dyrektor finansowy w British Sugar Overseas Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie oraz w BSO Polska S.A. w Głinojecku, (iv) w latach 2009 – 2010 w Pfeifer & Langen Głinojeck S.A. z siedzibą w Głinojecku jako Dyrektor Finansowy, (v) od 2011 roku jako członek Zarządu w Harper Hygienics S.A. z siedzibą w Warszawie, (vi) na przełomie 2017 i 2018 roku jako Członek Zarządu w spółce PEKAES Sp. z o.o. gdzie odpowiadała za finanse i IT. Spełnia kryteria niezależności członków rad nadzorczych w rozumieniu Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016 jak również spełnia kryteria niezależności wynikające z art. 129 Ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

Pan Konrad Mitterski posiada wykształcenie wyższe. W 1996 roku ukończył Akademię Ekonomiczną w Katowicach na Wydziale Ekonomii, kierunek Bankowość i Finanse. Dodatkowo w roku 2008 ukończył Advanced Management Program, IESE Business School na University of Navarra. Ponadto ukończył szereg kursów krajowych oraz zagranicznych z zakresu finansów, rachunkowości, zarządzania ryzykiem, marketingu oraz sprzedaży organizowanych dla pracowników ING Bank. Pan Konrad Mitterski zdobywał wiedzę i doświadczenie, kolejno pracując: (i) w latach 1996-2013 w ING Bank Śląski S.A. w Katowicach na stanowiskach: członek projektu Management Development, członek zespołu ds. organizacji sieci sprzedaży korporacyjnej Banku, Dyrektor Departamentu Kredytów Zwiększonego Ryzyka, Dyrektor Centrum Klientów Strategicznych, (ii) w 2007 roku w Polskiej Grupie Energetycznej S.A., pełnił funkcję Członka Zarządu, (iii) w latach 2013–2017 był Prezesem Zarządu oraz Dyrektorem Zarządzającym spółki Ferrum S.A. Ponadto Pan Konrad Mitterski pełnił funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej: Spółki Finansowej S.A., Katowickiego Holdingu Węglowego S.A., Ferrum S.A., ZKS Ferrum S.A. Był również członkiem Rady Nadzorczej Zakładów Koksowniczych w Zdzeszowicach Sp. z o.o. Obecnie jest Zastępcą Przewodniczącego Rady Nadzorczej Zagłębie S.A., członkiem Rady Nadzorczej Biomed Lublin S.A, członkiem Rady Nadzorczej Sygnity S.A. Ponadto od 2018 roku jest Przewodniczącym Rady Nadzorczej spółki Nadwozia Partner S.A. Od stycznia 2019 roku jako członek Rady Nadzorczej Herkules SA, został oddelegowany na okres 3 miesięcy, od marca 2019, do pełnienia funkcji członka zarządu w tej spółce. Spełnia kryteria niezależności członków rad nadzorczych w rozumieniu Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016 jak również spełnia kryteria niezależności wynikające z art. 129 Ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

Pan Witold Kaszuba ukończył Policealne Studium Zawodowe w Świdnicy w zaw. Technik elektromechanik. Doświadczenie zawodowe zdobywał, kolejno pracując: (i) w latach 1972-1981 jako pracownik przedsiębiorstw państwowych, (ii) w latach 1980 - 1984 prowadził działalność związkową jako współorganizator wolnych związków zawodowych NSZZ Solidarność w ZM Ursus, członek prezydium, (iii) w latach 1984 - 1986 współzałożyciel i członek Spółdzielni Pracy UNICUM, (iv) w latach 1995 - 2003 jako założyciel i Prezes zarządu Wola Info S.A. (obecnie Devoteam S.A.), (v) w latach 2007-2009 jako doradca zarządu Wola Info S.A.(obecnie Devoteam S.A.), (vi) w latach 2004-2014 jako Prezes Zarządu Nasza Willa sp. z o.o. (v) w latach 2005-2014 jako Prezes Zarządu Nasza Willa Inwestycje Sp. z o.o. (vi) od 2015 jako współzałożyciel i Prezes Zarządu Wola Net Sp. z o.o. Witold Kaszuba jest członkiem Rady Nadzorczej Polskiego Banku Komórek Macierzystych S.A. od 2009 roku. Spełnia kryteria niezależności wynikające z art. 129 Ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, przy czym Pan Witold Kaszuba nie spełnia kryteriów niezależności członków rad nadzorczych w rozumieniu Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016.

Do zadań komitetu audytu należy w szczególności:

- 1) monitorowanie:
  - a. procesu sprawozdawczości finansowej,
  - b. skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej,

- c. wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego, o której mowa w ww. ustawie, wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej;
- 2) kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz Spółki świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie;
- 3) informowanie Rady Nadzorczej lub innego organu nadzorczego lub kontrolnego Spółki o wynikach badania oraz wyjaśnianie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Spółce, a także jaka była rola Komitetu Audytu w procesie badania;
- 4) dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem w Spółce;
- 5) opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania;
- 6) opracowywanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem;
- 7) określanie procedury wyboru firmy audytorskiej przez jednostkę zainteresowania publicznego;
- 8) przedstawianie radzie nadzorczej, rekomendacji dotyczącej wyboru firmy audytorskiej zgodnie z politykami, o których mowa w pkt 5 i 6;
- 9) przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w jednostce zainteresowania publicznego.

W 2018 roku Komitet Audytu odbył 3 posiedzenia które miały na celu realizację powierzonych mu zadań, takich jak m.in. dokonywanie analiz sprawozdań finansowych Spółki, a także oceny systemu zarządzania ryzykiem oraz oceny skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

W Spółce funkcjonuje „Polityka wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Polskiego Banku Komórek Macierzystych S.A.”, która została opracowana przez Komitet Audytu oraz przyjęta przez Radę Nadzorczą w drodze uchwały w dniu 7 września 2017 r. W/w polityka określa, że wyboru firmy Audytorskiej dokonuje Rada Nadzorcza, na podstawie rekomendacji Komitetu Audytu, który (poza przypadkiem odnowienia zlecenia badania) przedstawia Radzie Nadzorczej co najmniej dwie propozycje firm audytorskich wraz ze wskazaniem jednej z nich i uzasadnieniem swojego wyboru. Rekomendacja Komitetu Audytu musi być wolna od wpływów strony trzeciej. Do pozostałych założeń polityki należy określenie: kryteriów weryfikacji firm audytorskich, a także czasu trwania współpracy z wybraną firmą audytorską.

Ponadto w dniu 7 września 2018 r. Rada Nadzorcza przyjęła „Politykę świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem obowiązująca w Polskim Banku Komórek Macierzystych S.A.” Głównym celem tej polityki jest wyeliminowanie zagrożenia braku niezależności w przypadku świadczenia przez biegłych rewidentów, firmy audytorskie lub członków ich sieci niektórych usług innych niż usługi badania ustawowego. Powyższe polityka przewiduje wskazanie usług zabronionych niebędących czynnościami rewizji finansowej, jak też usług dozwolonych niebędących czynnościami rewizji finansowej, a także określa, że świadczenie dozwolonych usług niebędących czynnościami rewizji finansowej jest możliwe wyłącznie po uprzednim zatwierdzeniu przez Komitet Audytu. Polityka obowiązuje w Spółce oraz w Grupie Kapitałowej Spółki.

Wybór firmy audytorskiej do przeprowadzenia czynności rewizji finansowej dla raportów rocznych za 2017 oraz 2018 rok został przeprowadzony w dniu 31 maja 2017 roku tj. przed wejściem w życie Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym. Mając powyższe na uwadze nie została sporządzona rekomendacja Komitetu Audytu dotycząca wyboru firmy audytorskiej.

Firma audytorska nie świadczyła w 2018 roku na rzecz spółek z Grupy Kapitałowej PBKM innych usług niż czynności rewizji finansowej dla rocznych oraz półrocznych sprawozdań finansowych za 2018 rok

Rada Nadzorcza może powołać również inne komitety, w szczególności komitet nominacji i wynagrodzeń. Szczegółowe zadania oraz zasady powoływania i funkcjonowania poszczególnych komitetów, w tym Komitetu Audytu Rada Nadzorcza może określić w odrębnych regulaminach.

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej Spółki

Poniżej zaprezentowano informację nt. wynagrodzenia poszczególnych członków Rady Nadzorczej Spółki w 2018 roku jak również świadczeń otrzymanych przez poszczególne osoby nadzorujące w 2018 roku.

Imię i nazwisko	Wynagrodzenie [tys. zł]	Łączna wartość świadczeń * [tys. zł]
Michał Kowalczewski	24	-
Witold Kaszuba	24	-
Tomasz Modzelewski	24	-
Agnieszka Masłowska	24	-
Andrzej Jakubiak	24	-
Konrad Mitterski	24	2,5
Nils Herzing	-	-

*Łączna wartość świadczeń obejmuje wynagrodzenia osiągnięte z umów o współpracy zawartych pomiędzy Spółką a członkiem Rady Nadzorczej oraz wypłaty dywidendy.

W 2018 roku osoby nadzorujące nie otrzymywały od Emitenta wynagrodzenia w formie świadczeń dodatkowych.

W 2018 roku osoby nadzorujące nie otrzymywały wynagrodzenia oraz świadczeń od spółek zależnych od Emitenta.

6.7 Sposób działania i zasadnicze uprawnienia walnego zgromadzenia oraz opis praw akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Sposób działania oraz uprawnienia walnego zgromadzenia

Sposób działania Walnego Zgromadzenia określony jest w regulaminie Walnego Zgromadzenia Spółki.

Prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania określone są postanowieniami Kodeksu spółek handlowych oraz stosowanymi przez Spółkę zasadami Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwołuje się w przypadkach określonych w przepisach Kodeksu spółek handlowych lub w Statucie, a także gdy podmioty lub organy uprawnione do zwołania Walnych Zgromadzeń uznają to za wskazane. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwołuje Zarząd Spółki z własnej inicjatywy, na wniosek Rady Nadzorczej lub na wniosek akcjonariuszy reprezentujących co najmniej 1/20 część kapitału zakładowego.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie może zostać także zwołane przez Radę Nadzorczą w przypadku, gdy Zarząd nie zwoła Walnego Zgromadzenia w terminie określonym przez Kodeks spółek handlowych lub niniejszy Statut. Rada Nadzorcza jest uprawniona do samodzielnego zwoływania Nadzwyczajnych Walnych Zgromadzeń, jeżeli uzna to za wskazane. Prawo zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia przysługuje także akcjonariuszom upoważnionym przez sąd rejestrowy zgodnie z art. 400 § 3 Kodeksu spółek handlowych. Powyższe nie uchybia wynikającym z przepisów prawa uprawnieniom do zwoływania Nadzwyczajnych Walnych Zgromadzeń przez inne podmioty lub organy.

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należy w szczególności:

- 1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego Spółki za ubiegły rok obrotowy (jednostkowego oraz skonsolidowanego) oraz udzielenie absolutorium członkom organów Spółki z wykonania przez nich obowiązków;
- 1) postanowienie dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru;
- 2) zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego;
- 3) emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa i emisja warrantów subskrypcyjnych, o których mowa w art. 453 § 2 Kodeksu spółek handlowych;
- 4) finansowanie nabycia lub objęcia własnych akcji w przypadku określonym w art. 345 Kodeksu spółek handlowych;
- 5) nabycie i objęcie własnych akcji w przypadkach, gdy wymagają uchwały walnego zgromadzenia przepisy art. 362-367 Kodeksu spółek handlowych;
- 6) podejmowanie uchwał o podziale zysku albo pokryciu strat;
- 7) połączenie, podział lub przekształcenie Spółki;
- 8) rozwiązanie i likwidacja Spółki;
- 9) podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego Spółki, z zastrzeżeniem uprawnień przysługujących w tym zakresie pozostałym organom Spółki;
- 10) ustalanie zasad wynagradzania członków Rady Nadzorczej;
- 11) zmiana Statutu Spółki;
- 12) ubieganie się o dopuszczenie i wprowadzenie akcji Spółki do obrotu na rynku regulowanym;
- 13) określanie dnia dywidendy;
- 14) określenie terminu wypłaty dywidendy;
- 15) zatwierdzanie Regulaminu Rady Nadzorczej Spółki oraz zmian w Regulaminie Rady Nadzorczej Spółki, uchylanie Regulaminu Rady Nadzorczej Spółki;
- 16) rozpatrywanie spraw wniesionych przez Radę Nadzorczą, Zarząd lub akcjonariuszy Spółki;
- 17) inne sprawy zastrzeżone do kompetencji Walnego Zgromadzenia przepisami prawa, lub postanowieniami Statutu.

Do nabycia lub zbycia nieruchomości, użytkownika wieczystego lub udziału w nieruchomości uchwała Walnego Zgromadzenia nie jest wymagana. Walne Zgromadzenie może podejmować uchwały jedynie w sprawach objętych porządkiem obrad, chyba że cały kapitał zakładowy jest reprezentowany na Zgromadzeniu i nikt z obecnych nie wniósł sprzeciwu co do powzięcia uchwały. Walne Zgromadzenie jest ważne i może podejmować uchwały bez względu na liczbę reprezentowanych na nim akcji, chyba że obowiązujące przepisy prawa lub Statut stanowi inaczej. Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają bezwzględną większością głosów, chyba że obowiązujące przepisy prawa lub Statut stanowią inaczej.

O ile obowiązujące przepisy nie wymagają wyższej większości głosów, to do podjęcia uchwał w sprawach, o których mowa w ust. 13 pkt 5), 11) powyżej konieczna jest większość 65% (sześćdziesięciu pięciu procent) głosów. O ile obowiązujące przepisy nie wymagają wyższej większości głosów, to do podjęcia uchwał w sprawach, o których mowa w ust. 13 pkt 3), 4), 8), 9), 10) oraz 12) powyżej konieczna jest większość 75% (siedemdziesięciu pięciu procent) głosów, za wyjątkiem rozwiązania Spółki w przypadku, o którym mowa w art. 397 Kodeksu spółek handlowych.

Uprawnienia akcjonariuszy dotyczące walnych zgromadzeń

Zgodnie z art. 406¹ § 1 Kodeksu spółek handlowych prawo uczestniczenia w walnym zgromadzeniu spółki mają osoby będące akcjonariuszami spółki na szesnaście dni przed datą walnego zgromadzenia (dzień rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu).

Akcjonariusz może uczestniczyć w walnym zgromadzeniu Spółki oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika.

Akcjonariuszowi lub akcjonariuszom spółki reprezentującym co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego przysługuje prawo żądania umieszczenia określonych spraw w porządku obrad walnego zgromadzenia Spółki. Żądanie to, zawierające uzasadnienie lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad, powinno być złożone nie później, niż 21 dni przed wyznaczonym terminem zgromadzenia. Akcjonariusz lub akcjonariusze spółki reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą przed terminem walnego zgromadzenia zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad walnego zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad. Każdy akcjonariusz może podczas walnego zgromadzenia zgłaszać projekty uchwał dotyczących spraw wprowadzonych do porządku obrad.

6.8 Polityka różnorodności w odniesieniu do organu zarządzającego i nadzorującego

Spółka wyjaśnia, że decyzja o składzie Rady Nadzorczej podejmowana jest przez akcjonariuszy na walnym zgromadzeniu, zaś Zarząd powoływany jest przez Radę Nadzorczą, co w konsekwencji oznacza, że decyzja co do ostatecznego składu osobowego organów leży wyłącznie w kompetencji określonych organów i podmiotów. Jednocześnie kryteriami stosowanymi w pierwszej kolejności przy kształtowaniu polityki zatrudnienia i wyboru członków organów Spółki oraz jej kluczowych menadżerów będą wiedza, doświadczenie i umiejętności, co w ocenie Emitenta pozwala dokonać wyboru kandydatów zapewniających możliwość realizacji strategii i rozwoju działalności oraz wypełnienia w sposób kompetentny i efektywny funkcji zarządzających i nadzorujących.

6.9 Opis zasad zmiany statutu

Organem uprawnionym do dokonania Statutu Spółki jest walne zgromadzenie, które podejmuje w tym zakresie uchwałę większością 75% głosów.

7 Pozostałe informacje

7.1 Postępowania przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Na dzień 1 stycznia 2018 roku jak również na dzień sporządzenia niniejszego Raportu nie są prowadzone istotne postępowania dotyczące zobowiązań albo wierzycelności Spółki lub jednostki od niej zależnej.

7.2 Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, który dokonał badania sprawozdań finansowych za rok 2018 był PricewaterhouseCoopers Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (Audytor). Wybór Audytora został dokonany przez Radę Nadzorczą Spółki.

Dnia 20 lipca 2017 roku PBKM zawarł umowę o świadczenie usług rewizji finansowej z PricewaterhouseCoopers Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, wpisaną na listę podmiotów uprawnionych pod numerem ewidencyjnym 144 prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów. Umowa obejmuje badanie sprawozdań finansowych (jednostkowego i skonsolidowanego) za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku oraz za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2018 roku.

W 2018 roku Emitent nie korzystał z usług wybranej firmy audytorskiej z innych usług.

Łączna kwota netto wynagrodzenia należnego lub wypłaconego z tytułu badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Polskiego Banku Komórek Macierzystych S.A. za rok 2018 wyniosła 220 tys. zł, zaś 185 tys. zł w analogicznym okresie. Natomiast kwota wynagrodzenia biegłego rewidenta za usługi doradztwa księgowego w zakresie oceny modelu ujmowania przychodów wypracowanego według MSSF 15 wyniosła 55 tys. zł, w roku ubiegłym 152 tys. zł.

7.3 Zagadnienia dotyczące środowiska naturalnego

Spółka ze względu na charakter prowadzonej działalności podlega przepisom Prawa ochrony środowiska, Ustawy o odpadach oraz innym przepisom w zakresie ochrony środowiska.

Emitent corocznie wypełnia obowiązki związane z wprowadzaniem zanieczyszczeń do środowiska oraz uiszcza w tym zakresie stosowne opłaty, przy czym opłaty te nie są istotne z punktu widzenia uzyskiwanych wyników finansowych.

W toku prowadzonej działalności Emitent wytwarza odpady medyczne, która są przekazywane przez ich odbiorcę do instalacji termicznego przekształcenia odpadów.

Zdaniem Spółki kwestie środowiskowe nie mają istotnego znaczenia dla działalności Grupy i jej sytuacji finansowej, jak również nie mają istotnego wpływu na wykorzystywanie przez nią rzeczowych aktywów trwałych ani nie wywierają istotnego wpływu na środowisko. W związku z prowadzoną działalnością operacyjną w dotychczasowej działalności nie wystąpiły okoliczności skutkujące pojawieniem się po stronie spółek z Grupy PBKM istotnych zobowiązań oraz odszkodowań związanych z ochroną środowiska naturalnego.

7.4 Informacja o zatrudnieniu

W poniższej tabeli zaprezentowano zatrudnienie w etatach w Grupie wg stanu na koniec 2018 oraz 2017 roku.

Zatrudnienie [etaty]	2018	2017
Rynki strategiczne	345	238
Rynki pozostałe	85	84
Razem	430	322

7.5 Informacje o wszelkich zobowiązaniach wynikających z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych osób zarządzających, nadzorujących albo byłych członków organów administrujących oraz o zobowiązaniach zaciągniętych w związku z tymi emeryturami, ze wskazaniem kwoty ogółem dla każdej kategorii organu.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania zarówno Jednostka Dominująca jak i Grupa nie posiadała takich zobowiązań.

7.6 Informacje na temat działalności sponsoringowej

Jednostka Dominująca jak i spółki Grupy w omawianym okresie prowadziły działalność sponsoringową na poziomie lokalnym, głównie poprzez prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych mających na celu zwiększenie świadomości idei bankowania krwi pępowinowej wśród lekarzy i położnych oraz przyszłych rodziców.

Przez działalność sponsoringową Grupa rozumie transparentne działania zmierzające do uzyskania obopólnych korzyści przez sponsora oraz podmiot sponsorowany. Podmiot sponsorowany, w zamian za realizację ustalonych świadczeń promocyjnych lub reklamowych na rzecz Grupy Polskiego Banku Komórek Macierzystych, których celem jest kreowanie pozytywnego wizerunku Grupy, pozycjonowanie i prezentowanie logo Grupy lub innych znaków towarowych wykorzystywanych w Spółce, otrzymuje wsparcie finansowe, przeznaczone na pokrycie kosztów całości lub określonego zakresu prac związanych z organizacją i realizacją sponsorowanego projektu. Współpraca z podmiotem sponsorowanym jest zwyczajowo realizowana w oparciu o umowę, która precyzuje zakres współdziałania w ramach sponsorowanego przedsięwzięcia oraz szczegółowe prawa i obowiązki stron.